

vozičkár

telesné postihnutie je pre život handicap, ale nesmie byť výhovorkou

1/2017
december 2017

**ČINNOSŤ
ORGANIZÁCIE
VOZIČKÁROV A SZTP**

SZTP informuje

KROP
Kompenzačné-zdravotné
Pomôcky

**SOCIÁLNO PRÁVNA
PORADŇA**

PÍŠETE NÁM

ŠANCA

KULTÚRA - ŠPORT

**SPOLOČENSKÝ, INFORMAČNÝ A ZÁBAVNÝ
BULLETIN O KVALITE ŽIVOTA
ŤAŽKO TELESNE POSTIHNUTÝCH A VOZIČKÁROV
PRE VŠETKÝCH ZÁUJEMCOV**

SpeediCath Compact Set 2 v 1 katéter s vreckom

Speedi Cath Compact Set - katéter so zberným vreckom 2 v 1 je pripravený na okamžité použitie.

Vďaka unikátnej jednoduchšej konštrukcii je dostatočne malý na nosenie vo vrecku alebo kabelke.

Je maximálne diskrétny – vôbec nepripomína zdravotnícku pomôcku.

Katéter SpeediCath Compact Set - mužský

Kód ZP	Názov produktu	Objed. číslo	Balenie ks
 B95065	SpeediCath Compact Set mužský Ch12/18	284221	20

Katetre SpeediCath Compact Set - ženské

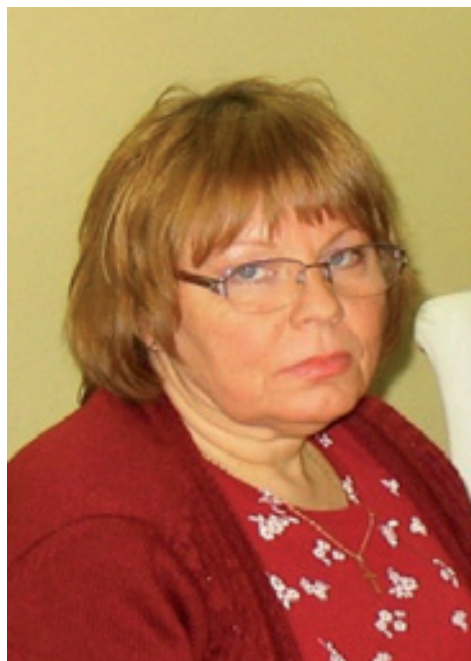
Kód ZP	Názov produktu	Objed. číslo	Balenie ks
 B95066	SpeediCath Compact Set ženský Ch10	285201	20
B95066	SpeediCath Compact Set ženský Ch12	285221	20
B95066	SpeediCath Compact Set ženský Ch14	285241	20

Deň, ako každý iný.....

Zvonenie budíka otvára ďalší všedný a predsa jedinečný deň, ktorý ponúka hneď na úvod zlatožlté mihotanie brezových halúzok za oknom spálne.

Jesenný blankyt oblohy pomaly rozjasní môj zrak, no teplá postel' s mäkkým kľbôčkom našej Ťapky si ma ešte na pár chvíľ privlastňuje. Scenár, ktorý treba naplniť je neúprosný, a tak si k posteli prisúvam vozík a nasledujem jeho body. Sprcha s krátkou rozcvičkou a prvé dúšky čaju rozprúdia potrebnú energiu, raňajky s manželom a ním pripravená jedinečná káva mi dodávajú pocit nemenej domácej istoty a pohody, ktorú potrebujem, aby som zvládla nastávajúce chvíle v práci. Cesta do práce vedie cez park a s mojou osobnou asistentkou ju prebehne-
me sotva sa stačím nadýchať sviežeho vzduchu.

Asistentka mi pomôže zinscenovať pracovisko od podania pomôcok po poliatie kvetov a po krátkej dohode o čase kedy ma má prísť vyzdvihnúť som pripravená na príchod moji klientov.

Hodina beží za hodinou, sotva mám čas na potrebnú desaťminútovku a opäť si ma prichádza vyzdvihnúť niektorý z osobných asistentov. Cesta domov býva kľukatá, lebo ma čakajú nákupy, či rôzne vybavovačky. Za bránou nášho domu už na mňa čakajú naši hladoši, kocúr Rúfus a yorkshir - ka Ťapka, a tak najprv naplním ich misky a potom si s manželom trochu vydýchame a porozprávame sa. Deň však pokračuje a ešte nás pozýva na večernú omšu do kostola, kde stretávame našich známych.

Večer prináša úľavu po naplnenom dni a končí tak ako začal, pohľadom upretým do nespočetných krás našej záhrady.

Ol'ga Sersenová

- Je spoločenský informačný a zábavný bulletin o živote telesne a ťažko telesne postihnutých pre všetkých záujemcov.
- Vychádza nepravidelne, podľa možnosti a potreby.
- Ročník XXIV.
- Vydáva Republiková špecifická organizácia SZTP ťažko telesne postihnutých a vozičkárov, A. Hlinku 55, 94901 NITRA.
- Adresa redakcie: Viliam FRANKO, 951 77 Kostoľany pod Trábeňom 110, TEL/FAX:037/6317219; 0905988510; E-mail: franko.viliam@gmail.com; Kontakt na organizáciu: TEL./FAX:037/7335100; 0905 988510; E-mail: annahomolova@azet.sk, www.vozikari.com;
- Zodpovedný redaktor: Viliam Franko;
- Redakčná rada: Mgr.J.Miho Bc.Jaroslav Sersen Mgr. Sersenová, A.Homolová, B.c. Ladislav Kollár,
- Sadzba a tlač: APRINT, s.r.o., Žiar nad Hronom
- Korektúra: E. Franková.
- Inzercia sa prijíma priamo na adrese organizácie.
- Časopis Vozičkář je nepredajný, zasiela sa členom organizácie a podľa nutnosti každému, kto o časopis požiada.
- Distribúcia. ARES, Banšelova 3988/4, Bratislava

OBSAH

Činnosť organizácie vozičkárov	2
Zasadnutie RR SZTP	5
Rada vlády	10
Príspevok pre Vozičkářa	14
Šanca	17
57. výročie SDOZP a 27. výročia.....	18
Bariéry.....	21
Sociálno - právna poradňa.....	23
Píšete nám	27
Športová rubrika	33
Kultúra, voľný čas	37

IBAN SK80 0900 0000 0000 31245852
IČO:35606487

Registrácia časopisu: EV 2863/08

► Spomienka na leto. Na snímke V. Franka výstup vozičkárov na Pyramídu v Nitre

VÝROČNÁ ČLENSKÁ KONFERENCIA NITRA

Ďalšie, už dvadsiate šieste stretnutie vozičkárov z celého Slovenska v Nitre

Republiková špecifická organizácia SZTP (RŠO SZTP) - ťažko telesne postihnutých a vozičkárov všetky aktivity organizovala v súlade so Stanovami SZTP a Smernicou organizácie z ktorých sa v poslednom roku najviac pozornosti venovalo zlepšeniu kvality života osôb s ťažkým telesným postihnutím.

Dňa 19.8.2017 sa v budove Centrum seniorov na Baničovej v Nitre opäť uskutočnila výročná členská konferencia (VČK), kde okrem viac ako 90 účastníkov z celého Slovenska vrátane hostí z mesta a UPSVaR Nitra sa už tradične zúčastnila pani MUDr. Mária Orgonášová, prezidentka AOZPO SR. Ospravedlnil sa Ing. Ivan Sýkora prezident SHR.

Ďalej pozvánku prijal zástupca z distribútorskej firmy OttoBock a zástupcu ARES-u František Salay.

Predsedajúca Mgr. Oľga Sersénová na začiatku privítala hostí a všetkých prítomných. Zvolila sa návrhová komisia a následne predseda Viliam Franko predniesol správu o činnosti organizácie za minuloročné obdobie. Hospodárka Alenka Stražancová predniesla správu o hospodárení organizácie za uplynulý rok. Hodnotný bol príhovor MUDr. Márii Orgonášovej. Bohatá a aktuálna bola diskusia delegátov.

Zo správy predsedu:

- ◆ 26 rokov činnosti, ktorú má za sebou organizácia je pomerne dlhé obdobie a dá sa komplexne hodnotiť. Je však dôvodom na zamyslenie sa nad tým, čo by sme zmeniť mali a mohli. Veľmi potrebné sú aktivity v oblasti vzdelávania ťažko telesne postihnutých, čo bola v minulosti naša hlavná náplň práce, čo nám však súčasné projektové výzvy neumožňujú. Myslím tým kurzy v spolupráci s Univerzitou Konštantína filozofa na počítačovú gramotnosť.
- ◆ Zameriavame sa dosiahnuť aby každý ŤTP jednotlivec, resp. rodina s TP členom dostali všestrannú sociálno-rehabilitačnú službu, podporu a pomoc na kompenzáciu dôsledkov telesného postihnutia, za účelom umožniť plnohodnotný život a uplatniť sa v spoločnosti.
- ◆ Tok informácií. Momentálne oboznamujeme verejnosť s potrebami občanov s ŤTP a možnosťami ich riešenia. Vydávaním časopisu Vozičkář Informujeme štátnu správu, samosprávu ako aj širokú verejnosť o vlastných aktivitách pri riešení potrieb osôb s ŤTP.
- ◆ V zmysle platných právnych predpisov poskytujeme sociálne služby – konkrétne špecializované sociálne poradenstvo.

◆ Žiadne dotácie na Vozičkářa

O práci organizácie informujeme prostredníctvom vlastnej webovej stránky, ďalej v časopise Vozičkář, ktorý tiež môžeme v podobe PDF sledovať na internete. A najmä výročnou správou, ktorá je tiež zverejnená na našej webke. Našu činnosť môžete sledovať aj na facebooku pod názvom Nezisková organizácia. Najväčším naším nepriateľom je neinformovanosť. Na základe týchto faktov organizácia vydáva časopis Vozičkář, kde je v kocke zhrnutá naša činnosť, informuje sa tu a radí.

Žiaľ po dva roky nám MPSVaR a jeho Grantová komisia neposkytlo žiadne dotácie na výrobu Vozičkářa, pritom, jedno vydanie aj s expedíciou organizáciu stojí viac ako 2500 EUR. Tento rok sme projekt predložili na MK a opäť sme nepochodili. Pričom hodnotenie našich čitateľov je veľmi dobré.

◆ **Cestou NROZP a SZTP** predkladáme členom Rady RŠO, na presadzovanie a pripomienkovanie návrhov legislatívnych a iných opatrení v záujme občanov s ŤTP.

Viliam Franko, predseda v rozhovore s JUDr. Ivanou Búranskou z Mestského úradu Nitra

♦ **Organizácia je mimovládka**, je samostatný právny subjekt. Jedná sa o jednu z dvoch špecifických organizácií takého druhu na Slovensku.

♦ **Nefunkčné mechanické alebo elektrické vozíčky**

Mechanické alebo elektrické vozíčky, ktoré nie sú na mieru, sú nefunkčné, nie sú aktívne. Na takom vozíčku je pre vodičára ktorý je ochrnutý, za trest sedieť. Človek z pohľadu takého vozíčka je vážnom, nie je samostatný, nie je sebestačný, neustále je odkázaný na inú pomoc.

Je povinnosťou štátu, ktorý uznáva hodnoty solidarity a princíp ochrany najslabších skupín obyvateľstva, aby tieto pomôcky boli zabezpečené a finančne dostupné!

♦ **Kvalitné odľahčené aktívne vozíky**

V dnešnej situácii tomu tak nie je, kvalitné odľahčené aktívne vozíky alebo elektrické vozíky s individuálnymi nastaveniami sa považujú za nadštandard! Pre osobu, ktorej vozík nahrádza končatiny, to ale nie je nadštandard, ale základná nutnosť! Za aktívny vozík dopláca aj niekoľko stoviek Euro. Pri používaní nefunkčného vozíčka a sedačky sa vodičárovi ľahko vytvorí dekubit, ktorý je pre ochrnutých vodičárov mnohokrát neriešiteľný problém. Lekári obvyčajne nemajú prax dekubit liečiť, ani poradensky pomôcť. Pre ľudí trpiacich na dekubity by bolo výhodnejšie zabezpečiť špecializované centrum pre chronické rany a dekubity. Nevieme kde na Slovensku sa odborne zaoberajú liečbou a operáciou dekubitov a na koho sa obrátiť. Máme vedomosti, že viacerí vodičári doslova hnijú, nevedia si poradiť.

♦ **Ťažko sa dá vyžiť z jediného príjmu**

Ľudia s ťažkým telesným postihnutím, ktorí sú odkázaní na kompenzácie, sociálne služby, pomoc v hmotnej núdzi, na množstvo liečiv, podporných vitamínov, na stále vysoké doplácanie za zdravotné pomôcky, za nájom a podobne, najlepšie vedia ako ťažko sa dá vyžiť z jediného príjmu v rámci sociálneho poistenia. Konštatujeme, že aj napriek vyhláseniam európskych lídrov, že príjmovú nerovnosť medzi ľuďmi budú radikálne znižovať, je tu opak; solventných pribúda a nerovnosť s chudobnými sa zväčšuje. Medzi tými chudobnými sú aj osoby so zdravotným postihnutím.

♦ **10 – percentná skupina obyvateľstva**

Rešpektovanie ich názorov, požiadaviek a potrieb v prospech celkovej 10 – percentnej skupiny obyvateľstva, ktorú tvoria, je potvrdená v Dohovore OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorú OSN prijala. Na Slovensku dokument nadobudol platnosť 25. júna 2010. Každý desiaty občan EÚ trpí istou formou zdravotného postihnutia. Celkovo sa tak jedná o 50 miliónov ľudí, Je to vysoké číslo. Prijatie Dokumentu má nesmierny význam pre súčasné postavenie zdravotne postihnutých osôb nie len na Slovensku. Dokument by mal byť implementovaný v takej forme, aby z neho mali zdravotne postihnutí čo najväčší prospech. O Dohovore a o právach osôb so zdravotným postihnutím, sa už veľa hovorilo. Našich členov sme vo Vozíčkári informovali o jeho implementácii a monitorovaní. Dôležitý je najmä článok 9 Dohovoru, ktorý hovorí o Prístupnosti, kde je cieľ umožniť osobám so zdravotným postihnutím, aby mohli žiť nezávislým spôsobom života a plne sa podieľať na všetkých aspektoch života. Vieme, že už roky sa schvaľuje Stavebný zákon, avšak stále sa pripomienkuje, počuli sme, že bude len novelizovaný. Pokiaľ nebudú sankcie za nedodržanie vyhlášky 532/2002 AB (arch. bariéry) nám budú stále strpčovať život. Mnohé bude závisieť od nás samotných, nesmieme byť len pasívnymi poberateľmi sociálnych istôt, my musíme upozorňovať kompetentných, aj na základe Dohovoru žiadať podporu a ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím

Anna Maria Húsková členka Rady organizácie z Popradu

Dohovor tak pomôže komplexnejšie a systematickejšie riešiť problémy občanov so zdravotným postihnutím aj na Slovensku. Dohovor je nad naše zákony, okrem iného poskytuje aj možnosť obrátiť sa na Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím v prípade, že obeť porušovania ľudských práv už využila všetky dostupné vnútroštátne opravné prostriedky.

◆ Hlavné kontaktné miesto pre Dohovor.

Za hlavné kontaktné miesto pre problematiku vykonávania Dohovoru bolo určené Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Dohovor tak pomôže komplexnejšie a systematickejšie riešiť problémy občanov so zdravotným postihnutím aj na Slovensku. Dohovor je platný nad naše zákony, okrem iného poskytuje aj možnosť obrátiť sa na Výbor OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím v prípade, že obeť porušovania ľudských práv už využila všetky dostupné vnútroštátne opravné prostriedky.

◆ Akreditácia na sociálne špecializované poradenstvo

Pre organizáciu je veľmi dobrá správa o tom, že sme opäť získali akreditáciu na sociálne špecializované poradenstvo na ďalšie tri roky. Na VÚC Nitra sme predložili projekt a požiadali o dotácie. Poslanci VÚC Nitra nám dotácie odhlasovali. Poradenstvo je založené na vzťahu pomoci. Pričom poradca má snahu podporiť rast, rozvoj, zrelosť a lepšie uplatnenie klienta, aby sa efektívnejšie orientoval vo svete a vyrovnal so životom.

◆ Sťahovanie sekretariátu organizácie

Takmer celý rok trvalo zrealizovanie sťahovania sekretariátu organizácie z priestorov na ulici L. Okánika do priestorov na adrese A. Hlinku 55, 949 01 Nitra. Bolo skolaudované parádne bezbariérové sociálne zariadenie a WC. Po aklimatizovaní v nových priestoroch je málo, ešte raz poďakovať za to pánu primátorovi mesta Nitra doc. Ing. Jozefovi Dvončovi a vedeniu stavebníctva zo Službytu Nitra.

◆ Aktivity a podujatia

V roku 2016 až po dnešnú dobu v rámci plnenia programu organizácie boli zamerané hlavne na to, aby telesne postihnutí občania mohli využiť svoj voľný čas a svoje schopnosti dané zdravotným stavom. Vytvoriť priestor, aby sa zbavili izolácie domáceho prostredia a aktívne sa zúčastňovali rekondično-rehabilitačných pobytov, kultúrno-spoločenských podujatí a športových aktivít.

◆ Sociálna rehabilitácia

RŠO počas leta pripravila sociálnu rehabilitáciu pre 50 členov v hoteli Máj v Piešťanoch, pre 11 členov v Park hoteli v Hokovciach a rekreáciu pre 9 členov v Relax Štúrovo. Zmyslom kurzov je seba výchova, seba vzdelávanie a sebaobsluha. Tieto aspekty sa počas týždenných rekondičných pobytov naplnili procedúrami, cvičením, rehabilitáciou, prechádzkami prírodou, športovými súťažami, kde si vozičkári zasúťažili v slalome na vozíkoch a nechýbali ani večere pri hudbe. Tiež sa konali odborné prednášky s tematikou sociálnou, pracovno-právnou.

SOCIÁLNE SLUŽBY			
rekondično – integračné pobyty vlastné		rekreácie vlastné	
počet turnusov	počet účastníkov	počet turnusov	počet účastníkov
2	61	1	9

Sociálno - rehabilitačné a integračné pobyty sa po minulé roky zabezpečovali aj z dotácii MPSVR SR, žiaľ za posledné roky dotácie neposkytlo. Organizácia musela pristúpiť k tomu, aby záujemcovia o sociálno - rehabilitačné a integračné pobyty si financovali pobyt z vlastných zdrojov.

◆ Zasadnutie členov Rady organizácie

Aj v minulom roku sa v Nitre opakovanne konalo Zasadnutie členov Rady organizácie a jej aktivistov a takisto sa Zasadnutie konalo aj koncom roka 2016 v hoteli Máj v Piešťanoch. Zasadnutia sa zúčastnil Ing. Milan Lavrenčík poslanec NR SR a návšteva Miroslava Zemana, konateľ a fy Let-Mo z B. Bystrici. Hovorilo sa o Kategorizačnej komisii. Musíme sa zaoberať so zmenou k lepšiemu v oblasti predpisovania a dopĺňania zdravotných pomôcok. V minulosti sme o to, Kategorizačnú radu v oblasti zdravotných pomôcok takmer pravidelne žiadali. Žiaľ s našimi závažnými pripomienkami sa nikto seriózne nezaoberal.

MZ a jeho kategorizačná rada nemá na zreteľ sociálne podmienky rodín s postihnutými deťmi, ani s dospelými, ktorí sú odkázaní na zdravotné pomôcky. Nie je možné aby sme za funkčný vozík doplácali aj viac ako 800 €.

Je povinnosťou štátu, ktorý uznáva hodnoty solidarity a princíp ochrany najslabších skupín obyvateľstva, aby tieto pomôcky boli zabezpečené a finančne dostupné!

V dnešnej situácii tomu tak nie je, kvalitné odľahčené aktívne vozíky alebo elektrické vozíky s individuálnymi nastaveni-

ami sa považuje za nadštandard! Pre osobu, ktorej vozík nahrádza končatiny, to ale nie je nadštandard, ale základná nutnosť.

Pri používaní nefunkčného vozíčka a sedačky vozičkář získava dekubit, ktorý je pre ochrnutých vozičkářov mnohokrát neriešiteľný problém. Lekári obvyčajne nemajú prax dekubit liečiť, ani poradensky pomôcť.

Vozičkář je pri nástupe do nemocnice stresovaný, má strach zo získania dekubitu. Liečba je potom zdĺhavá a drahá.

◆ VČK a seminár v Nitre dňa 19.8.2017.

Najdôležitejšou aktivitou bola Výročná členská konferencia v Nitre, kde okrem 90 delegátov z celého Slovenska sa zúčastnili aj známe osobnosti.

◆ Zaujímavá akcia bola Výstup na Pyramídu

Republiková špecifická organizácia v spolupráci s Nitrianskym samosprávnym krajom, štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, chránenou krajinou oblasťou Ponitrie a občianskym združením Stráž prírody Ponitrie už po tretíkrát organizovali podujatie, ktoré bolo určené telesne postihnutým ľuďom.

◆ Šport

Čo sa týka športu: v roku 2015 organizácia spoločne so ŠK TPŠ zorganizovali a spoluorganizovali športové akcie: XVIII. ročník šachového turnaja „RAPID“ o pohár predsedu organizácie, ktorý sa hral v troch skupinách.

Šachový turnaj v rámci IX. Medzinárodnej Paralympiády Trnavského samosprávneho kraja.

V Štúrove sa uskutočnili preteky v plávaní a preteky v love rýb ĽTP rybárov.

◆ Záver správy predsedu.

Mojim stálym želaním je, aby organizácia bola naďalej aktívna, aby sa skutočne opäť našli mladší zánietenci pre dobrú vec a pokračovali v našej náročnej činnosti..

◆ Po VČK sa uskutočnil v poradí už 24. Celoslovenský seminár v Nitre za účasti Mgr. Michala Krivošíka, riaditeľa OIOZP MP-SVaR a pracovníčok ÚPSVaR v Nitre, kde sa hovorilo o novele zákona 447/2008, o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia, o tom aké zmeny sa v zákone v budúcnosti chystajú. Seminár obohatila vzácna účasť JUDr. Zuzany Stavrovskej so sprievodom, kde sa pri odpovediach na dané otázky s riaditeľom M. Krivošíkom a MUDr. Máriou Orgonášovou navzájom doplňovali.

Vyberáme z diskusie

Diskusia bola veľmi búrlivá, účastníci z radov ťažko telesne postihnutých sa dožadovali svojich práv, pretože novela zákona 447/2008 nerieši ich sociálne postavenie v spoločnosti.

Hodnotné a fundované vystúpenia pani komisárky JUDr. Zuzany Stavrovskej tiež prednášku pána Mgr. Michala Krivošíka, riaditeľa IOZP z MPSVaR SR a zodpovedanie na dané otázky zaujali všetkých účastníkov seminára.

Predseda organizácie Viliam Franko na záver besedy poďakoval prítomným za účasť. Mimoriadne ocenil účasť pani komisárky JUDr. Zuzany Stavrovskej so sprievodom; MUDr. Márii Orgonášovej a Márii Rumanovskej za to, že počas augustového sobotňajšieho horúceho dňa prišli medzi nás, kde členovia organizácie z prvej ruky, na vysokej odbornej úrovni získali informácie o novele zákone 447/2008.

Náš cieľ:

Získať finančné prostriedky z Vyšegradskeho fondu. V tomto roku realizujeme program, a síce, porovnanie podmienok pre implementáciu dohovoru v krajinách V4 a to v Poľsku, v Maďarsku, v Čechách a na Slovensku. Už sa uskutočnili okrúhle diskusné stoly, na ktorých sa rozoberali všeobecné jednotlivé dopady tohto dohovoru, napr. Vytvorenie úradu komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím a dopady na sektor zdravotníctva, vzdelávania a sociálny. Nebudem hovoriť o detailoch z týchto diskusných stoloch, ktoré bolo pre expertov, lebo plánujeme 25.10.2017 v Bratislave konferenciu, na ktorú dostanete pozvánku, na ktorej sa môžu zúčastniť zástupcovia našich členských organizácií. Tam budú informovaní o výsledkoch porovnania V4, ako to v ktorej krajine vyzerá.

Myslím si, že nám to môže pomôcť. Zistili sme, že sme v niektorých veciach s Čechmi veľmi blízko, oni sú o niečo ďalej a v niektorých veciach sme mi na tom lepšie. Len príklad poviem:

„My sme pri prijatí dohovoru podpísali obecný protokol, to znamená, že máme možnosť odvolať sa na výbor OSN, keď sa požiadavky tohto dohovoru neplnia.“ Česi nemajú podpísaný tento dohovor, je to veľká škoda, ale pracujú na tom. Zistili, že v Maďarsku a v Poľsku majú dosť veľké problémy v niektorých oblastiach. To všetko zosumarizujeme a dáme informáciu na tom stretnutí, poprípade pošleme informáciu do časopisu „Vozičkář“.

V referáte bolo, že pracovná skupina, ktorý pripravuje novelu zákona č. 447/2008, ktorú žiadame už niekoľko rokov a máme veľké výhrady k tomuto zákonu, ale o tomto budeme hovoriť až popoludní.

Neviem prečo dnes diskutujú o tom, či treba alebo netreba posudok pri poskytnutí kompenzačnej pomôcky. Dnes, nemožno poskytnúť kompenzačnú pomôcku bez posudku.

Aby bola dobre zhodnotená, aby bolo poskytnutá správna kompenzačná pomôcka treba vypracovať posudok. O tom treba diskutovať, akým spôsobom, by sa to malo robiť, aby to nezaťažovalo ľudí so zdravotným postihnutím, opakovane a tak ďalej... Dnes ten človek

napr. túto zdravotnú pomôcku nepotrebuje, lebo má stav v norme, ale zajtra ju už bude potrebovať. Dnes je ten posudok taký, že tú pomôcku nepotrebuje, ale zajtra tam už môže byť napísané, že ho akútne potrebuje. Napríklad pri diagnóze skleróza multiplex, tam je dynamika choroby, teda časovo sa to posúva, pokračuje, zhoršuje sa stav pacienta. Takže si v budúcnosti neviem predstaviť, že by sa nevypracovával posudok.

Tak teraz ešte k tej digitálnej gramotnosti. Možno si spomínate na p. Ing. Ondrejčikovú, z Ekonomickej fakulty, robila na túto tému dizertačnú prácu, kde sa zistilo, že to nie je až tak zlé, akoby si to človek myslel, že ľudia so zdravotným postihnutím, že by nevedeli pracovať s počítačmi a s rôznymi programami. Zistilo sa že vo väčšine prípadov ide o samoukou. Nie je to tu systémovo zabezpečené, aby sa mohli bez nejakých veľkých finančných nákladov dozvedieť, čo je v súčasnosti veľmi dôležitá, čo je veľká škoda. Je to nesmierne dôležité, už sme o tom hovorili, no uvidíme...

Ešte by som veľmi chcela zdôrazniť, že od roku 1999 beží projekt „Slovensko bez bariér“ a v rámci tohto projektu vypisované rôzne súťaže v samosprávach „Samospráva a Slovensko bez bariér“.

Žiaľ, tá 9. Etapa bola vyhlásená pred 2 rokmi, ale odozva je zatiaľ minimálna. Preto sme sa rozhodli, že v októbri a v novembri sa navštívia niektoré krajské mestá a bude tu taký malý seminár o odstránení bariér v tom ktorom okrese, kde budú pozvaní rôzni predstavitelia samospráv, ale aj z okolitých okresných miest v tom regióne. Zároveň by som aj Vás chcela poprosiť, aby mohli tieto mestá, kraje efektívne pomáhať, musia dostať podnety od Vás zdola. Preto ešte raz, by som Vás chcela poprosiť a bola by som veľmi rada, ste tu teraz s celého Slovenska, aby ste sa na týchto seminároch zúčastnili. Zašleme pozvánky, kedy a kde sa to bude konať a keby prišli nejakí zástupcovia hlavne s telesným postihnutím a pripravili si podnety, čo konkrétne treba spraviť, prípadne zmeniť a odstrániť v tom ktorom regióne. Aby sme nehovorili len tak bla-bla všeobecne, ale konkrétne, či je to už doprava, či chodníky, námestie, pošta, úrady práce, či obecný úrad a tď... Zatiaľ Vám poviem tri termíny, ktoré sú už dohodnuté : 21.9.2017 Trnava, 25.9.2017 Žilina a 27.9.2017 v Nitre.

Z mestského úradu sa zúčastnila zástupkyňa prednostu JUDr.Ivana Buranská, ktorá povedala

V úvode by som chcela ospravedlniť pána primátora Jozefa Dvonča, ak by mohol, určite by sa rád zúčastnil tohto zasadnutia, no žiaľ mal iné pracovné povinnosti.

Všetko to, čo pre Vás mesto Nitra spravilo, to tu už v podstate odznelo, nebudem sa opakovať, no viem, že toho ešte stále nie je dosť, ale pokúsime sa to zlepšiť. Našťastie v rodine problémy takéhoto druhu, ako máte vy, nemáme, ale môže sa takéto niečo podobné hocikedy niekomu stať. A preto, ako od človeka prijmite odo mňa veľkú úctu, že aj keď žijete s takýmto hendikepom, žijete naplno v rámci Vašich možností, s čím skutočne veľmi obohacujete svojich najbližších, rodinu a svoje široké okolie, že viete bojovať za svoje práva a žiť s tým, čo Vás postihlo.

Dávam Vám veľkú poklonu a teším sa že som mohla byť medzi Vami.

Otvorená diskusia:

Otázka od člena:

Chcem sa spýtať ohľadom invalidných a starobných dôchodkov. Je treba, ak už idem do starobného dôchodku preklasifikovať invalidný dôchodok na starobný?

MUDr. Orgonášová:

Doteraz platilo, že kto mal ID, keď išiel do starobného dôchodku, vyplácal sa mu naďalej ID, nakoľko Sociálna poisťovňa argumentovala s tým, že ak sa preráta ID a SD, že ID vychádzal väčší ako starobný dôchodok, tak sa vždy ponechal ten väčší, ale to však neplatí pri všetkých starodôchodoch. No podľa mojich tabuliek, je to naopak. Najlepšie je dať si Sociálnou poisťovňou vyrátať starobný dôchodok a potom si to porovnať a v prípade, že je starobný dôchodok vyšší ako invalidný dôchodok, požiadať o vyplácanie starobného dôchodku.

Otázka od členky:

Ja by som sa chcela opýtať, keď dajme tomu ide o opatrovateľský príspevok, už by mohla vláda pouvažovať o nejakej odmene za opatrovanie, hovorilo sa o tom, že by to mohla byť suma ako minimálna mzda? Zabudlo sa aj na dôchodcov, čo celý život opatrovali svoje dieťa 24 hodín denne, alebo aspoň čiastočne. Nie je to výsmech, pýtam sa? Ja som si zarobila na dôchodok, tým, že sa starám o svojho syna 24 hodín denne a dostanem len 91 Euro.

MUDr. Orgonášová:

Veru, keby ste chodili robiť informátora na 8 hodín, máte Väčší príjem.

Členka:

Ja to nechápem, vláda s tým nič nerobí, nezaujímajú ich to. Čo s takými deťmi o ktorých sa už rodičia nevedia postarať, dajú ich do ústavov? Ako dôchodkyňa by som mala mať vyložené nohy a oddychovať.

p. Franko:

Klepli ste klinec po hlavičke. O tom sa nehovorí, no je tu nejaká vízia vlády, že by sa to v budúcnosti mohlo zmeniť, bude sa to musieť riešiť.

Členka:

Možno to sem nepatrí, ale ja by som chcela upozorniť aj na to, donedávna legislatíva o sociálnych službách prinášala rôzne výklady týkajúce sa rozsahu poskytovania služieb. Nebol určený personálny normatív, ani ako často musí byť klient v stacionári, aby zariadenie naň dostalo financie.

Zákon nehovoril ani nič o tom, ako má denný stacionár priestorovo vyzerieť. To sa ale zmenilo a od 1. 3. 2017 sa zmenil a doplnil zákon č. 448/2008 Z. z.

Nové pravidlá

Novela zákona prikazuje, aby stacionáre boli otvorené minimálne osem hodín denne počas celého pracovného týždňa. Zákon tiež stanovuje, že na jedného zamestnanca bude pripadať maximálne šesť klientov. Z celkového počtu zamestnancov musí byť až 80 percent odborných.

Medzi ďalšími požiadavkami je aj to, že každý klient musí mať vlastné polohovacie kreslo.

Novelou zákona sa vymedzuje aj osobný rozsah na poskytovanie sociálnej služby v dennom stacionári.

Tretiemu stupňu odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby zodpovedá priemerný rozsah odkázanosti 4 až 6 hodín na deň a druhému stupňu odkázanosti 2 až 4 hodiny na deň.

Ako môže štát v dnešnej dobe prikázať rodičom 68 ročným, aby nosili dieťa do zariadenia 5 x do týždňa na 4 hodiny za každého počasia, či je sneh poľadovica, a kde máme my rodičia svoje práva, čas na lekára a na iné povinnosti? Ved' je to nezmysel. Ved' oni mi nedovolia starať sa o zdravie moje aj môjho syna. Oni nám dali 26 euro, ale mi dochádzame z rôznych dedín do mesta každý deň a to stojí peniaze a to si nik neuvedomí. Denné stacionáre nové prikázania jednoducho nemôžu ignorovať, pretože by došli o dotácie. Či sa ale zákon do budúcnosti pozmení v ich prospech, je zatiaľ otázne...

Prednáška Mgr. Michala Krivošíka – riaditeľa Odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím MPSVaR

Sprava za predsedníckym stolom prednáša Mgr. Michal Krivošík, riaditeľ OIOZP z MPSVaR

Prednášal na tému,, Zmena výšky životného minima a následná zmena peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,“

Ďalej diskusia pokračovala na tému pripravovanej novely zákona 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Mgr. Krivošík počas diskusie s našimi členmi odpovedal na rôzne otázky prítomných občanov. Ako napr.

člen:

Mám ešte niekoľko mesiacov, kým pôjdem do dôchodku a chcel by som si ešte vybaviť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. Chcel by som ešte pracovať, no ak by som sa nezamestnal, alebo ostal nezamestnaný musím vrátiť peňažný príspevok ?

Mgr. Krivošík:

Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla slúži na zabezpečenie mobility osoby s ŤZP, ktorá je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom ,využíva toto vozidlo na prepravu na určené miesta a späť (napríklad do zamestnania)

Peňažný príspevok sa poskytne, ak:

- osoba s ŤZP požiada o poskytnutie tohto príspevku najneskôr do konca kalendárneho roka, v ktorom dovŕši 65 rokov veku,
 - osoba s ŤZP je zamestnaná alebo preukáže, že bude zamestnaná alebo
 - osoba s ŤZP bude využívať osobné motorové vozidlo najmenej dvakrát v týždni na účely prepravy do zamestnania, a dvakrát späť,
 - osoba s ŤZP vykonáva zamestnanie v mieste svojho trvalého alebo prechodného pobytu a osobné motorové vozidlo využíva počas dvoch dní v týždni na svoju prepravu pri výkone svojho zamestnania,
- Ťažko telesne postihnutý je povinný vrátiť tento príspevok alebo jeho pomernú časť, ak:
- pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia tohto príspevku predá alebo daruje osobné motorové vozidlo
 - ak sa osobné motorové vozidlo nevyužíva na jeho individuálnu prepravu,
 - sa mu poskytol peňažný príspevok na základe preukázania, že bude zamestnaná a do 12 kalendárnych mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o priznaní príspevku sa tak nestalo.

Člen:

Takže, v podstate stačí, ak sa preukážem , že budem zamestnaný.

Mgr. Krivošík:

V podstate áno, ale musíte dodržať aj ostatné podmienky, ináč budete musieť tento príspevok vrátiť.

JUDr. Zuzana Stavrovská - komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím

Informovala členov nášho seminára o činnosti a prioritách Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, ďalej o správe činnosti za rok 2016, o počte doručených a vybavených podnetov za minulý rok a o obsahu podnetov.

Zúčastnených členov taktiež informovala ako sa môžu na ňu obrátiť, akým spôsobom je možné podnet podať a na ktoré subjekty sa vzťahuje jej pôsobnosť a pod...

Taktiež prebehla diskusia na rôzne témy, ako napr. parkovacie poukazy, postup posudkových lekárov pri posudzovaní zdravotného stavu a tzv. trojité posudzovanie zdravotného stavu osôb so zdravotným postihnutím, konkrétne aj u jednej z

našich členiek, ktorá opisovala svoj márný boj s posudkovými lekármi, nakoľko jej vystavili 2 rôzne posudky pričom si protirečia a tým pádom nemá nárok na osobnú asistenciu. JUDr. Stavrovská požiadala našu členku o zaslanie potrebných údajov do Bratislavy na prešetrovanie a na následné vykonanie potrebných postupov pri vybavovaní jej problému.

Ďalšou témou Celoslovenského seminára bola bezbariérovosť, v rámci ktorej komisárka informovala o objektoch, ktorých bariérovosť sa minulý rok preskúmali a aké opatrenia sa navrhli. Členov tiež informovala, že ako komisárka z vlastnej iniciatívy, na základe informácií poskytnutých od občanov, začala riešiť podnety týkajúce sa zabezpečenia bezbariérového prístupu do budov viacerých pôšt. Naďalej riešia aj podnety týkajúce sa zabezpečenia bezbariérového vstupu do bytových domov, ako aj bezbariérového prístupu v bytových domoch.

Na záver občanov vyzvala a požiadala, že ak budú mať akýkoľvek problém s postupom či už úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ale aj s postupom iných orgánov verejnej správy a právnických osôb, ako aj fyzických osôb- podnikateľov, môžu sa s podnetom na ňu obrátiť.

Slovenský zväz telesne postihnutých
Ševčenkova 19,
851 01 Bratislava
Tel./fax: 02/63814478,
e-mail: bariery@sztp.sk

Zasadnutie RR SZTP RZ v Toliari Kremnica RR SZTP (Kremnica 15. septembra 2017)

Takmer pravidelne sa zúčastňujem zasadnutia RR SZTP konaného v rekreačnom zariadení TOLIAR v Kremnici. Bol som poverený RŠO SZTP so sídlom v Nitre plnohodnotne zastupovať predsedu Viliama Franka. Aj tentoraz som organizáciu vozičkárov na Slovensku „zastupoval“ iba tak, že som bol diskutovať, podávať návrhy, ale nemohol som hlasovať. Nevadí, zrejme nastal informačný skrat. Nabudúce to už hádam bude jasné. Je pravda, že som sa doteraz nevyjadroval k práci RR SZTP, ale je jasné, že problémov je viac než dosť. V osobe p. Olinky Bohuslavovej má SZTP obetavého človeka, ktorému patrí aj moja vďaka. Čo je však problém, je osadenstvo RR SZTP vrátane predsedníčky, mám úctu k starším ľuďom, ale v tomto prípade je to asi ťažké, lebo akcie-schopnosť je obmedzená, organizácia SZTP potrebuje človeka, ktorý dokáže získať aj peniaze, či už cez sponzorov, rôzne granty a v tomto prípade je potrebná aj fyzická výkonnosť človeka. Rozhodne sa nechcem nikoho dotknúť, ale aj sám na sebe badám, že som oveľa menej aktívny, ako pred 20 rokmi. Viem, že na Slovensku je veľa telesne postihnutých ľudí, len neviem kde sú. Na ZDŠ som chodil do Košíc, kde bol aj internát a vybavenie na úrovni na svoju dobu. Nikoho som potom nestretol, iba vtedy, keď som bol v Prešove na plese telesne postihnutej mládeže, ktorú dlhé roky organizuje Boris Klohna. Potom som bol 4 roky v Bratislave, kde boli iba telesne postihnutí študenti či už gymnázia, alebo základnej školy. V rámci SZTP som sa skoro s nikým nestretol z tej doby.

Vrátim sa však do Kremnice do rekreačného zariadenia

TOLIAR a vyjadrím sa iba k niektorým uvedeným v zápisnici. Citát zo zápisnice: K uzneseniu 1/2/2015: Uznesenie trvá.

p. Bohuslavová v tejto súvislosti informovala prítomných o nedávnom konflikte s p. Homolovou, ktorá sa veľmi nemiestnym spôsobom telefonicky dožadovala vystavenia objednávky na rekondičný pobyt pre ich RŠO, a to i napriek skutočnosti, že RC SZTP v tom čase musel urgentne riešiť situáciu v súvislosti s náhlym úmrtím dlhoročného šéfredaktora časopisu TP+TP, p. Ing. Jána Havrillu.

K uzneseniu 26/9/2015 a 13/2/2017: uznesenie nespĺnené, po Zjazde SRTP v júli 2016 neboli zoznamy členov KR a RŠO aktualizované, a to aj napriek tomu, že RC požiadalo všetky KC a RŠO SZTP o aktualizáciu kontaktov. Uznesenia trvajú. Z diskusie k týmto uzneseniam však vyplynulo ďalšie uznesenie nasledovného znenia:

Uznesenie č. 16/9/2017:

RR SZTP poveruje legislatívnu komisiu doplniť organizačný poriadok SZTP o ustanovenia o povinnostiach jednotlivých OJ SZTP tak vo vzťahu k vyšším, ako aj nižším OJ.

Z: legislatívna komisia SZTP: do 31. 12. 2017

Vypočul som si názor obidvoch strán a som presvedčený, že to bolo ovplyvnené vypätosťou situácie a po opadnutí emócií sa to dá vysvetliť k spokojnosti obidvoch strán.

„**K uzneseniu č. 32/09/2016:** Plnenie – legislatívna komisia (LK) v zložení pp. Grajcár, Miho, Szabová, Trenčíková, Bohuslavová bola vytvorená, zatiaľ však nepracuje napriek e-mailovému oznámeniu 6. 3. 2017 zo strany RC SZTP Bratislava o zložení legislatívnej komisie a požiadavke RC SZTP o nahlásenie e-mailových adries, aby mohli jej členovia komunikovať medzi sebou. p. Grajcár však v tejto súvislosti pripomenul, že zloženie LK bolo odsúhlasené na zasadnutí RR SZTP vo februári t. r. v Záhorskej Bystrici v nadväznosti kontroly plnenia uznesenia č. 27/9/2016 a potrebu riešenia situácie v Rožňave, nebol však zvolený jej predseda, v dôsledku čoho nikto z jej členov neinicioval stretnutie LK, ani nepodnikol žiadne iné kroky vedúce k rozbehnutiu činnosti LK.“

K tomuto bodu iba toľko, že momentálne pracujem a moja predstava o fungovaní LK je taká, že cez e-mailovú komunikáciu si budeme medzi sebou dávať úlohy, kto čo vypracuje a dokedy, toto je reálna cesta fungovania LK.

Webová stránka SZTP je zastaralá a neaktuálna. Moja iniciatíva bola, že som dal sľub, že nájdem človeka v Bratislave, kto by mohol aktualizovať web SZTP, je ním môj priateľ Miroslav Prašil z Bratislavy a podľa informácií od p. Bohuslavovej komunikácia funguje.

Moja posledná poznámka sa bude týkať rekreačného zariadenia RELAX Štúrovo. Sú dve možnosti podľa mňa. Zohnať peniaze v rámci grantov, prípadne sponzorsky a celý objekt rekonštruovať, neviem, či je táto možnosť reálna v rámci RR SZTP. Druhá možnosť je objekt predať, kým to má akú takú hodnotu. Život prináša aj ťažké rozhodnutia.

Ján Miho

Predsedníčka SZTP Ing. M. Vráblová sa ospravedlnila

Stretnutie s Fedorom Gálom

Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Milí čitatelia, opätovne prinášam informácie z činnosti Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím.

Naposledy som vás informoval o septembrovom zasadnutí. Následne, v roku 2016, sme rokovali 2. decembra, kedy jediným bodom programu bol návrh aktualizácie Štatútu Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím.

Rok 2017 bol zatiaľ v znamení volieb, keďže 2. februára 2017 minister práce sociálnych vecí a rodiny SR, Ján Richter, nariadil uverejniť výzvu na podanie žiadosti o zaradenie do evidencie organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným, za účelom voľby reprezentantov do komory za mimovládne organizácie Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím. Voľby sa konali za každý druh zdravotného postihnutia. Volebné zhromaždenie organizácií osôb s telesným postihnutím sa uskutočnilo 11. mája 2017. Výsle-

dok týchto volieb je už medzitým uverejnený na stránke Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny, zoznam zástupcov zo zdravotné postihnutia je nasledovný:

Komora za mimovládne organizácie:

skupinu organizácií osôb s mentálnym postihnutím reprezentujú:

IVETA MIŠOVÁ a LUBICA VYBERALOVÁ

skupinu organizácií osôb s chronickými ochoreniami reprezentujú:

EVA MADAJOVÁ a ALŽBETA LUKOVIČOVÁ skupinu organizácií osôb s duševnými poruchami a poruchami správania reprezentujú:

MARCELA BAROVÁ a IVAN ŠTUBŇA

skupinu organizácií osôb so sluchovým postihnutím reprezentujú:

JAROSLAV CEHLÁRIK - skupina osôb so stratou sluchu, ktorých primárnou formou komunikácie je posunkový jazyk

KATARÍNA KLUKOVÁ - skupina osôb so stratou sluchu, ktorých primárnou formou komunikácie je národný hovorený jazyk s využitím kompenzačných a zdravotníckych pomôcok

skupinu organizácií osôb s telesným postihnutím reprezentujú:

TIBOR KÖBÖL a MAREK MACHATA

skupinu organizácií osôb so zrakovým postihnutím reprezentujú:

MILAN MĚCHURA a JOZEF ŠIMKO

Slovenská humanitná rada - IVAN SÝKORA

Slovenská únia podporovaného zamestnávania - JANA BADÁŇOVÁ

Konfederácia odborových zväzov SR - DANIELA POCHYBOVÁ

Čo nového v zákonoch?

Vo svojom minuloročnom príspevku som vás informoval o pripravovaných zmenách v zákonoch zo sociálnej oblasti. Medzitým sa stali tieto zmeny skutočnosťou, preto aj keď by sa zdalo že niektoré informácie opakujem, predsa považujem za potrebné uviesť ich ako účinné a platné.

Nasledujúce informácie sa delia na dve časti. Prvá časť je o už platných a účinných zmenách, kým v druhej časti sa dozvieme o zmenách, ktoré by nás mohli čakať v nasledujúcom období.

Zmeny, ktoré nadobudli účinnosť za posledný rok:

K podstatným zmenám došlo najmä v zákone o sociálnom poistení, v zákone o kompenzáciách a bolo vydané aj nové opatrenie MPSVR, ktoré obsahuje tie pomôcky, ktoré môžu byť financované cez peňažný príspevok na kúpu pomôcky.

- Začínam s úplne jednoduchou zmenou. Osobní asistenti už nemajú povinnosť dať oznámenie zdravotnej poisťovni o dosiahnutom príjme z osobnej asistencie. Táto informácia je už vymieňaná medzi daňovým úradom a zdravotnou poisťovňou – odpadla teda povinnosť hlásenia, ktorú asistenti doteraz museli zaslať na príslušnú pobočku svojej zdravotnej poisťovni do 31. mája každý rok.
- Došlo k zvýšeniu peňažného príspevku (ďalej len PP) na opatrovanie o cca 27 €. Zmenila sa aj hranica ochrany príjmu opatrovanej osoby z 1,4 násobku životného minima na 1,7 násobok. Zvýšenie hranice ochrany príjmu má pozitívny dopad na výšku vyplácaných príspevkov, keďže ku kráteniu peňažného príspevku na opatrovanie dochádza pri vyššej sume – 1,4-násobok životného minima je 279,28 eura; 1,7-násobok životného minima je 339,12 eura. Novšie teda, keď príjem opatrovanej osoby nepresiahne 339 eur nedochádza ku kráteniu príspevku na opatrovanie. (Naďalej sú ale krátené príspevky vyplácané opatrovateľom, ktorí sú poberateľmi nejakej dôchodkovej dávky – ide u nich o pevne stanovenú sumu.)
- Zmeny sa dotkli aj pravidiel pri posudzovaní príjmu. Po tejto zmene už nie sú zarátané dary, ktoré slúžia na posilnenie účinkov kompenzácie. Nezarátajú sa do príjmu ani ďalšie dary poskytnuté v kalendárnom roku v úhrne do výšky 12-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu – čo je v súčasnosti 2 393 €. Znamená to, že žiadne dary, ktoré slúžia na doplatky pri kúpe pomôcok alebo dary na financovanie liečby, rehabilitácie a pod. nebudú posudzované ako príjem osoby so zdravotným postihnutím a nemôže tak dôjsť ku kráteniu alebo odňatiu príspevku/ov.
- Po asi ôsmich rokoch došlo k zmene obsahu Opatrenia MPSVR SR č. 7/2009 Z.z., ktorým sa ustanovuje zoznam pomôcok a maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcok. Boli upravené maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcok pri 25 pomôckach v súvislosti so zmenami cien na trhu. Niektoré sumy boli navýšené a niektoré znížené tak, ako pri osobnom počítači, kde pokles predstavuje vyše 400 € - na 1200 €. Zo zoznamu bolo vyradených 6 pomôcok (indikátor svetla, fax, písací telefón, úchytka na telefónne slúchadlo, kancelársky písací stroj a tyflonavigátor). Do zoznamu boli zaradené 4 nové pomôcky (prenosné rampy – 500 €, prístroj na bezkontaktné ovládanie osobného počítača – 1998 €, sprchovacie sedadlo na WC misu – 400 €, prenosné digitálne čítacie zariadenie s hlasovým výstupom – 2600 €) – uvedené sumy predstavujú maximálne zohľadňované sumy z ceny pomôcky a teda nie skutočnú výšku príspevku. Táto suma predstavuje iba sumu, z ktorej je vypočítaná výška príspevku vzhľadom na cenu pomôcky a príjem žiadateľa. Opatrenie č. 345/2016 Z.z. - nahrádzajúce predchádzajúce znenie - si nájdete na stránke www.slov-lex.sk.
- Novelizovaný zákon o sociálnom poistení priniesol podstatnú zmenu pre poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie, respektíve pre tie fyzické osoby, ktoré osobnú asistenciu vykonávajú najmenej 140 hodín mesačne v prípade, ak tieto osoby nie sú dôchodkovo poistené, nebol im priznaný predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok, nedovŕšili dôchodkový vek a podali prihlášku na dôchodkové poistenie z dôvodu tohto opatrovania alebo výkonu osobnej asistencie. Prijatím zmeny zákona maximálna doba dôchodkového poistenia nie je ohraničená (doteraz maximálne 12 rokov) a tak od 1.1.2017 môžu byť tieto osoby poistencami štátu počas celého trvania opatrovania alebo výkonu osobnej asistencie – pokiaľ budú všetky ďalšie podmienky splnené.
- o Dôležité: Vyššie spomenuté osoby sa môžu stať poistencami štátu iba na základe prihlášky, ktorú na Sociálnu poisťovňu sami podávajú na tlačíve s názvom „Registračný list FO“. Taktiež je dôležité, pri každej podstatnej zmene u opatrovateľa/asistenta alebo opatrovanej osoby/užívateľa osobnej asistencie preveriť trvanie dôchodkového poistenia, aby obdobie dôchodkového poistenia nebolo prerušené. Medzi možné príčiny prerušenia môžu patriť dôvody ako platenie poistenia na základe iných príjmov, priznanie invalidného dôchodku pri dosiahnutí plnoletosti opatrovanej osoby a ďalšie.

Vyššie sumy životného minima od 1.7.2017

Dopady valorizácie sumy životného minima prejavia sa vo výške jednotlivých peňažných príspevkov na kompenzáciu nasledovne:

- pri PP na osobnú asistenciu (sadzba na hodinu) – 2,78 €
- pri PP na prepravu – 101,78 €
- pri PP na kompenzáciu zvýšených výdavkov
 - o na diétne stravovanie I. skupina – 37,03 €
 - o II. skupina – 18,52 €
 - o III. skupina – 11,12 €
- pri PP na kompenzáciu ZV
 - o súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia – 18,52 €
 - o pri PP na kompenzáciu ZV súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla – 33,32 €
 - o pri PP na kompenzáciu ZV súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom – 44,43 €
- pri PP na opatrovanie
 - o FO poberajúce dôchodkovú dávku – opatruje 1 FO s ŤZP – 92,52 €
 - o FO poberajúce dôchodkovú dávku – opatruje 2 alebo viac FO s ŤZP – 122,13 €
 - o FO v produktívnom veku – opatruje 1 FO s ŤZP – 249,35 €
 - o FO v produktívnom veku – opatruje 2 a viac FO s ŤZP – 323,36 €
 - o FO v produktívnom veku – opatruje 1 FO s ŤZP, ktorá je viac ako 20 hodín týždenne v zariadení – 223,44 €
 - o FO v produktívnom veku – opatruje 2 a viac FO s ŤZP, ktoré sú viac ako 20 hodín týždenne v zariadení – 304,87 €
 - o FO v produktívnom veku – opatruje 1 FO s ŤZP, ktorá je viac ako 20 hodín týždenne v zariadení a súčasne opatruje aj druhú FO s ŤZP, ktorá nie je v zariadení alebo je v zariadení menej ako 20 hodín týždenne – 315,96 €

Zvýšenie súm životného minima má dopady aj na maximálny možný príjem uchádzača o zamestnanie. Uchádzači o zamestnanie napríklad môžu mať prídem z osobnej asistencie vo výške 199,48 € mesačne. Uchádzač o zamestnanie je povinný vopred oznámiť ÚPSVR, že bude mať príjem.

Skratky: ZV – zvýšené výdavky

FO – fyzická osoba

FO s ŤZP – fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím

Pripravované zmeny v zákone o „kompenzáciách“ – 447/2008 Z. z.

Pred niekoľkými mesiacmi bola vytvorená neformálna pracovná skupina k vypracovaniu návrhov zmien v zákone o kompenzáciách (zákon č. 447/2008 Z.z.). Práca pracovnej skupiny bola veľmi intenzívna, keďže sme predpokladali, že zákon bude novelizovaný ešte v roku 2017, s účinnosťou od 1.1.2018 a stihneme ešte jednu novelizáciu zákona s účinnosťou od 1.1.2019. Podľa najnovších informácií ale schvaľovanie zákona sa posúva na neskoršie obdobie a tým aj jeho účinnosť bude posunutá o niekoľko mesiacov, až rok. Mohlo by to znamenať, že v tomto volebnom období, bude len jedna rozsiahlejšia úprava zákona o kompenzáciách.

Ako každý návrh zákona, aj tento je s neistým koncom. Nikdy nikto nezaručuje, že konečná podoba zákona presne odzrkadľuje pôvodný návrh. Dokonca platí, že kým nie je zákon podpísaný prezidentom všetko ostáva otvorené. Berte preto, prosím, nasledujúce informácie len ako náčrt ideových zámerov.

Nasledujúce informácie sú teda len o témach, o ktorých sme v pracovnej skupine uvažovali a ktoré sa zdali byť aj pre MPSVR akceptovateľné:

- Nemal by byť vypracovaný komplexný posudok pri každej jednej žiadosti. Zjednodušuje sa tým administratívny postup pri žiadostiach o príspevky, respektíve kompenzácie sociálnych dôsledkov zdravotného postihnutia.
- Mali by sa meniť pravidlá pri vrátení príspevku po úmrtí žiadateľa – úrad by už nemal žiadať vrátenie alikvotnej časti príspevku.
- Pri PP na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže podstatné má byť, či žiadateľ ostáva bývať na danej adrese a zmena vlastníckeho práva by už nemala byť dôvodom na vrátenie príspevku.
- Malo by dôjsť k podstatnému zvýšeniu PP na opatrovanie. Minimálne na výšku minimálnej mzdy.
- PP na opatrovanie by mal byť vyplácaný aj počas hospitalizácie opatrovanej osoby v prípade, že opatrovateľ je sprievodcom počas hospitalizácie.
- PP na opatrovanie mal by byť vyplatený aj v nasledujúcom mesiaci, kedy opatrovaná osoba zomrie. Je to síce stále krátka doba na navrátenie sa do bežného života, ale opatrovatelia by aspoň nemuseli riešiť okamžite úrad práce (prihlásiť sa do evidencie uchádzačov o zamestnanie) a pod.
- Najväčší rozpor, medzi členmi pracovnej skupiny, vzbudzovala úvaha o opätovnom zavedení podrobných výkazov pri osobnej asistencii aj keď bez uvedenia činností, ale s uvedením času príchodu a odchodu asistenta počas dňa. Väčšina zástupcov organizácií osôb so zdravotným postihnutím toto riešenie nepodporovala, znamená to, že ani ja.

Dolu uvedené informácie sú iba návrhy

Opakujem, že uvádzam tieto informácie iba pre lepšiu predstavu o tom, o čom pracovná skupina diskutovala a aj to iba vzhľadom na, niektoré informácie, ktoré sa už na sociálnej sieti objavili.

Nejde teda o hotový návrh, ale o materiál, na ktorom ešte pracovná skupina určite bude pracovať.

Prvá sa týka lekárskej posudkovej činnosti. Doteraz pri každej jednej žiadosti bol vydávaný komplexný posudok, teraz sa navrhuje, že Ak je pri opätovnom posúdení zdravotného stavu preukázané, že nedošlo k takým zmenám, ktoré majú vplyv na určenie miery funkčnej poruchy alebo na posudzovanie odkázanosti na kompenzáciu, nový lekársky posudok sa nevypracúva a posudkový lekár písomne potvrdí platnosť predchádzajúceho lekárskeho posudku.“

Ďalej, odkázanosť na individuálnu prepravu bude inak, trochu všeobecnejšie naformulovaná, vypadnú konkrétne diagnózy a naopak, definícia odkázanosti bude opisnejšia, čím sa trochu rozšíri okruh odkázaných osôb.

Podstatnou zmenou je vysporiadanie majetku po úmrtí žiadateľa. Je to dosť nepríjemná téma, ale žiaľ, stáva sa. MPSVR zožalo nemalo kritiky od rodičov detí, ale aj po iných pozostalých, že vymáha od rodiny alikvotnú výšku príspevku, či už ide o PP na kúpu a úpravu auta, kúpu pomôcky, zdvíhacieho zariadenia a pod. Veľmi dúfam, že navrhovaný návrh prejde a pozostalí už nikdy nemusia takéto otázky riešiť a teda nebolo by treba vrátiť žiadny príspevok, respektíve jeho časť.

Dochádza k zmene pri PP na kúpu OMV. Po novom Ďalší peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla možno poskytnúť, ak od právoplatnosti rozhodnutia o priznaní predchádzajúceho peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla uplynulo najmenej sedem rokov a osobné motorové vozidlo, na ktoré sa poskytol predchádzajúci peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla neplní účel. Osobné motorové vozidlo neplní účel, ak je nefunkčné a nemožno ho opraviť, je nespoľahlivé a vyžaduje opakované opravy, alebo vhodne nekompenzuje sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia. Zastávam názor, že navrhovaná zmena je len kozmetická, v praxi iba málokedy sa stane, že 7-ročné vozidlo bezo zmeny vyhovuje alebo je technicky v požadovanom dobrom stave.

Jedna podstatná zmena sa týka aj PP na úpravu rodinného domu, bytu alebo garáže v odseku 17 sa vypúšťajú slová „zmení trvalý pobyt, predá, daruje alebo prenajme byt, rodinný dom alebo garáž inej osobe alebo takže vrátenie príspevku bude aktuálne iba v prípade, keď nevyužíva byt, rodinný dom alebo garáž, na úpravu ktorých jej (fyzickej osobe) bol poskytnutý peňažný príspevok, pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia týchto peňažných príspevkov. – Podstatné je to napríklad v prípade, keď rodič naďalej má užívateľské právo, ostáva bývať v dome alebo v byte, ale daruje ho svojim deťom.

MPSVR má veľmi odvážne plány s PP na opatrovanie. Vyhlasuje, že od januára 2018 by tento príspevok mal byť vyplácaný vo výške minimálnej mzdy. Namietame ale, že má sa tak diať iba v prípade opatrovateľov v ekonomicky aktívnom veku, takže poberatelia dávok sociálneho poistenia by naďalej ostali v nevýhode.

Ďalšia zmena v tomto príspevku by sa mala týkať vyplácania príspevku v čase hospitalizácie opatrovanej osoby. Doteraz po prekročení 30-dňovej hranice pobytu v nemocnici vyplácanie príspevku bolo pozastavené. Novšie, keď je opatrovateľ sprievodcom, príspevok by sa mal vyplácať v plnej výške. Namietame iba v tom bode, že sprievodca má byť sprievodcom podľa definície zákona nižšie spomínaného, ale opatrovatelia často len dochádzajú do nemocnice a nie sú tam neustále. Takže uplatnenie § 15 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov nezohľadňuje skutočný stav v celom rozsahu.

Podstatnou zmenou je aj to, že tento paragraf je doplnený o ďalší odsek: Ak fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím zomrie, peňažný príspevok na opatrovanie sa poskytne za celý kalendárny mesiac, v ktorom fyzická osoba zomrela a za nasledujúci kalendárny mesiac.“

Dosiahli sme tak aspoň minimálnu zmenu v tom, že opatrovateľ má aspoň mesiac k dobru a nemusí hneď riešiť prácu, prihlásiť sa na ÚP ako uchádzač o zamestnanie a pod. a stále mu trvá ešte aj status poistenca štátu – čo je po rokoch opatrovania žalostne málo, ale predsa niečo.

Dochádza k zmene aj v činnostiach, ktoré môže vykonávať osobný asistent. Jednak vypadnú body ohľadom tlmočenia – artikulačné, taktilné tlmočenie a tlmočenie v posunkovej reči, ale oproti tomu bude doplnená nová činnosť v podobe pomoci rodičovi a osobe, ktorá prevzala dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu pri úkonoch starostlivosti o dieťa do troch rokov veku, ktoré z dôvodu svojho ťažkého zdravotného postihnutia nie sú schopní zvládnuť.

Musím tu uviesť aj jednu dosť nepríjemnú navrhovanú zmenu a tá sa týka osobnej asistencie. Navrhuje sa nový výkaz, v ktorom by už mali byť uvedené údaje, kedy počas dňa bola asistencia vykonávaná, kedy prišiel a kedy odišiel asistent. Zvyšuje to administratívnu záťaž a dosť podstatne znepriemňuje vykazovanie.

Medzi tie nepodstatnejšie zmeny patrí napríklad doplnenie odseku ohľadom osobnej asistencie, že zmluva má byť písomná (zmluva o OA sa uzatvára podľa občianskeho zákonníka a tak by mohla byť aj ústne uzatvorená) alebo kedy treba odovzdať uzatvorenú zmluvu o výkone osobnej asistencie – i keď táto zmena potom má aj trochu podstatnejšie dopady pri uzatvorení zmluvy pred vydaním právoplatného rozhodnutia o priznaní príspevku. O čo ide...? Každú uzatvorenú zmluvu treba odovzdať do piateho dňa nasledujúceho mesiaca a to aj v prípade, keď ešte je len podaná žiadosť o osobnú asistenciu. Pravda, platí to iba v prípade, keby chcel užívateľ preplatiť aj späťne priznané hodiny osobnej asistencie – vieme, že príspevok je schválený k dátumu podania žiadosti a nie k dátumu účinnosti rozhodnutia.

Tibor Köböl, 0948 046 672, kobol.ondvr@gmail.com

Výzva účastníkov projektu

Implementácia dokumentu OSN „Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím“ v krajinách V4

Účastníci projektu: Implementácia dokumentu OSN „Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím“ v krajinách V4, prítomní na Záverečnej medzinárodnej konferencii dňa 3. novembra 2017 v Bratislave, sa na základe záverov z predchádzajúcich štyroch okrúhlych stolov dohodli na nasledujúcom texte Výzvy vládam krajín V4.

V záujme efektívnej implementácie dokumentu OSN: Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím žiadame:

1. Urýchliť proces ratifikácie aj Opčného protokolu k Dohovoru OSN v Poľskej republike.
2. Upraviť platnú legislatívu tak, aby dôsledne rešpektovala princípy dôstojnosti, autonómnosti a nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím, v súlade s požiadavkami „Dohovoru“.
3. V legislatíve terminologicky zjednotiť definíciu zdravotného postihnutia a definíciu bezbariérovej úpravy životného prostredia tak, aby boli v súlade s medzinárodnými dohovormi.
4. Medzirezortne zabezpečiť vytvorenie siete Centier pre včasný záchyt - diagnostiku a včasnú, komplexnú starostlivosť pre deti.
5. Legislatívne prioritne zabezpečiť primerané podmienky pre inkluzívne vzdelávanie detí a mládeže v bežných školách (bezbariérové prostredie, didaktické a špecifické kompenzačné pomôcky, dostatočný počet asistentov učiteľov, dostatočný počet špeciálnych

- pedagógov pre bežné školy, prístupnosť školských informačných systémov).
6. Riešiť harmonogram implementácie Dohovoru a rozvíjať sociálno-politickú stratégiu, týkajúcu sa osôb so zdravotným postihnutím za účasti komunity občanov so zdravotným postihnutím
7. Začleňovať osoby so zdravotným postihnutím do procesu tvorby zákonov a rozvojových programov v sociálnej politike, vrátane zaručenia ich primeranej účasti v rozhodovacích procesoch.
8. Zjednotiť, zefektívniť a štandardizovať systém zdravotno-sociálneho posudzovania osôb so zdravotným postihnutím na účely dôchodkového zabezpečenia, poskytovania potrebných kompenzácií a pomoci pri odkázanosti na pomoc druhej osoby tak, aby systém umožňoval posudzovanému slobodnú voľbu spôsobu života aj v zmenených zdravotných podmienkach.
9. Zvýšiť podiel poskytovania individuál-

- ných kompenzačných pomôcok a služieb, ktoré majú aktivizujúci a inkluzívny charakter.
10. Riešiť podporu pri odkázanosti na individuálnu dopravu.
11. Urýchliť proces deinštitucionalizácie a prechodu od podpory veľkých inštitúcií k podpore miestnych komunít a k rozšíreniu ponuky verejných služieb. Posilniť podporu štátu pre rodiny osôb so zdravotným postihnutím.
12. Legislatívne zvýšiť podporu pracovného uplatnenia osôb so zdravotným postihnutím na voľnom trhu práce.
13. Zabezpečiť vzdelávacie programy na zvýšenie povedomia o zdravotnom postihnutí a o špecifických potrebách osôb s rôznym typom zdravotného postihnutia.
14. Využívať „Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj“ ako nástroj podpory rýchlejšej a rovnomernejšej implementácie Dohovoru vo všetkých oblastiach života spoločnosti.

Príspevok pre Vozičkára

Podobné východiská, rovnaké ciele, rôzne cesty?

Asociácia organizácií zdravotne postihnutých občanov SR 3. novembra 2017 ukončila medzinárodný projekt o uplatňovaní dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v krajinách V4. V rámci tohto projektu, ktorý bol finančne podporený Vyšehradským fondom, Asociácia zrealizovala v mesiaci jún 2017 štyri medzinárodné okrúhle diskusné stoly a na záverečnej Medzinárodnej záverečnej konferencii odprezentovala nielen výsledky analýzy aktuálnej situácie v krajinách V4, ale účastníci konferencie schválili Výzvu vládám všetkých štyroch Vyšehradských krajín na urýchlenné prijatie konkrétnych opatrení v záujme efektívnej implementácie dokumentu OSN: Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím.

Hlavným cieľom projektu bola analýza a porovnanie platnej legislatívy a skúseností vo vzťahu k integrácii osôb s rôznym druhom zdravotného postihnutia v krajinách V4 po ratifikácii dokumentu OSN: „Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím“. Krajiny V4 sú si blízke geograficky, niekedy aj rodinnými vzťahmi, majú podobnú kultúrno-politickú históriu a občania so zdravotným postihnutím a ich rodiny majú rovnakú snahu o prijatie legislatívnych opatrení, ktoré budú viesť k vytvoreniu adekvátnych životných podmienok pre zmysluplný život aj ľudí so zdravotným znevýhodnením.

V rámci štyroch okrúhlych diskus-

ných stolov, ktorých sa zúčastnili reprezentanti z Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska, sme venovali pozornosť nielen platnej legislatíve a zmenám v politike vzhľadom na prijatie požiadaviek dokumentu OSN po jeho ratifikácii. Diskusie boli orientované na súčasnú situáciu v štyroch kľúčových oblastiach: životné prostredie – bezbariérovosť; inkluzívne vzdelávanie detí a mládeže so zdravotným postihnutím; zdravotná starostlivosť – špeciálne v oblasti včasnej intervencie a dlhodobej starostlivosti; sociálna starostlivosť a zamestnávanie – systém komplexného posudzovania funkčných schopností, poskytovanie zdravotných a technických pomôcok (kompenzácie) a pracovné príle-

žitosti, primerané možnostiam osôb so zdravotným postihnutím, postupná deinštitucionalizácia a vytváranie lepších podmienok v komunitnej starostlivosti. Viac informácií nájdete na web-stránke: www.aozpooz.sk/projekt/V4.

Už teraz vieme, že pred nami je ešte stále dlhá cesta k vytvoreniu rovnakých príležitostí pre dôstojný život ľudí so zdravotnými obmedzeniami. Začali sme ju už po 17. novembri 1989 a ako vidieť, nemôžeme na nej zastať.

Bratislava, 18. novembra 2017

Príspevok pripravila:

MUDr. Mária Orgonášová, CSc.
prezidentka Asociácie organizácií zdravotne postihnutých občanov SR

Prílohy: Výzva vládám V4

Foto zo záverečnej konferencie

PONUKA NA ZAMYSLENIE...

Možno sa vám dostal do rúk materiál, ktorý predstavoval nový návrh koncepcie financovania sociálnych služieb. Nezávis-

lá platforma sociálnych MNO SocioFórum ho predstavilo odbornej verejnosti na viacerých fórach. Naposledy na svojej výročnej konferencii v júni tohto roku. Pokúsím sa čitateľovi tohto článku priblížiť niektoré zásadné princípy koncepcie, ktoré ešte vyžadujú tvrdú diskusiu, kým sa dostaneme k všeobecne prijateľnému výsledku.

Východiskom je, že zákony, a tobož sociálne zákony by sa mali písať tak, aby im porozumeli všetci priemerne vzdelaní ľudia v krajine. Bohužiaľ, zákon o sociálnych službách je tak zložitý, že čítať a porozumieť ho, majú problém aj tí s vysokoškolským vzdelaním. Každá novela od roku 2008, kedy bol zákon prijatý (a bolo ich okolo 17), zákon rozširoval o ďalšie a ďalšie paragrafy a robil ho ešte zložitejším až nezrozumiteľným. V každom paragrafe je minimálne jeden odkaz na iný paragraf, pričom sa človek nedozvie o čo ide, kým si ten odkazovaný paragraf neprečíta. No, hrôza.

Takže prvou tézou našej „reformy“ financovania je návrh na rozdelenie zákona na tri samostatné zákony. Imperatívom takéhoto rozdelenia je poznanie, že neplatí pôvodný predpoklad, že ustanovené druhy služieb budú môcť využívať všetky sociálne skupiny. Čím viac pracujeme s ľuďmi, ktorí potrebujú pomoc a podporu, tým je zreteľnejšia potreba veľmi rôznorodých a individuálne naplánovaných sociálnych služieb.

Navrhujeme tri nové zákony, ktoré sa líšia najmä svojou cieľovou skupinou a spôsobom financovania. Je to zákon o dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti, určený predovšetkým seniorom, zá-

kon o podpore sociálneho začleňovania osôb so zdravotným postihnutím a zákon o krízovej intervencii najmä pre jednotlivcov i rodiny s deťmi.

Cieľom starostlivosti o seniorov je aktívovať a udržať čo najväčšiu samostatnosť pri bežných úkonoch života, posilňovať ich sociálne väzby na rodinu a priateľov, dôstojné prežívanie posledných rokov života a zabezpečenie dôstojného umierania. Zákon o dlhodobej starostlivosti sa týka len jednej etapy ľudského života, tej poslednej. Naopak, zákon o podpore sociálneho začleňovania osôb so zdravotným postihnutím chce byť sprievodcom týchto ľudí po celý život. Uvedomujeme si fakt, že v jednotlivých životných cykloch majú títo ľudia rozdielne potreby, čomu sa musia prispôbiť aj sociálne služby. Nie tak služby krízovej intervencie pre ľudí, ktorí nezvládajú svoj vlastný život, či život v rodine. V takýchto prípadoch treba konať rýchlo a systematicky, aby sa daný človek dostal z nepriaznivej sociálnej situácie čo najskôr. Prax už odhalila faktory podľa ktorých možno identifikovať príslušníkov tejto skupiny. Sú to ľudia závislí od návykových látok a činností, často trestaní a opätovne sa vracajúci, mladí ľudia, ktorí žili v ústavoch či náhradných rodinách, ktorí dospeli z hľadiska veku, ale nie z hľadiska pripravenosti na skutočný život. Tak ako sa rozpadla ich biologická rodina, aj oni sú ohrození zlyhaním po dovŕšení dospelosti a po založení vlastnej rodiny bez dostatočných sociálnych väzieb a zručností. Treba im pomôcť prekonať toto krízové obdobie a potom ich len monitorovať, prípadne intervenovať v prípade opakovaného zlyhania.

Čo sa týka financovania, dávame prednosť rôznym modelom, o ktorých treba sústavne diskutovať. Vo všetkých prípadoch však pôjde o viac zdrojové financovanie.

Pri dlhodobú zdravotno-sociálnu starostlivosť sa musia aktivizovať zdroje oboch rezortov. Spolu s platbami klientov musia pokryť všetky náklady tejto starostlivosti. Podľa dohody ministrov návrh zákona pripravuje Ministerstvo zdravotníctva. Zatiaľ to vyzerá tak, že sociálne zariadenia budú musieť splniť podmienky personálneho, administratívneho, materiálového a technického vybavenia dané zdravotníckymi zákonmi pre ošetrovateľskú činnosť. Potom sa budú môcť uchádzať o licenciu a požiadať zdravotné poisťovne o paušálnu platbu (navrhované sú 3 € na deň, takmer 100 € na mesiac) na každého človeka v tejto integrovanej starostlivosti. Sociálny príspevok by mal byť ľudom vyplácaný podľa stupňa odkázanos-

ti ako štátna dávka, aby ľudia boli schopní oprávnené náklady na starostlivosť aj zaplatiť. Na rozdiel od MZ SR si Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny takúto zmenu zatiaľ neosvojilo. Bude treba hľadať ďalšie argumenty, aj lepším poznáním ako fungujú podobné systémy v Čechách a v Rakúsku.

Sociálne začleňovanie osôb so zdravotným postihnutím má dva (možno aj viac) modely financovania. Môže prevziať štátnu dávku podľa stupňa odkázanosti (ako u seniorov) a tú ešte doplniť individuálnou dávkou podľa toho, v ktorom životnom cykle sa práve nachádza. Alebo môže poskytovať individualizovaný príspevok podľa osobného rozpočtu konkrétnej osoby so zdravotným postihnutím, zostaveného podľa jeho reálnych potrieb.

Rozhodujúce je, aby človek so zdravotným postihnutím mal v každej etape životného cyklu primeranú podporu. Podpora sa začína včasnou diagnostikou, terapiou a včasnou intervenciou v prospech rodiny, ktorej sa narodilo dieťaťko s postihnutím alebo nepravidelným vývinom. Potom treba zvládnuť prechod z domáceho do školského prostredia. Zatiaľčo sme službu včasnej intervencie v spolupráci s neonatológmi na Slovensku dosť úspešne naštartovali, nemáme zatiaľ pre tieto deti model tranzitného programu z domáceho alebo predškolského prostredia do priateľského (friendly) prostredia bežnej školy. Mnoho detí so zdravotným postihnutím by tento prechod zvládlo. Nemôžu, lebo Ministerstvo školstva túto úlohu dlhodoobo nezvláda plniť.

Ešte horšie je to s tranzitným programom zo školy do zamestnania. Tu by mali pedagógovia dostatočne včas spolupracovať so sociálnymi pracovníkmi a poradcami pre zamestnanosť. V dnešnom čase ide o prekonanie antipatie medzi rezortami, lebo začať sa musí so špeciálnymi školami. A na tie sú oni zvlášť citliví. Je veľkou škodou, že aj projekty Európskeho sociálneho fondu, pre ktoré je inklúzia jedným z hlavných cieľov podpory, striktné rozlišujú projekty pre školy a projekty pre uchádzačov o zamestnanie, či prípravu na zamestnanie. Ved' čo môže byť lepšie ako sa už v poslednom ročníku školy pripraviť na prácu, ktorá na mňa čaká.

A máme tu ďalšiu etapu: bývanie a zariadenie rodiny alebo partnerského vzťahu. Koľko tabu, mýtov, omylov a nekvalifikovaných zamestnancov panuje v tejto oblasti. Ved' doteraz im nikto nepovedal, že to môže byť aj inak, že ich zverenci môžu a vedia žiť aj nezávislejšie od nich. Že ich môžu naučiť viac ako v skutočnosti robia.

Súčasní mladí rodičia detí so zdravotným postihnutím nie sú pasívni a nezmierujú sa ľahko s novou životnou situáciou. Bojujú v prospech svojich detí a vedia sa, popri starostlivosti o svoje dieťa, aj stretávať a združiť do akčných skupín, využívajúc znalosť zákonov ako aj medzinárodných dohovorov. Z tohto hľadiska sa o budúcnosť – inkľúziu ich detí - nebojím, ale ide o to, po akej dlhej ceste k nej pôjdeme.

Pre čitateľov Vozičkára mám jednu ponuku: prosím o osobné stanovisko, názor, úvahu na nasledovnú tému. Jedným z návrhov novej koncepcie, predovšetkým v zákone o podpore sociálneho za-

čleňovania je myšlienka začleniť celý alebo časť zákona č. 447/2008 o kompenzácii sociálnych dôsledkov zdravotného postihnutia do nového zákona o štátnej dávke. Týka sa to najmä príspevku na opatrovanie a príspevku na osobnú asistenciu. Aj odkázané osoby, ktorých opatrujú neformálni opatrovatelia s týmto príspevkom by sa stali poberateľmi štátnej dávky na odkázanosť a z nej by si platili asistentov alebo opatrovateľov. Aj tých rodinných. Súčasne by platili pravidlá pre získanie osobného rozpočtu. Viem, že problémom je posudzovanie, preto si predstavme, že existujú dobré pravidlá a objektívni posudzovatelia. Súhlasili by ste s tým,

aby sa príspevok na opatrovanie a príspevok na osobnú asistenciu zmenili na štátnu dávku v odkázanosti, o ktorej by sám poberateľ, teda občan so zdravotným postihnutím rozhodol, akú službu potrebuje a kúpi za tie peniaze.

V Bratislave, 30.11.2017

Helena Woleková
správkyňa nadácie
SOCIA - Nadácia na podporu sociálnych zmien
Legionárska 13, 831 04 Bratislava
tel: 02/5564 5214
wolekova@socia.sk
www.socia.sk

Príspevok do „Vozičkára“

Projekt „Slovensko bez bariér“ dosiahol už vek dospelosti, ale vo výchove musíme pokračovať aj naďalej

Asociácia organizácií zdravotne postihnutých občanov SR (Alliance of Organizations of Disabled People in Slovakia)

811 05 Bratislava, Benediktiho 5, Slovakia

tel./fax: 00421 2 52444119

E-mail: aozpo@stonline.sk

www.aozpo.sk

V našom civilizačnom prostredí hovoríme o veku dospelosti, keď dieťa dovŕši vek 18 rokov. Iste si spomínate, že práve pred 18-mi rokmi Asociácia organizácií zdravotne postihnutých občanov SR (AOZPO SR) v spolupráci s Úniou miest Slovenska (ÚMS) a s inými mimovládnyimi organizáciami spustila jeden z najdôležitejších projektov, veľkú celoslovenskú kampaň „Slovensko bez bariér“. Už osemnásť rokov presadzujeme odstraňovanie všetkých bariér, ktoré zdravotne postihnutým osobám, či inak znevýhodneným občanom bránia v plnohodnotnom živote a zapojení sa do spoločnosti. Jeho významnou súčasťou je opakovane vyhlasovaná súťaž „Samospráva a Slovensko bez bariér“, ktorá má za sebou už osem úspešných dvojročných etáp. Na záver každej etapy robíme vyhodnotenie súťaže a účastníkom súťaže sa na slávnostnom Galavečere, zvyčajne v decembri, pri príležitosti Medzinárodného dňa osôb so zdravotným postihnutím, za účasti významných predstaviteľov spoločenského a politického života, odovzdávajú ocenenia a diplomy. V rámci doterajších 8-mych etáp sa súťaž zúčastnilo 150 miest a do posledných 2 etáp v kategórii „B“ - (sponzori, podnikatelia, umelci - súťažilo spolu 21 subjektov. Počet predložených, posudzovaných projektov predstavoval niekoľko stoviek.

Verili sme, že 10 -15 rokov bude dostatočne dlhý čas, aby sa naše prostredie zmenilo, aby sa bezbariérovosť stala samozrejmosťou súčasťou nielen výstavby, ale aj filozofie medziľudských vzťahov. Žiaľ, nestalo sa tak, ešte aj dnes sa stretávame s množstvom najrôznejších prekážok, ktoré bránia vzdelávaniu a pracovnému uplatneniu ľudí, ktorí napriek svojim zdravotným obmedzeniam chcú a vedia tvoriť obohacovať náš spoločenský život. Niečo sa síce, možno aj vďaka týmto aktivitám, pohlo dopredu, ale dodnes neboli štátom prijaté potrebné právne opatrenia, ktoré by zaručili dodržiavanie právnych noriem pri výstavbe (sankcie, nepriznanie kolaudácie, kým sa neodstránia nedostatky) a tak „veselo“ sa kolaudujú aj stavby, ktoré nerešpektujú zákon, rekonštruujú sa staršie stavby a miesto odstraňovania starých bariér sa vytvoria nové, „elegantné“ schody už pri vstupe do objektu (obchodu, úradu, zariadenia verejných služieb a pod.). Ani nehovorím o vnútornom zariadení, kde sa nepočíta nielen s návštevami pohybovo limitovaných občanov, ale vonkoncom sa nepočíta s ich zamestnaním, či bývaním v danom objekte.

Ako som v úvode spomenula, projekt už dosiahol „vek dospelosti“, ale nemôžeme ho opustiť. Nevzdávame sa a v tomto roku pripomíname IX. Etapu súťaže, ktorú ešte v r. 2015 vyhlásil vtedajší predseda NR SR, Peter Pellegrini a ktorá bude uzavretá v decembri 2018. Radi by sme aj túto etapu úspešne zrealizovali a do súťaže vtiahli čo najviac mestských a krajských samospráv, ale aj podnikateľov, kultúrnych pracovníkov a sponzorov, za účelom odstránenia nielen fyzických bariér z nášho životného prostredia, ale aj bariér informačných, komunikačných a najmä medziľudských.

S cieľom zvýšiť záujem o súťaž, sme v jeseni t.r., v spolupráci s ÚMS a najmä vďaka OZ Bagar, ktoré pre tento účel získalo potrebné finančné prostriedky, zorganizovali vo všetkých krajských mestách semináre s predstaviteľmi samospráv z okresných miest príslušného re-

giónu a s organizáciami, reprezentujúcimi znevýhodnených občanov priamo z daného regiónu, ktorí najlepšie poznajú svoje problémy a vedia aj navrhnúť vhodné riešenia. Seminárov sa zúčastňovalo cca 30 – 40 občanov daného regiónu. Bolo potešujúce, že na každom seminári prebiehala živá diskusia predstaviteľov samosprávnych orgánov a osôb s rôznym druhom zdravotného postihnutia. Všetky príspevky smerovali k tomu, ako zintenzívniť úsilie o Slovensko bez bariér. Všetci účastníci seminárov dostali aktualizované nové vydanie informačnej brožúrky „Slovensko bez bariér“ so zaujímavými a užitočnými informáciami a kontaktmi.

V stredu, 27. septembra 2017 sme navštívili aj mesto Nitra, ktoré sa pravidelne prihlasovalo do súťaží a získalo spolu šesť ocenení za rôzne debariérizačné projekty. Aj nitriansky samosprávny kraj bol dva krát ocenený za projekty, prihlásené do súťaže. Na seminári nás veľmi milo privítali a program seminára zaujímavými informáciami z regiónu aktívne doplnili predstavitelia miestneho úradu a p. poslankyňa miestneho zastupiteľstva Dr. Anka Šmehilová. Komplexný pohľad na aktuálnu situáciu v regióne z pohľadu osôb, ktorých sa to najviac týka podal p. Viliam Franko, predseda Republikovej organizácie telesne ťažko postihnutých, vozíčkarov.

Ako je známe, požiadavka odstraňovania bariér je tiež súčasťou záväzného dokumentu OSN: „Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím“, ktorý NR SR ratifikovala vláda SR ešte v r. 2010, a ktorý je pre zmluvné strany právne záväzný. Požiadavky Dohovoru boli premietnuté aj do „Národného programu rozvoja životných podmienok občanov so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života“. Toto sú jediné právne záväzné dokumenty na našej národnej úrovni, o ktoré sa môžeme opierať a bolo by veľmi užitočné, keby v tomto úsilí pomáhali všetci, ktorí sa s bariérami stretávajú. Možno najefektívnejšou formou by bolo zdokumentovať konkrétne príklady a informovať strešné organizácie, ktoré majú príležitosť v rôznych pracovných skupinách problémy zviditeľňovať a hľadať riešenia cez príslušné národné, ale aj medzinárodné orgány, akými sú Európske Fórum zdravotného postihnutia (EDF) a v súčasnosti aj Výbor OSN, ktorý sleduje plnenie požiadaviek Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím príslušnými zmluvnými stranami.

Na záver krátke zamyslenie:

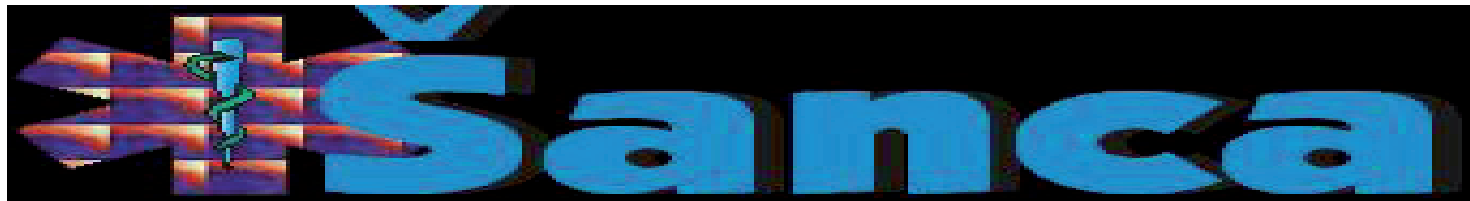
„Láska má veľa podob. Tou najvšeobecnejšou je láska k blížnemu, dvoj tisícročné posolstvu ľudstvu. Povedzme si však úprimne, môžeme lásku k blížnemu naplno uplatňovať, keď svojho blížneho k sebe nepustíme, keď ho nemôžeme stretnúť na ulici, v škole, na pracovisku, na koncerte či v divadle, alebo pri športe, keď s ním nekomunikujeme v každodennom živote?“

Na odstránenie bariér nestačí legislatíva, ani úspešná ekonomika to nevyrieši. Najefektívnejšie je ľudské porozumenie, vžitie sa do situácie tých, ktorých zdravotné možnosti sú limitované. Nikto z nás dnes nevie, či sa raz nedostane na tú druhú stranu bariér. Často rozhodujú iba sekundy. Skvalitnime teda svet okolo nás a doprajme všetkým šancu a radosť zo života.“

Bratislava, november 2017

Pripravila:

MUDr. Mária Orgonášová, CSc.
prezidentka AOZPO SR

Uroinfekcie

Infekcie močových ciest (uroinfekcie) sú jednou z najčastejších príčin návštevy a konzultácií u praktického lekára. Po infekciách dýchacích ciest patria medzi často sa vyskytujúce infekčné ochorenia, pričom cca 15% všetkých antibiotík predpísaných v ambulantnej praxi sa použije na liečbu uroinfekcií.

Postihujú všetky vekové kategórie, vrátane novorodencov aj starších ľudí a to, či sa častejšie vyskytujú u žien alebo mužov, závisí predovšetkým od veku.

Uroinfekcie sú zápalové ochorenia, ktoré postihujú uropoetický systém u mužov a zahŕňajú celý rad klinických stavov od bezpríznakovej prítomnosti baktérií v moči (asymptomatická bakteriúria) až po ťažký zápal obličiek vedúci k otrave krvi (urosepsy). Podľa lokalizácie ich delíme na infekcie horných močových ciest (pyelonefritída – zápal obličky a absces obličky) a infekcie dolných močových ciest, kam zahrňujeme infekcie močového mechúra (cystitída), močovej rúry (uretritída) a infekcie mužských genitálií (prostaty – prostatitída, semenníka – orchitída a nadsemenníka – epididymitída).

Prienik mikroorganizmov do močového traktu je najčastejšie re-

trográdný (spätný) cez močovú rúru, ktorý sa kvôli anatomickým pomerom (krátka močová rúra, bezprostredná blízkosť pošvy a konečníka) častejšie vyskytuje u žien.

Pre uroinfekcie sú typické klinické symptómy ako dysúria (pálenie, štipanie a rezanie pri močení), frekventné močenie, nutkanie na močenie (urgencie), kŕčovitá bolesť v podbrušku alebo drieku, krvavý moč (hematúria), sklený alebo zápachajúci moč, teploty spojené s triaškou alebo zimnicou, výtok z močovej rúry, únik moču, opuch, začervenanie mieška, bolestivosť v oblasti slabín, genitálu alebo hrádze. U žien môže vzniknúť uroinfekcia aj nevhodným utieraním toaletným papierom smerom dopredu, kedy sú baktérie priamo zanesené od konečníka cez hrádu až ku vonkajšiemu genitálu a močovej rúre. Nemenej časté sú aj zápaly u žien po pohlavnom styku (tzv. cystitída medovýchčtyždňov) alebo po gynekologických zápaloch. Náchylnejší na vznik uroinfekcií sú pacienti s močovým katétrom alebo kameňom v močových cestách, pacienti na intermitentnej (auto)katetrizácii, onkologickí pacienti, po ožiarení, pacienti s poruchami vyprázdňovania močového mechúra, ľudia po transplantáciách obličiek, pacienti s oslabenou imunitou, diabetici, seniori.

Okrem užívania antibiotík liečba uroinfekcie spočíva vo zvýšení príjmu tekutín, vrátane používania urologických čajov s močopudnými a protizápalovými účinkami, ktoré podporujú vyplavenie baktérií a toxínov z močového mechúra. Použitie rôznych brusnicových extraktov zabraňuje uchyteniu baktérií na sliznicu močového mechúra. Veľmi dôležité sú aj prostriedky na podporu a posilnenie imunity vrátane vitamínov, probiotík a imunomodulačných liekov. Niekedy však stačia aj bežné režimové opatrenia, ktoré zabránia vzniku samotnej infekcie – dostatočný pitný režim, prevencia prechladnutia a pobyt v teple, bavlnené a voľné spodné prádlo, suché plavky, dostatočná a správna hygiena genitálu, sexuálna hygiena a ochrana, vymočenie sa pred a po pohlavnom styku, ktoré pomáha vyplavenie baktérií, umývanie rúk a správna životospráva. U pacientov liečených ČIK sa podieľa na minimalizovaní rizík aj správna technika a dodržiavanie základných zásad správneho a pravidelného cievkovania (hygiena rúk, cievkovanie 4-6x za deň, vyprázdenie močového mechúra do „poslednej kvapky“). Keďže sú infekcie močových ciest časté a ich klinický priebeh môže byť neraz vážny, je dodržiavanie týchto pravidiel a odporúčaní základným predpokladom pre dlhodobé a nekompli-

kované používanie tejto bezpečnej techniky a minimalizovanie rizika vzniku infekcií.

So súhlasom MUDr. Ľuboša Tešľa z Nemocnice Košice – Šaca sme článok vo Vozičkári zverejnili.

Ďakujeme.

57.výročie SDOZP a 27.výročie založenia SZTP

3.december si pripomenieme 57. Výročie Medzinárodného dňa osôb so zdravotným postihnutím je najväčším sviatkom invalidov celého sveta. Slávi sa každoročne od roku 1960, kedy na odporúčanie Medzinárodnej organizácie zdravotne postihnutých sa konal prvý krát. Podnetom vzniku bola banská tragédia 26.augusta 1956 v belgickom banskom mestečku Mercenile, kde prišlo o život 262 baníkov, desiatich národností sveta. Medzinárodná organizácia zdravotne postihnutých v roku 1959 sa rozhodla, že v blízkosti tejto tragédie vybuduje obetiam medzinárodný pomník a založia tradíciu každoročnej pocty a úcty nie len tým, ktorí prišli o život a zdravie pri banskom nešťastí, ale všetkým invalidom celého sveta. Prvé oslavy MDI sa konali 20. marca 1960. Každoročne pripomínanie tohto sviatku postihnutých je zároveň míľnikom hodnotenia kvality života zdravotne postihnutých. Slovenský zväz telesne postihnutých si toto výročie pripomína každoročne v inom meste, regióne a čase podľa možnosti usporiadateľa. Štafetu na tohoročné oslavy po Trebišove prevzalo mimoriadne viacero organizácií SZTP a to: KC SZTP Bratislava OC SZTP Nitra, OC SZTP Levice, OC SZTP Nitra, OC SZTP Komárno. Záštitu nad podujatím prevzali primátorka mesta Hurbanovo Mgr. Ildigó Basternák, primátor mesta Nové Zámky Mgr. art. Otakar Klain a primátor mesta Komárno Ing. László Stubendek.

Tohoročné oslavy boli výnimočne oslávili sme hneď dva sviatky : 27. Výročie založenia SZTP a 57. Výročie MDOZP pod heslom „Bezbariérovosť“ – nezávislý spôsob života“. Oslavy sa konali 6.-8. júla 2017 v najteplejšom kúte Slovenska v Strednej priemyselnej škole stavebnej v Hurbanove. Poďme od začiatku, vo štvrtok 6. Júla po príchode 110 účastníkov z celého Slovenska, pracovníčky KC SZTP v Bratislave za pomoci organizačného výboru, ubytovali účastníkov v Internáte SPŠS v Hurbanove, keďže škola nie je bezbariérová, vozičkárov ubytovali v hoteloch v Nových Zámkoch. Po slávnostnom obede a organizačných pokynoch predsedkyne SZTP Ing. Moniky Vráblovej sa všetci účastníci športového podujatia presunuli do areálu telocvične pred, ktorou si mohli pozrieť aj objednať kompenzačné pomôcky.

Slávnostné športové popoludnie začala podpredsedníčka SZTP Mária Trenčíková, ktorá oboznámila súťažiacich zo športovými disciplínami, predstavila športového komisára Františka Demu, ktorý zo svojimi rozhodcami povedie všetky súťaže. Zároveň zažela všetkým veľa športových úspechov. Súťažilo sa v siedmich zvolených disciplínach: trojčlené družstvá za každý kraj petang, hod na basketbalový kôš, šípky, streľba do bránky, kop do brány, plechovky a slalom vozičkárov. Pekné počasie a rodinná pohoda vládla všade, vonku aj v telocvični. Po náročnom športovom maratóne nasledovala večera a príprava na spoločenský večer. Začal slávnostne. Predsedníčka SZTP privítala vzácných hostí viceprimátorku mesta Hurbanovo Annu Žigovú, primátora mesta Nové Zámky Mgr. Art. Otrokára Klaina, primátor mesta Komárno Ing. László Stubendeka a riaditeľa SPŠS Mgr. Štefana Thóta. Predniesla príhovor k 57. výročiu svetového dňa osôb zdravotne postihnutých a zároveň 27. výročia založenia SZTP. Obe výročia sú pre občanov zdravotne postihnutých dôležité. Nasledoval príhovor hostí, ktorí oboznámili účastníkov z regiónom v ktorom sa nachádzajú zároveň ocenili prácu našich členov, ktorí vykonávajú v prospech TP občanov. Predsedníčka SZTP Ing. Monika Vrábľová a riaditeľka SZTP Mgr. Oľga Bohuslavová odovzdali zaslúžilým členom SZTP rezortné vyznamenania a plakety SZTP. Nasledoval kultúrny program. Folklórna spevácka skupina zo ZO SZTP Marcovce a tanečná škola Petra Valacha svojím vystúpením spestrila náladu celého dňa.

Piatok začal pracovne dopoludnia bol venovaný semináru na ktorý prišla pracovníčka z úradu komisárky pre osoby so zdravotným postihnutím Dr. Eva Arnoldová. Vedenie semináru prevzala predsedníčka SZTP Ing. Monika Vrábľová a riaditeľka SZTP Mgr. Oľga Bohuslavová. Po krátkych vstupoch informovali o pripravovaných novelách zákonov. O príspevkoch, kompenzáciách zdravotného stavu a s tým súvisiacich otázkach a problémoch ZP, zároveň odpovedali na množstvo položených otázok.

Predsedníčka a riaditeľka SZTP sa v mene všetkých poďakovala pracovníčke úradu komisárky za čas strávení medzi nami. Nasledoval obed po ktorom mali účastníci možnosť ísť na fakultatívne výlety v meste Hurbanovo a to prehliadkou Hvezdárne, alebo prehliadku pivovaru. Prehliadku Hvezdárne mohli absolvovať aj ŤZP a dvaja vozičkári. Prehliadka bola veľmi pekná, poučná obohatená pozorovaním vesmíru. Prehliadka pivovaru bola náročná a prístupná iba zdatnejším. Množstvo schodov zabránilo niektorým sa tejto prehliadky zúčastniť. Tí čo to zvládli budú mať dlho spomienky na podrobný výklad histórie a súčasnosti spracovania piva od obchodného sládku pivovaru Haineker Bažant a.s. Hurbanovo Ing. Karola Franceho. V mene všetkých zúčastnených chcem poďakovať celému vedeniu pivovaru za možnosť takejto prehliadky našim členom.

Po večeri začal spoločenský večer, ktorého a vozičkári nezúčastnili. Pochopiteľne kvôli bariéram. Ja som bol na vozičku iba 2 roky a barierosť urobila svoje, ale musíme byť vďační, že sa to vôbec podarilo. Večer otvorila riaditeľka SZTP Mgr. Oľga Bohuslavová peknou básňou a spevácky spolok Jednoty dôchodcov naladil všetkých na slávnostné vyhodnotenie športových výsledkov. Predsedníčka a riaditeľka SZTP spolu vyhodnotili športové zápolenie. Najlepším športovcom a družstvám odovzdala ceny. Víťazi boli prakticky všetci, ktorí prišli a súťažili. Záverom predsedníčka SZTP Ing. Monika Vrábľová vyzdvihla prácu všetkých členov, ktorí svojou prácou pomohli zabezpečiť túto akciu. Hlavne Františka Demu, ktorému aj zablahoželala k jeho životnému jubileu 80. –tych narodenín. Zábava pokračovala tombolou pri rezkých tónoch hudby spevu a tancoch do neskorých hodín. Ráno sme odchádzali do všetkých kútov Slovenska unavení, šťastní a spokojní. Opäť to bola akcia na ktorú budeme dlho spomínať, ktorá sa vydarila.

Záverom chcem za toto krásne podujatie poďakovať všetkým, ktorí sa o to zaslúžili: predsedníčke SZTP Ing. Monike Vrábľovej, riaditeľke SZTP Mgr. Oľge Bohuslavovej, podpredsedníčke SZTP Márii Trenčíkovej celému organizačnému tímu z OC SZTP Nitra, Levice, Nové Zámky, Komárno, Mestu Hurbanovo, Mestu Nové Zámky, Mestu Komárno, vedeniu SPŠS v Hurbanove. Všetkým sponzorom, priateľom, ktorí toto podujatie pripravili ešte raz v mene všetkých ďakujeme.

Dovidenia na ďalších akciách

Pavol Mrákava

Psie terapie...

Istý kňaz mi raz povedal: „Láska sa nedá kúpiť. Ak si chcete kúpiť lásku, kúpte si psa...“

Ja aj moja manželka sme psíčkari. Odjakživa, čo sa poznáme. V spomienkach z detstva sa mi stále premieta môj psík Bobino na dvore nášho rodinného domu v Hornom Dubovom. Malý, čierny, vrtký a nadovšetko verný pes Bobino, bol pouličná zmes. Svoju vernosť dával najavo najmä vtedy, keď išli na bicykli okolo nášho domu moji vrstovníci. Boli nútení sa správať priateľsky. Ak náhodou prestali počúvať svoje svedomie a začali sa mi posmievat' – pravda, líšil som sa od nich svojim telesným postihnutím - stačilo Bobinovi povedať „Bobino chyt' ho!“ - a rozbuška bola odistená. Bobino sa rozbehol a ostrými tesákmi sa bez váhania zahryzol do topánky bicyklujúcich sa agresorov.

Po maturite som išiel na návštevu mojej študentskej lásky Olinky do jej ro-

menula – vtedy, keď ma už zo Želiezoviec nebolo možné odohnať.

Po rokoch spoločného života sme obývali trojizbový družstevný byt v starej zástavbe pri miestnej nemocnici s poliklinikou. Keď naša dcérka vyrástla z plienok, chýbalo nám niečo, čo by sme si mohli pritúliť. V NsP, kde pracovala moja manželka, sa ľudia dobre poznali. Pán röntgenista nám ochotne ponúkol šteniatko jazvečíka. To bol náš prvý psí maznáčik.

Nazvali sme ho Ďapko. Cvičili sme ho, ako sa cvičí každé šteniatko. Na začiatku sme poutierali veľa kaluží v byte - na linoleu, ale aj na koberci. Trvalo to asi šesť týždňov. Potom sa z Ďapka stal verný spoločník na každý deň. Zvykol sa zatúlať na sídlisku, no stačilo zatrubiť na našom Trabante a hneď pribehol ako na povel. Bohužiaľ, raz sa nám zatúlal tak ďaleko, že ho neprivolal ani Trabant. Hľadali sme ho všade, aj v okolitých de-

diska v Želiezovciach. Jej rodina bývala v novopostavenom rodinnom dome na Švermovej ulici (ulica bola po Nežnej revolúcii premenovaná). Zazvonil som pri vchode a privítal ma štekot veľkého psa. Bol celý čierny, o veľkosti vlčiaka. Keď mi moja milá otvorila dvere, strašne na mňa vrčal. Až ma pochytil strach. Olinka musela psa najprv zahnať na dvor, až potom som mohol vstúpiť do jej teritória. Cezarov prvý dojem zo mňa odignorovala, no možno si naň neskôr spo-

dinách, vyhlásili sme pátranie miestnym rozhlasom. Nič nepomohlo.

Ďapko nám chýbal. Chceli sme zaplniť jeho stratu a tak sme reagovali na inzerát istého majiteľa šteniatok v Pustých Úľanoch, ktorý ponúkal bieleho pudlíka. Kúpili sme si sučku a nazvali sme ju Dorka. Bola krásna, nežná, ale aj svojská. Niekedy sa dala hladkať, no obyčajne nebola taká prítulná ako Ďapko, mala svoje vrtochy. Bola to taká dámička, sama pre seba.

V roku 2011 sme dokončili stavbu rodinného domu a šťastne sme sa doň nasťahovali. K domu patrí dvor a na dvor patrí pes, strážca domu. Rozhodili sme siete a začali skúmať ponuky. Najprv nám istá rodina priniesla bieleho psíka, pouličnú zmes, Lilu. Bola to biela sučka. Milá, ale veľmi živá. Nechcelo sa je tráviť čas na dvore, ťahala sa dnu. Všetko svojimi labkami zablatila, útočila na nové dvere. Nuž, museli sme ju darcom vrátiť. Po Lile k nám zavítal pes Cezar zo Štúrova. Aj som sa tešil, že sa Olinke obnovia spomienky na jej niekdajšieho Cézara. Zhotovil som pre neho parádnú bídu v mojej stolárskej dielni. No Cezar chcel byť stále s nami, nemal rád samotu. Okrem toho, že všetko driapal i špinil, prejavil sa v ňom aj poľovnícky inštinkt a začal poľovať na susedove sliepky. Čoskoro musel poputovať naspäť do Štúrova, spolu s bídou.

Zostali sme mierne rozčarovaní z neúspešných snáh zadovážiť si dobrého psíka, tak sme sa rozhodli ďalej nehľadať a sústrediť sa na práce okolo domu. Asi o pol roka pricestovala naša dcéra z Londýna domov na dovolenku. Potrebovala nejakú krajčírsku úpravu na šatách, tak navštívila blízku susedu, ktorá je šikovná krajčírka. Cestou od nej si nepriniesla len hotové šaty, ale aj malé živé kľbko v náručí. Oznámila nám, že má pre nás živý darček, aby nám v novom dome nebolo tak smutno. Vtedy sme prvýkrát uvideli nášho terajšieho psíka. Bolo to ešte malé, naozaj malilinké šteniatko – sučka yorkshirského teriéra. Ja som vtedy vyslovil povesťnú vetu: „Nechcem žiadneho kablekáča!“ Ale keď sa kľbko hmýrilo, krútilo a vykukovalo s neho veľké okálie, nenechalo ma to ľahostajným. Šteniatko bolo hneď každému milé. Zorganizovali sme rodinnú poradu, aby sme „kablekáčovi“ vybrali meno. Otvorili sme si kalendár psích mien na internete. Listovali sme vzostupne i zostupne. Najviac sa nám pozdávalo meno Ďapka. „Tak je daťme meno Ďapka. Budeme mať reminiscenciu na Ďapka!“ - navrhol som. Rodina súhlasila.

Naša Ďapka je špeciálny pes. Keď nám ho suseda prezentovala, prízvuchovala: „Toto je pes pre starých a chorých.“ My sme sa potuteľne usmievali, ale s odstupom času môžem potvrdiť, že to presnejšie ani vystihnúť nemohla.

U Ďapky je zázračné to, že každému človeku, ktorého stretne, prejavuje rovnakú náklonnosť. Každému sa dá pohladkať, a keďže je stále pomerne maličká, hoci ju zodvihne do rúk a pritúli si ju k sebe. Ona sa nebráni. Jej pri-

teľskosť siaha až do takej miery, že by neváhala s hocíjakým svojim obdivovateľom odísť. Niekoľko ráz sa nám stalo, že sme ju za pekného počasia nechali na dvore a ona si našla nejakú dieru v plote a ušla najprv do susedovej záhrady, potom na ulicu a napokon do domu svojej prvej majiteľky. Cez zatvorenú bránu komunikovala so svojimi rodičmi. To boli tie lepšie prípady. Suseda, alebo jej deti, nám ju vždy priniesli na rukách, lebo ju poznali. Horšie bolo, keď sa zatúlala do mesta a mestskí policajti ju zatvorili do kriminálu. Musel som ju ísť vydvihnúť a dokázať, že patrí k nám.

Tak, či onak, Ťapka verne chráni svoj domov. Ak počuje nejaký neznámy zvuk, zbystrí sluch a nastraží uši. Ak prichádza niekto z rodiny alebo známy, zavrčí. Ak náš kocúr Rúfus driape na sieť na okne, šteká. Cez deň polihuje najradšej v obývačke na gauči, ale v noci sa presunie do našej spálne a slúži ako terapeut. Zohrieva mi bedrové kĺby alebo krčnú chrbticu. Skutočne, odkedy ju máme, prestala ma bolieť hlava, čo sa predtým aspoň raz za mesiac u mňa opakovalo. Bez prehánania môžem konštatovať, že mi svojim telesným teplom pomáha uvoľňovať stuhnuté svalstvo v oblasti lopatiek a krku.

Ťapka veľmi rada chodí na prechádzky po meste a do parku. Vždy ju predtým vyčesáme, Olinka je urobí copík -

fontánku, aby bolo zrejme, že je dievčaťko. Sem-tam dostane aj mašličku alebo aspoň farebnú gumičku. V zimnom období nosí aj psie oblečenie. To preto, lebo Yorkshirskí teriéri nemajú podsadu a srst', ale len vlásy. Napriek tomu, že máme dvor a môže po ňom voľne behať, vždy si vynúti vychádzku z domu. Sadne si pred človeka a hypnotizuje ho. Čaká, kým nezareagujeme. Domfza dovtedy, kým s ňou nejdeme von. Aktívny pohyb máme tým pádom každodenne zaručený. V pracovných dňoch odprevdzame pani domu do práce a vraciame sa domov už bez nej - cez park. Oficiálny názov parku je Park Franza Schuberta. Ja ho však v duchu volám Ťapkin park.

Ak náhodou stretneme iného psa, Ťapka sa strašne sa rozšteká - na malých aj na veľkých psov. Nemá rada svojich súkmeňovcov. Raz na to doplatila, keď ju jeden veľký pes drapol do papule a pohryzením je zlomil dve rebrá a pretrhol priedušnicu. Zverolekári jej dávali malú nádej. No napokon sa nad ňou jeden šikovný veterinár v poliklinike v Nových zámkoch zmiloval. Zoperoval ju a pomohol jej vrátiť sa do života.

Najväčší šok sme Ťapke spôsobili, keď sme si zadovážili kocúra Rúfusa. Boli sme nútení to urobiť, lebo na povahu sa nám našťahovali myši a škrabotali. Tým, že máme drevený strop, podľa

technického termínu „priznaný strop“, bolo myši zreteľne počuť a vyrušovalo to. Nepomohli klasické pasce, otrava na myši, lepidlo na myši, ani elektronický odpudzovač hmyzu. No hneď, ako sa tam Rúfus raz poprechádzal, myši zmizli. Odvtedy už tri roky žije kocúr Rúfus na našom dvore a stále nám dokazuje, že je dravec na pravom mieste - nosí nám pred dvere svoje koristi.

Je veľmi hravý a pokúša sa hrať aj s Ťapkou, no Ťapka psa hrdosť nepopustí. Buď si Rúfusa nevšima alebo ho pri veľkom dobiedzaní chmatne za chvost. Darmo, na prvom mieste u nej zostáva človek.

Odkedy je Ťapka s nami, v našej rodine sa nemožno hádať ani zvyšovať hlas. Hneď nám dáva najavo - so stiahnutým chvostom, že takú atmosféru neschvaľuje. A tak sme nútení stíchnuť, aby sa naše chŕďatko prestalo báť.

Keď je búrka a blýska sa, Ťapka sa panicky bojí. Jazyk má vyplazený, dychčí, chrčí až skuvíňa. Vtedy sa nedá utíšiť ani hladkaním, ani pritúlením. Najväčšiu záštitu nachádza pod invalidným vozíkom svojej paničky. To je jej hrad nedobytný.

Kúpili sme si psa. Láska, ktorú do neho investujeme, sa nám mnohonásobne vracia.

Jaroslav Sersen

BARIÉRY

Workšop „Prístupnosť pre všetkých“ v Nitre

V stredu a vo štvrtok sa u nás na Mestskom úrade v Nitre zúčastnila workshopov na tému p. Šponiarová. Úžasná dáma, ďakujeme, že nás obohatila, má veľmi pragmatické postrehy a zároveň už rozmýšľa aj nad riešeniami. Budeme radi spolupracovať aj ďalej, v rámci projektu budeme vytvárať užšie pracovné skupiny, v ktorých určite počítame s p. Frankom. Zostávame v kontakte, ozvem sa začiatkom roka 2018.

Zrušte vozičkárovi bariéry, bude slobodný!

Príspevok Viliama Franka na Workšope „Prístupnosť pre všetkých“ v Nitre.

Vážené dámy, páni, milí priatelia

Cieľom môjho príspevku je oboznámiť prítomných so situáciou, čo sa týka prístupnosti vozičkárov, respektíve ťažko telesne postihnutých v životnom prostredí.

Často sa hovorí, že Nitra je oproti iným mestám pomerne bezbariérová. Je tak aj preto, lebo v Nitre už 25 rokov existuje organizácia vozičkárov, ktorá má eminentný záujem na debariérizácii životného prostredia.

Ale je tomu skutočne tak? Šesť aktivistov z organizácie vozičkárov v Nitre v rámci projektu, ktorý uskutočnilo mesto Nitra, urobilo monitoring bezbariérovosti a dostupnosti... Monitoring ukázal, že tak ako všetky mestá a obce na Slovensku, i Nitra je dosť bariérová.

Monitoring sa robil na takmer 150 zariadení, ktoré boli vytipované mestom Nitra. Ako to vyplynulo z monitoringu 100 objektov bolo bariérových a 45 bezbariérových. Je to na zamyslenie.

Pre autá a ich kolesá urobíme všetko, aby sa bezpečne dostali do cieľa. Sú tu však ešte iné kolesá. Kolesá na vozičkách a tie už žiaľ sa nedostanú všade tam, kde by potrebovali.

Vozičkář má problém s bariérovými vstupmi do budov, úzkymi dverami, úzkymi chodbami, schodami. Veľké problémy vozičkářom robí vstup na WC a sociálne zariadenia, o madlách, ktoré by tam mali byť ani nehovorím.

- **Keď mám hovoriť o bariérach** – konkrétne o AB po prvé považujem nedostatočnú výchovu celej populácie k osobám so zdravotne postihnutým. Zo svojich skúseností dokonca pokladám náš štát v oblasti výchovy za jeden z najzaostalejších
- **Keď sa ma niekto opýta** koľko vlastne je vozičkářov na Slovensku, odpovedať neviem. Táto štatistika neexistuje. Dokonca ani štatistika medzinár. organ. WHO to presne nemá zmapované. Hovorí sa že v EÚ je 53 miliónov ZP osôb, ale koľko je z toho vozičkářov nikto nevie.
- **Organizácia vozičkářov** v Nitre čo sa týka Nitry a spádového územia zmapovala tento počet. Tento počet predstavuje okolo 500 ľudí odkázaných na voziček. Vynára sa tu otázka, kde sú všetci títo vozičkáři. Najviac ich je doma. pre AB sú nedobrovoľne zavretí vo svojich bytoch.
- **Mesto pravidelne oslovuje zástupcov organizácie na konzultácie** čo sa týka debariérizácie životného prostredia. Aj v minulom roku pri zošikmovaní obrubníkov a debariérizácii vytypovaných križovatiek v mestských komunikáciách svoj sľub splnilo. Mesto sa zúčastňuje súťaží ktoré vyhlasuje ZMOS alebo Únia miest na Slovensku
- **Musia sa stavať finančne dostupné bezbariérové byty** – Vláda pred časom pripravila - Dokument podpory rozvoja bývania, kde z celkového počtu postavených bytov musí byť minimálne 1 % bytov bezbariérových a to len v prípade, že obec eviduje žiadosť o pridelenie takéhoto bytu.
- **Zdravotné a školské zariadenia nám najviac dlhujú** . V Nitre je jediná tzv. integrovaná bezbariérová škola ZŠ. Musí sa zabezpečiť bezbariérová doprava a všetky služby vôbec.
- **Veľmi dôležité je debariérizovať budovy štátnej správy a samosprávy.**
- **Problémy nám najviac robia budovatelia nových služieb, kde sa vozičkář malo kde dostane,**
Problémy máme s parkovaním, vyhradené parkoviská sú dosť obsadené zdravými motoristami. Právom sa dodievame, že Parkovacie preukazy sú neoprávnené získané. Sledujeme rekonštrukciu Autobusovej stanice, mestského bazénu a vlakovú stanicu.
- **V meste boli vybudované viaceré bezbariérové WC,** no dostať sa k nim je sýzifovská práca. Dokonca nám bolo nahlásené, že tam prenecovávajú bezdomovci.
- **Veľké problémy nám robia všetky pošty...**
- **Na dedinách je to najhoršie,** všetko je takmer totálne bariérové..
- **Debariérizácia** sa netýka len vchodov do budovy, ale bezpodmienečne prístup na WC a sociálnych zariadení..., pretože. Keď to na človeka príde i na zdravého, tu nepomôže žiadne filozofovanie a vozičkář musí ísť najkratšou cestou domov.
- Musí sa zabezpečiť vlaková a autobusová bezbariérová doprava a jej služby. Musím povedať, že v Nitre už je bezbariérová autobusová preprava. V meste fungujú dva sociálne taxíky. Kultúra v meste je tiež bezbariérová. Pre vozičkářov sú veľmi dôležité debariérizované budovy štátnej správy, samosprávy a UPSVaR
- Všetky nové budovy by sa mali stavať bez bariér.
- Vráťm sa ešte k zdravotníctvu. Nechcem sa tu nejak sťažovať, ale pacienti, ktorí sú imobilní alebo čiastočne imobilní nemajú počas hospitalizácie zabezpečenú porovnateľnú starostlivosť ako pacienti mobilní.
- Mnohí imobilní pacienti z tohto dôvodu odkladajú hospitalizáciu, pretože majú veľké obavy. Zdravotnícky personál s výnimkou oddelení ARO nie je preškolený ako poskytovať starostlivosť imobilným pacientom.
- Samotné oddelenia nie sú prispôsobené – nie sú prístupné pre imobilných pacientov počas hospitalizácie.
- Zdravotnícke pomôcky, ako elektrické polohovacie postele, antidekubitné matrace, zdvíhaky, tu absentujú.
- Izby sú väčšinou preplnené, postele vysoké, sociálne zariadenia bariérové. Imobilní pacienti sú nútení biologické potreby vykonávať „na posteli“, nemajú prístup k hygienickým zariadeniam. Vznikajú preležaniny, oslabenie svalstva apod.
- Vozičkář má problém s bariérovými vstupmi do budov, úzkymi dverami, úzkymi chodbami, schodom. Veľké problémy vozičkářom robí vstup na WC a sociálne zariadenia, o maslách, ktoré by tam mali byť ani nehovorím.
- Chodíte v Nitre na pešiu zónu a skúste sa na vozičku dostať do obchodov, väčšinou nie je šanca. Pešia zóna ako taká je bezbariérová, ale vstup do obchodov až na málo výnimiek je bariérový.
- Podotýkam, bariéry sa týkajú nielen vozičkářov, ale aj seniorov, mamičiek s kočíkmi či rastúcej skupiny cyklistov.
- Problémy nám najviac robia budovatelia nových služieb, kde sa vozičkář malo kde dostane.
- V meste boli vybudované viaceré bezbariérové WC, no dostať sa k nim je sýzifovská práca. Dokonca v jednom takom WC prespávali bezdomovci.

Na záver môjho príhovoru chcem povedať: Máme platnú fungujúcu legislatívu Stavebný zákon a jeho vyhlášku 532/2002.

NP na zlepšenie životných podmienok OZP vo všetkých sférach života. Tento dokument Vláda zobrala na vedomie.

Sú tu jasné direktívy z EU, čo sa týka debariérizácie,...

Je tu Dohovor o právach osôb so ZP, ktorý je nad naše zákony a predsa sa tieto zákonné normy neplnia. Niekde musíme hľadať chybu!?

Chyba je v myslení ľudí! :

„Rada Európy odporúča vládám, aby akceptovali univerzálne navrhovanie ako filozofiu a stratégiu architektonickej a urbanistickej tvorby podporujúcej realizáciu plnohodnotného občianstva a nezávislého života všetkých ľudí vrátane ľudí so zdravotným postihnutím“.

Viliam Franko

§ Sociálne - právna PORADŇA

Nová legislatíva

Niektoré legislatívne zmeny prijaté NR SR v období jesene 2017.

Zákon č. 256/2017 Z.z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení. Predmetom novelizácie je dofinancovanie zdravotnej starostlivosti na rok 2017. Upravuje sa od 1.11.2017 do 31.12.2017 zvýšenie platieb štátu za poistencov štátu na 5,67% namiesto 3,78%.

Zákon č. 257/2017 Z.z. Týmto zákonom sa menia viaceré zákony v zdravotníctve. V Čl. I. ide o zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, v Čl. III. zákon č. 577/2004 Z.z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, v Čl. IV. zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve, v Čl. V. zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou. Predmetom je predovšetkým sieť a organizácia ambulantnej pohotovostnej služby, spôsob financovania. Tiež úprava úhrad za poskytovanie ambulantnej pohotovostnej služby, pobyt v kúpeľoch, poskytovanie dopravy. Ďalej tiež zubnolekárska pohotovostná služba, spádové územie pre pohotovosti, úprava a schvaľovanie ordinačných hodín, mzdové nároky lekárov ambulantnej pohotovosti. Návrh obsahuje aj splnomocnenie na vydanie právneho predpisu Ministerstvom zdravotníctva na určenie spádových území a pevných bodov ambulantnej pohotovostnej služby.

Niektoré ustanovenia o úhradách (Čl. III § 38a - zák. č. 577/2004 Z.z.):

Ústavná zdravotná starostlivosť (oslobodení napr. deti do 3 rokov, dojčiaca matka, osoby v hmotnej núdzi, darcovia krvi- najmenej strieborná Janského plaketa, oslobodenie neplatí u poistencov v prírodných liečebných kúpeľoch s indikáciami B - § 38 ods. 9) inak za 1 deň:

0 eur za stravovanie a pobyt na lôžku počas poskytovania ústavnej zdravotnej starostlivosti vrátane poskytovania ústavnej zdravotnej starostlivosti v liečebni pre dlhodobých chorých

1,70 eura za stravovanie a pobyt na lôžku počas poskytovania ústavnej zdravotnej starostlivosti v prírodných liečebných kúpeľoch pri indikáciách zaradených v skupine A

5 eur za stravovanie a štandardný pobyt na lôžku počas poskytovania ústavnej zdravotnej starostlivosti v prírodných liečebných kúpeľoch pri indikáciách zaradených v skupine B v I. a IV. štvrtroku

7,30 eura za stravovanie a štandardný pobyt na lôžku počas poskytovania ústavnej zdravotnej starostlivosti v prírodných liečebných kúpeľoch pri indikáciách zaradených v skupine B v II. a III. štvrtroku

Za štandardný pobyt na lôžku sa považuje ubytovanie v jednej ubytovacej jednotke s najmenej dvoma posteľami s umiestnením spoločného sociálneho zariadenia mimo tejto ubytovacej jednotky.

Ambulantná zdravotná starostlivosť:

0 eur pri každej návšteve poskytovateľa zdravotnej starostlivosti.

Ambulantná pohotovostná služba a zubno-lekárska pohotovostná

služba (oslobodené napr. úrazy bezprostredne po ich vzniku, následná hospitalizácia) inak: 2 eurá.

Ak bol poistenec následne odoslaný k poskytovateľovi ústavnej pohotovostnej služby je výška úhrady 0 eur.

Ambulantná pohotovostná služba formou návštevných služieb v domácom prostredí (oslobodené napr. úrazy bezprostredne po ich vzniku, následná hospitalizácia) inak: 10 eur.

Ústavná pohotovostná služba (oslobodené napr. úrazy bezprostredne po ich vzniku, následná hospitalizácia) inak: 10 eur

2 eurá, ak poistenec navštívi poskytovateľa ústavnej pohotovostnej služby v čase medzi 16. a 22. hodinou v pracovných dňoch a v čase medzi 7. a 22. hodinou v dňoch pracovného pokoja v okrese, v územnom obvode ktorého sa neposkytuje ambulantná pohotovostná služba alebo

2 eurá, ak bol poistenec k poskytovateľovi ústavnej pohotovostnej služby odoslaný bezprostredne po poskytnutí ambulantnej pohotovostnej služby.

Výdaj liekov alebo dietetických potravín (oslobodené výpis z lekárskeho predpisu, očkovacie látky na povinné očkovanie) inak: 0,17 eura

Výdaj zdravotníckych pomôcok (oslobodený držiteľ preukazu ŽZP ak má ÚPSVaR priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov), inak: 0,17 eura

Ústavná zdravotná starostlivosť – sprievodca (oslobodení zákonní zástupcovia detí do 3 rokov, do 18 rokov pri onkologických ochoreniach, dojčiaca matka a dojča), inak: 3,30 eura za 1 deň

Doprava (oslobodení pacienti zaradení do dialyzačného a transplantáčného programu, pacienti v onkologickej alebo kardiochirurgickej liečbe, ŽZP odkázaní na individuálnu prepravu, pacienti pri preprave medzi ústavnými zdravotníckymi zariadeniami), inak: 0,10 eura za jeden kilometer jazdy

Výpis zo zdravotnej dokumentácie na účely súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti: najviac 2 Eurá.

Zákon č. 270/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice. Zákon obsahuje viacero výnimiek, kedy podnikatelia nemajú povinnosť používať elektronickej registračnej pokladnicu. Od tejto povinnosti boli doteraz oslobodení aj zdravotne ťažko postihnutí podnikatelia pri predaji tovaru a služieb. Novelizáciou sa zavádza zmena v tom, že toto oslobodenie ŽZP podnikateľa neplatí v prípade, ak za neho prijíma tržbu fyzická osoba, ktorá nie je ŽZP. Ďalej bol do zákona doplnený spôsob informovania kupujúceho o oslobodení od povinnosti používať elektronickej registračnej pokladnicu - oznámenie na predajnom mieste a povinnosť mať pri sebe preukaz ŽZP (alebo jeho úradne osvedčenú fotokópiu) pre účel kontroly.

Zákon č. 266/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Predmetom je najmä ustanovenie valorizácie dôchodkov v r. 2018-2021 o tzv. dôchodcovskú infláciu, najmenej však o 2% z priemeru príslušného druhu dôchodku, zjednodušenie prihlasovania poistencov štátu - opatrovateľov ZP a osobných asistentov do Sociálnej poisťovne na základe priamej výmeny informácií medzi Sociálnou poisťovňou a UPSVaR.

16.11.2017

JUDr. I. Javorský, AOZPO SR

O príspevok na kompenzáciu svojho zdravotného postihnutia si musí občan ŤTP požiadať na príslušnom ÚPSVaR podľa miesta bydliska. Zo zákona si môžete požiadať o tieto príspevky:

§ 22 Peňažný príspevok na osobnú asistenciu

- Možno ju poskytnúť osobe s ŤZP, ktorá je odkázaná na osobnú asistenciu no najskôr od 6. roku do dovŕšenia 65. roku veku. Súčasná sadzba od 1.7.2017 na 1 hodinu je 2,78 eura.

§24,§25, §26 a §27 Peňažný príspevok na kúpu pomôcky, na výcvik používania pomôcky a na jej úpravu

- Poskytuje sa najviac v sume 8 630,42 eura, pričom ich výška sa určuje tiež percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny pomôcky a príjmu osoby s ŤZP.
- Na kúpu druhého mechanického vozíka najviac 1659,70eura
- Na kúpu druhého elektrického vozíka najviac 4 979,09 eura
- Na kúpu druhého načúvacieho aparátu najviac 331,94 eura

§ 32 Peňažný príspevok na opravu pomôcky

- Možno ho poskytnúť vtedy, ak si pomôcka vyžaduje opravu alebo ak je osoba s ŤZP odkázaná na úpravu pomôcky a táto úprava vyžaduje opravu. Cena sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny opravy a príjmu osoby s ŤZP

§ 33 Peňažný príspevok na kúpu zdvíhacieho zariadenia

- Môže oň požiadať ten, kto je odkázaný na zdvíhacie zariadenie, ak sa toto neposkytuje na náklade verejného zdravotného poistenia.
- Výška príspevku je najviac 11 617,88 eura, pričom výška príspevku sa určí percentuálnou sadzbou v závislosti od ceny zdvíhacieho zariadenia a príjmu osoby s ŤZP.

§ 34 Peňažný príspevok na kúpu auta

- Možno ho poskytnúť občanovi, ktorý je odkázaný na individuálnu prepravu autom, ale táto osoba nesmie mať viac ako 65 rokov a nemôže ho dostať osoba, ktorému sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba.
- Výnimkou je nezaopatrené dieťa, ktorému sa poskytuje celoročná pobytová služba na účely plnenia povinnej školskej dochádzky alebo sústavnej prípravy na povolanie.
- Príspevok je najviac 6 638,79 eura a na auto s automatickou prevodovkou je najviac 8 298,48 eura
- Cena auta sa zohľadňuje najviac v sume 13 277,57 eura
- Peňažný príspevok na kúpu nemožno poskytnúť na auto, ktoré je podľa TP staršie ako 5 rokov

§35 Peňažný príspevok na úpravu osobného auta

- Dostať ho môže občan s ŤZP, ktorý je odkázaný na individuálnu prepravu autom a na jeho úpravu.
- Sume je najviac 6 638,79 eura
- Úhrn príspevkov na úpravu auta v období 7 rokov nesmie presiahnuť 6 638,79 eura

§ 36 Peňažný príspevok na prepravu

- Možno poskytnúť osobe s ŤZP, ktorá na svoje pracovné, vzdelávacie, rodinné alebo občianske aktivity využíva prepravu zabezpečovanú osobou, ktorá ma oprávnenie na vykonávanie prepravy obcou alebo registrovaným subjektom
- Príspevok sa poskytuje na základe preukázaných výdavkov na prepravu, mesačne najviac 101,78 eura

§ 37 Peňažný príspevok na úpravu bytu, domu a garáže

- Možno poskytnúť osobe s ŤZP, ktorá je odkázaná na úpravu bytu, domu alebo garáže s cieľom dosiahnuť ich bezbariérovosť a zvýšiť schopnosť lepšie sa premiestňovať, orientovať sa, dorozumievať sa alebo zabezpečiť si samoobsluhu.
- Suma je maximálne 6 638,79 eura a na úpravu garáže je to maximálne 1 659,70 eura

§ 38 Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov

- Možno ho poskytnúť osobe s ŤZP, ktorá je odkázaná na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie, súvisiace s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, s hygienou, so zabezpečením prevádzky auta, so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom
- Výška mesačného príspevku sa zvýšila od 1. júla 2017 a to:
Hygiena, šatstvo - 18,52 eura
Prevádzka auta – 33,32 eura
Diétne stravovanie – 11,12 -37,03 eura
Pes so špeciálnym výcvikom – 44,43 eura

§ 39 Peňažný príspevok na opatrovanie

- Peňažný príspevok sa poskytuje za stanovených podmienok osobe, ktorá opatruje osobu s ŤZP odkázanú na opatrovanie.
- služi na zabezpečenie každodennej pomoci osobe s ŤZP pri:
 - úkonoch sebaobsluhy,
 - starostlivosti o domácnosť,
 - realizovaní sociálnych aktivít s cieľom zotrvať v prirodzenom domácom prostredí.-.

Základná výška peňažného príspevku je od 1.7.2017 mesačne:

- 125, 0 % sumy ŽM / životného minima/ pre jednu plnoletú osobu pri opatrovaní jednej osoby s ŤZP, čo je 249,35 €,
- 162, 1 % sumy ŽM pre jednu plnoletú osobu pri opatrovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP, čo je 323,36 €.

Ak osoba s ŤZP alebo viacero osôb s ŤZP, ktoré sú odkázané na opatrovanie, navštevujú školské zariadenie alebo sa im poskytuje ambulantná forma sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, tak je suma príspevku na opatrovanie mesačne:

- 112, 01 % sumy ŽM pre jednu plnoletú osobu pri opatrovaní jednej osoby s ŤZP, čo je 223,44 €,
- 152,83 % sumy ŽM pre jednu plnoletú osobu pri opatrovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP, čo je 304,87 €.

Ak osoba opatruje viacero osôb s ŤZP, pričom jednej z nich sa poskytuje ambulantná forma sociálnej služby alebo navštevuje školské zariadenie v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne, výška peňažného príspevku na opatrovanie je 158,39 % sumy ŽM pre plnoletú osobu, čo je 315,96 €.

Sumy peňažných príspevkov je možné zvýšiť o 49, 80 € mesačne, ak:

- je opatrovanou osobou s ŤZP jedno alebo viacero nezaopatrených detí a
- fyzická osoba, ktorá vykonáva opatrovanie takejto osoby, nemá v čase opatrovania príjem zo zamestnania a nepoberá dávky dôchodkového poistenia alebo dávky výsluhového zabezpečenia.

Sumy peňažných príspevkov sa znížia, ak:

- je príjem fyzickej osoby s ŤZP vyšší ako 1,7 násobok sumy životného minima,
- je opatrovanou osobou s ŤZP nezaopatrené dieťa, tak sa sumy príspevkov znížia, ak príjem osoby s ŤZP prevyšuje 3 násobok sumy ŽM je opatrovaná osoba s ŤZP poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, príspevok sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť.

Ak osoba, ktorá s ŤZP, poberá:

- starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok,
- invalidný dôchodok z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % (tzv. „plný“ invalidný dôchodok),

- výsluhový dôchodok alebo invalidný výsluhový dôchodok, tak sa neskúma a nezohľadňuje príjem opatrovanej osoby s ŤZP a suma peňažného príspevku na opatrovanie je mesačne:
- 46,38 % sumy životného minima pre jednu plnoletú osobu pri opatrovaní jednej osoby s ŤZP, čo je 92,52 € ,
- 61,22 % sumy životného minima pre jednu plnoletú osobu pri opatrovaní dvoch alebo viacerých osôb s ŤZP, čo je 122,13 €.

Sumy peňažných príspevkov sa znižia, ak:

- je opatrovaná osoba s ŤZP poberateľom zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť, príspevok sa zníži o sumu zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť.

Zdroje: Z.Z. č. 447/2008 –www. zbierka.sk, www.upsvar.sk

Invalidní dôchodcovia môžu pracovať a zároveň poberať invalidný dôchodok

Mnohí zdravotne postihnutí ľudia ani nevedia, alebo majú často obavu zamestnať sa, aby o dávku neprišli. Invalidní dôchodcovia môžu pracovať a zároveň poberať invalidný dôchodok. Zákon o sociálnom poistení ani iný právny predpis nezakazuje súčasné poberanie penzie a zároveň pracovať. Pre rok 2017 je celková cena práce 1 197,85 – CCP z ktorého vychádzame.

Ak sa chce zdravotne znevýhodnený človek zamestnať, môže využiť viaceré príspevky na podporu zamestnávania. Najčastejšie sa uplatňuje v chránených dielnach a chránených pracoviskách. Samozrejme môže začať aj podnikáť na čo môže od štátu požiadať takisto príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť. Viď zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti:

§ 9 Občan so zdravotným postihnutím

- Občan uznaný za invalidného sociálnou poisťovňou (nie ÚP-SVaR)

§ 56 Príspevok na zriadenie chránenej dielne /CHD/ alebo chráneného pracoviska /CHP/

- Úrad môže poskytnúť príspevok zamestnávateľovi, ktorý na zriadené pracovné miesto v CHD alebo na CHP prijme do pracovného pomeru uchádzača o zamestnanie, ktorý je občanom so ZP, vedeného v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej jeden mesiac, ak oň písomne požiada.
- Výška príspevku na 1 z riadené pracovné miesto je v Bratislavskom kraji najviac 4-násobok celkovej ceny práce / CCP/ - 4 791,40 eura, v okresoch s priemernou mierou nezamestnanosti nižšou alebo rovnakou, ako je celoslovenský priemer v roku, ktorý predchádza roku, v ktorom sa príspevok poskytuje
- najviac 4,8-násobok CCP-5 749,68 eura, v okresoch s priemernou nezamestnanosťou vyššou, ako je celoslovenský priemer
- najviac 5,2 násobok CCP – 6 228,82 eura

Pracovné miesta, na ktorých zriadenie bol poskytnutý príspevok sa môžu obsadzovať len uchádzačmi o zamestnanie, ktorí sú občanmi so ZP.

Zamestnávateľ, ktorému bol poskytnutý príspevok je povinný zachovať zriadené pracovné miest v CHD alebo na CHP najmenej 2 roky.

§ 56a Príspevok na udržanie občana so ZP v zamestnaní

- Príspevok na udržanie občana so ZP v zamestnaní poskytuje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zamestnávateľovi, ktorý zamestnáva viac ako 25 % občanov so ZP z priemerného evidenčného počtu svojich zamestnancov a ktorý nemá priznané postavenie HCD alebo CHP.
- Zamestnávateľovi sa poskytuje na úhradu preddavku na poistné: na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených zamestnávateľom mesačne zo mzdy zamestnanca – občana so ZP, najviac vo výške preddavku na poistné na povinné verejné zdravotné poistenie, poistného na sociálne poistenie a povinných príspevkov na starobné dôchodkové sporenie platených zamestnávateľom zo 60 % priemer-

nej mzdy zamestnanca v hospodárstve za 1.a 3.štvrt'rok kalendárneho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom sa príspevok poskytuje, pre rok 2017 je to max. 187,10 eura.

§ 57 Príspevok občanovi so ZP na samostatnú zárobkovú činnosť

- Príspevok slúži na čiastočnú úhradu nákladov súvisiacich s prevádzkovaním živnosti uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so ZP vedeným v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 3 mesiace, ak o príspevok požiada písomne.
- Uchádzač o zamestnanie ktorému bol príspevok poskytnutý, je povinný samostatnú zárobkovú činnosť prevádzkovať na CHP nepretržite najmenej 2 roky.
- Výška príspevku je závislá od CCP, typu regiónu a od priemernej miery nezamestnanosti v okrese, v ktorom bude uchádzač vykonávať SZČ
- Výška príspevku v Bratislavskom kraji – maximálne 3833,12 eura, ostatné kraje s priemernou nezamestnanosťou nižšou, ako je celoslovenský priemer, najviac 4 791,40 eura, ostatné kraje s priemernou nezamestnanosťou vyššou, ako je celosl. priemer, najviac 5 749,68 eura

§ 60 Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov CHD alebo CHP a nákladov na dopravu zamestnancov / zamestnávateľ/

- Príspevok sa poskytuje právnickej alebo fyzickej osobe, ak o tento príspevok písomne požiada.
- Ročná výška príspevku je najviac 2,5- násobok CCP – 2 994,62 eura, ak je jeho postihnutie do 70 %, 5-násobok CCP – 5 989,25 eura na jedného ZP, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti pracovať vyšší ako 70 %, vykonávajúceho prácu v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času.
- Ročná výška príspevku na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov / občan so ZP/ je najviac 2,5-násobok CCP -2 994,62, ak je jeho zdravotné postihnutie do 70 %, 5-násobok CCP - 5 989,25 eura.

Pre občana so ZP je veľmi dôležité vedieť, kde a na aké inštitúcie sa môže obrátiť pri hľadaní práce. Medzi ne patrí:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý môže zabezpečiť a poskytnúť:
 - Informačné a poradenské služby pri výbere vhodného povolania pre občanov so ZP
 - Informácie o voľných pracovných miestach na Slovensku i v zahraničí pre občanov so ZP
 - Informácie o termínoch výberových konaní a búr práce
 - Informácie o agentúrach podporovaného zamestnávania pre občanov so ZP
 - Odborné poradenské služby
 - Vzdelávanie a prípravu pre trh práce
 - Príspevky na podporu zamestnávania uchádzačov o zamestnanie so ZP
2. Centrum sociálnej a pracovnej rehabilitácie
 - Cieľom je poskytnúť komplexnú sociálnu, pracovnú, liečebnú a pedagogicko-výchovnú rehabilitáciu zdravotne postihnutým občanom
 - Klientmi môžu byť: invalidní občania, zdravotne znevýhodnení občania, zamestnávateľa, ktorý chcú a môžu zamestnávať občanov so ZP, organizácie a inštitúcie, zaoberajúce sa starostlivosťou o občanov so ZP

3. § 58 Agentúra podporovaného zamestnávania

- Poskytuje služby a odborné poradenstvo občanom s hendikepom, dlhodobu nezamestnaným a zamestnávateľom zamerané na uľahčenie a pomoc získania zamestnania alebo na udržanie zamestnania, alebo aj na uľahčenie získania zamestnanca z radov občanov so ZP a dlhodobu nezamestnaných.

- Činnosť v rámci zisťovania schopností a odborných zručností občanov so ZP a dlhodobo nezamestnaných vzhľadom na požiadavky trhu práce.
- Vyhľadávanie vhodného zamestnania a jeho sprostredkovania pre občana so ZP a dlhodobo nezamestnaných.
- Poskytovanie odborného poradenstva
- Vykonávanie výberu vhodného občana so ZP alebo dlhodobo nezamestnaného na základe požiadaviek a nárokov zamestnávateľa
- Poskytovanie odborného poradenstva zamestnávateľovi pri úprave pracovného miesta a pracovných podmienok pri zamestnávaní konkrétného občana so zdravotným postihnutím.

§ 62, §63 Povinnosti zamestnávateľa pri zamestnávaní občanov so ZP:

- Musí pre občanov so ZP, ktorých zamestnáva zabezpečovať vhodné podmienky na výkon práce
- Viesť evidenciu občanov so ZP
- Vykonávať zaškoľovanie a ich prípravu na prácu a venovať osobitnú starostlivosť zvyšovaniu kvalifikácie počas ich zamestnávania
- Zamestnávať týchto občanov, ak zamestnáva najmenej 20 zamestnancov a ak úrad v evidencii uchádzačov o zamestnanie vedie občanov so ZP v počte, ktorý predstavuje 3,2 % z celkového počtu jeho zamestnancov.
- Zamestnávateľovi, ktorý zamestnáva občana s hendikepom, ktorý má pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti pracovať vyšší ako 70 %, si na účely plnenia povinného podielu zamestnávania zamestnancov so ZP započítava, ako keby zamestnával 3 takýchto občanov
- Zamestnávateľ preukazuje plnenie povinného podielu počtu občanov so ZP za predchádzajúcu kalendárny rok do 31.marca nasledujúceho roka na predpísanom tlačíve

Ak si zamestnávateľ nespĺní povinnosť zamestnať občana so ZP, rozhodne úrad o povinnosti zamestnávateľa zaplatiť odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím.

§ 65 Odvod za neplnenie povinného podielu zamestnávania občanov so ZP

- Odvod za nesplnenie povinnosti zamestnávania občanov so ZP za rok 2017 je 1 078,07 eura / 0,9 násobok celkovej ceny práce/.

§ 64 Zadávanie zákaziek na účely plnenia povinného podielu zamestnávania občanov so ZP

- Hodnota zadanej zákazky, odobraných výrobkov alebo služieb ako náhradné plnenie pre rok 2017 je 958,28 eura /0,8 násobok celkovej ceny práce/.

A na záver ešte pár viet so Zákonníka práce ohľadom výpovede z práce pre občana s ZP:

V zmysle § 66 Zákonníka práce občanovi so ZP môže zamestnávateľ dať výpoveď len za týchto podmienok:

- Zamestnávateľ môže dať výpoveď len s predchádzajúcim súhlasom príslušného úradu práce, v obvode ktorého má sídlo, inak je výpoveď neplatná.
- Vo veci udelenia predchádzajúceho súhlasu rozhoduje v prvostupňovom správnom konaní miestne a vecne príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v druhostupňovom správnom / odvolacom/ konaní Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny.
- Predchádzajúci súhlas sa nevyžaduje, ak ide o výpoveď danú zamestnancovi, ktorý dosiahol vek určený na nárok na starobný dôchodok, z dôvodov ustanovených § 63

odst.1 a/, ak sa zrušuje alebo premiestňuje zamestnávateľ alebo jeho časť alebo § 63 odst. 1 e/, ak sú u zamestnanca dôvody, pre ktoré by s ním zamestnávateľ mohol okamžite skončiť pracovný pomer, alebo pre vážne porušenie pracovnej disciplíny.

Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím

na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti

Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti

Občanovi so zdravotným postihnutím, ktorý začne prevádzkovať alebo vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku, sa poskytuje príspevok na úhradu nákladov súvisiacich so samostatnou zárobkovou činnosťou.

Kto môže žiadať o príspevok občanovi so ZŤP na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti:

Príspevok sa poskytuje občanovi so zdravotným postihnutím vedenému v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej tri mesiace, ktorý začne a bude v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku samostatnú zárobkovú činnosť prevádzkovať alebo vykonávať nepretržite najmenej dva roky.

Výška príspevku občanovi so ZŤP na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti:

Výška príspevku je závislá od priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v okrese, v ktorom občan so zdravotným postihnutím zriaduje chránenú dielňu alebo chránené pracovisko na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti.

Ako vybavím príspevok občanovi so ZŤP na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti:

Príspevok poskytuje úrad práce sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode občan so zdravotným postihnutím začne prevádzkovať alebo vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku, alebo úrad práce sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode má občan so zdravotným postihnutím trvalý pobyt. Súčasťou písomnej žiadosti je podnikateľský zámer a kalkulácia predpokladaných nákladov na zriadenie chránenej dielne alebo chráneného pracoviska.

Žiadosť o príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti

Prihláška uchádzača o zamestnanie, uchádzača o zamestnanie so zdravotným postihnutím

Štruktúra podnikateľského zámeru

Legislatíva:

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Príspevok na činnosť pracovného asistenta

Pracovný asistent musí mať 18 rokov veku a spôsobilosť na právne úkony. Pod pracovným asistentom sa rozumie:

- zamestnanec, ktorý poskytuje pomoc zamestnancovi alebo zamestnancovi, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím pri vykonávaní zamestnania a osobných potrieb počas pracovného času,
- fyzická osoba, ktorá poskytuje pomoc samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím, pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti a pri vykonávaní jej osobných potrieb počas prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti,
- zamestnanec alebo fyzická osoba, ktorí poskytujú pomoc znevýhodnenému uchádzačovi o zamestnanie, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím pri zapracovaní alebo pomoc pri príprave na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím a pri vykonávaní ich osobných potrieb počas zapracovania alebo počas prípravy na pracovné uplatnenie.

Kto môže žiadať o príspevok na činnosť pracovného asistenta:

Príspevok na činnosť pracovného asistenta sa poskytuje za-

mestnávateľovi alebo samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím.

Výška príspevku na činnosť pracovného asistenta:

Príspevok sa poskytuje mesačne najmenej vo výške 41 % a najviac vo výške 90 % celkovej ceny práce podľa vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa uzatvára dohoda na činnosť jedného pracovného asistenta počas trvania:

- pracovného pomeru zamestnanca, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím alebo zamestnancov, ktorí sú občanmi so zdravotným postihnutím, ktorí sú v priamej starostlivosti pracovného asistenta,
- prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti osobou, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím,
- zapracovania alebo prípravy na pracovné uplatnenie občana so zdravotným postihnutím alebo občanov so zdravotným postihnutím, ktorí sú v priamej starostlivosti pracovného asistenta.

Ako vybaviť príspevok na činnosť pracovného asistenta:

Príspevok sa poskytuje na základe písomnej žiadosti podanej na úrade práce sociálnych vecí a rodiny, v ktorom územnom obvode má zamestnávateľ alebo samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím sídlo, alebo úrad práce sociálnych vecí a rodiny, v ktorého územnom obvode má samostatne zárobkovo činná osoba trvalý pobyt, alebo úrad práce sociálnych vecí a rodiny, ktorý uzavrie dohodu o príspevku na zapracovanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie (§ 49a ods. 10) alebo § 55 ods. 12 zákona o službách zamestnanosti.

Žiadosť o poskytnutie príspevku na činnosť pracovného asistenta – zamestnanca

Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na činnosť pracovného asistenta -zamestnanca

Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na činnosť pracovného asistenta pre SZČO so ZP

Legislatíva:

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

Fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím vyhotoví miestne príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny preukaz, ak

z právoplatného rozhodnutia o peňažnom príspevku na kompenzáciu alebo z právoplatného rozhodnutia o preukaze vyplýva, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

Preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, je určený na uplatnenie zliav a výhod. Preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom sa vyhotovuje fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ak je odkázaná na sprievodcu. Preukaz osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom sa označuje červenou čiarou, pričom podkladom na rozhodnutie o preukaze je lekárske posudok.

Parkovací preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

Fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná podľa posudku na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo má praktickú slepotu alebo úplnú slepotu oboch očí, vyhotoví miestne príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny parkovací preukaz na základe právoplatného rozhodnutia o parkovacom preukaze.

Doba platnosti parkovacieho preukazu je neobmedzená, ak fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím nezanikne nárok na parkovací preukaz. Parkovací preukaz je potrebné umiestniť v prednej časti vozidla tak, aby bola predná časť parkovacieho preukazu jasne viditeľná na účely kontroly.

Parkovací preukaz môže používať iba fyzická osoba, ktorej ho vydal úrad práce, sociálnych vecí a rodiny alebo iný oprávnený orgán v zahraničí. Parkovací preukaz sa smie na vozidle používať len v súvislosti s prepravou osoby, ktorá je jeho držiteľom. Vodič vozidla je povinný parkovací preukaz odstrániť z vozidla, ak sa nepoužíva na účel, na ktorý je určený.

Vodič vozidla s parkovacím preukazom:

- môže stáť na mieste vyhradenom pre vozidlá prepravujúce osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- nemusí po nevyhnutne potrebný čas dodržiavať zákaz stáť,
- môže, ak je to nevyhnutné, vchádzať aj tam, kde je dopravnou značkou vjazd povolený len vymedzenému okruhu vozidiel, a do pešej zóny, pritom nesmie ohroziť bezpečnosť cestnej premávky, týmto oprávnením nie je dotknutá povinnosť vodiča uposluchnúť pokyn, výzvu alebo príkaz policajta.

RODINA NEPOŠVRNENEJ VRÚCKO – SLOVENSKO

Tel.: 041 4933 741, e-mail: RN@slovanet.sk

15. jubilejná púť chorých s Rodinou Nepošvrnenej do Lurd

11. februára 1858 sa po prvý krát zjavila Panna Mária dievčaťu Bernadette.

Povešť mariánskej svätyne v Lurdoch spočíva popri zjaveniach Bernadette Soubirousovej predovšetkým na mnohých mimoriadnych uzdraveniach telesných a duševných utrpení, ktoré čím ďalej, tým viac upevňovali dôveru ľudí.

Lurdy sa rozvinuli na veľmi navštevované pútnické miesto, už v Bernadettinej prítomnosti 1. marca 1858 došlo k prvému zázraku pri kontakte s lurdskou vodou.

Na budúci rok v Lurdoch budú sláviť 160 ročné jubileum, roky ubiehajú odvtedy sa tam približne udialo 30 000 uzdravení, z ktorých je zdokumentovaných asi 7 000.

Uzdravenia, ktoré sa tam diali za posledné roky, Cirkev uznala 67 za zázraky.

Aj naše púte sú jedným veľkým zázrakom, tohoročná púť bola jubilejná na ktorú putovalo vlakom takmer 600 pútnikov. Sen sestričky Bernadety Pánčiovej, zakladateľky Rodiny Nepoškvrnenej sa ďalej naplňuje, že aj chorý zo Slovenska môžu putovať k Panne Márii do Lurd a pútnikom môžu prejavovať službu lásky jej spolusestry.

Našu jubilejnú púť duchovne viedol a sprevádzal diecézny žilinský otec biskup Mons. Tomáš Galis spolu s desiatimi kňazmi. Otec biskup viac krát pripomenul slová dnes už svätého pápeža Jána Pavla II, že chorý sú pokladmi sveta a Cirkvi.

V stredu sme sa zúčastnili na medzinárodnej svätej omši v podzemnej Bazilike Pia X, ktorej predsedal práve náš otec biskup Tomáš. Bolo to nádherné prežiť v spoločensťve viac ako 4 000 pútnikov z rôznych krajín sveta univerzalitu Cirkvi.

A čo nám dala 15. Jubilejná púť chorých ?

Určite mnohým sa splnil životný sen, aby mohli zažiť a prežiť blízkosť Panny Márie a na Eucharistickej procesii úplne blízko pozeráť na Ježiša v monštrancii, ktorý ich žehná a posilňuje v nesení kríža. Veľmi silným zážitkom a momentom bola pre všetkých aj Mariánska procesia, keď sa večer schádzajú pútnici na modlitbu posvätného ruženca a tak spĺňajú výzvu Panny Márie, prichádzajte tu v procesiách.

Na tejto procesii je úžasne zažiť a počuť silu modlitby v mnohých jazykoch a ktorá splyva do jednej modlitby, keď všetci pozdravujú Kráľovnú neba i zeme: Zdravas Mária, milosti si plná... a na jej slávu pri speve Ave, ave, ave Mária dvíhajú zapálené sviece. Túto úžasnú atmosféru ťažko opísať slovami, to jednoducho človek musí tam byť a zažiť ako v srdciach pútnikov rastie viera, dôvera a nádej.

Bernadete Subirousovej sa Panna Mária zjavila ako Nepoškvrnené Počatie.

Nepoškvrnená Panna zostáva pre nás všetkých ideálom hodným nasledovania.

V bežnom každodennom živote je pre nás vzorom svätosti. Ak ju chceme nasledovať musíme sa s ňou stykať. Pred slávnosťou Nepoškvrneného Počatia sme sa s ňou stretávali v novéne, tak aj preto ju nemôžeme opustiť, lebo Ona je Matka, ktorá nikdy neopúšťa, preto by z našich pier malo stále znieť jej meno a tak prispievať na chválu Nepoškvrnenej Matky. Tak sa bude Mária stávať pre nás odpočinkom unavených, potešením plačúcich a zarmútených, liekom chorých, odpustenie hriešnikov a útočiskom tých ktorí ju vzývajú.

Sr. M. Alicia Marienková

SOCIÁLNE REHABILITÁCIA ĽUDÍ...

Cieľom aktivít zameraných na sociálnu rehabilitáciu ľudí s telesným a s ťažkým telesným postihnutím rôzneho veku je aktivizovať ich vnútorné schopnosti na prekonanie osobnostných a sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia. Cieľom aktivít je dosiahnuť čo najvyšší možný stupeň samostatnosti osoby s telesným a ťažkým telesným postihnutím, pretože sociálna rehabilitácia je jednou z ciest, ktorá prispieva k nezávislejšiemu životu (independent living) týchto osôb.

Sociálna rehabilitácia, ktorá obsahuje

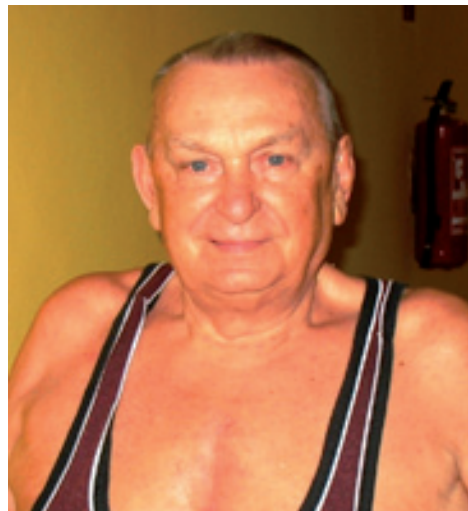
v sebe nácvik sebaobsluhy, vedenie domácnosti, nácvik špeciálnych komunikačných zručností, nácvik používania kompenzačných pomôcok, nácvik sociálnej komunikácie, poradenstvo umožňujúce týmto osobám samostatnosť a pomoc v zdravotných a sociálnych problémoch prispieje k lepšiemu začleneniu detí, mládeže a dospelých do spoločnosti a zvýšením ich nezávislosti sa zlepší aj kvalita ich života a možnosti uplatnenia.

Tento rok sme okrem Piešťan organizovali sociálnu rehabilitáciu v hoteli PARK

v Hokovciach. Aj o Piešťanoch aj o Hokovciach sme toho už veľa popísali. Týždenný program rehabilitácie je defakto stále rovnaký, tak sme sa pokúsili spýtať na názory účastníkov na celkový pobyt.

Spýtali sme sa účastníkov sociálnej rehabilitácie:

F.: Edo, ja by som sa ťa chcel spýtať pre časopis Vozíčkar, ako celkovo hodnotíš týždenný pobyt, tu v Hokovciach, v hoteli PARK, ktorý pre všetkých účastníkov a tiež pre teba pripravila Republiková špe-

cifická organizácia ťažko telesne postihnutých a vozičkárov v Nitre? Čo sa ti páči a čo nie?

E.: Tento Park hotel v Hokovciach je jediný, ktorý poznám ako bezbarierový, čo mi pri mojich zdravotných problémoch vyhovuje. Veľmi rád sem chodím, je tu plnohodnotná starostlivosť ohľadom zdravotných masáží, kúpeľov, elektroliečby, krioliečby, sú tu všetky procedúry ako v riadnych kúpeľoch. Sú tu 2 krásne veľké bazény s 37° vodou. Vnútny bazén má teplejšiu vodu a jeden je s horúcou vodou. Je tu príjemné prostredie, personál sa o nás stará, je tu plná penzia a čo je to najdôležitejšie: celková bezbarierovosť. Chcem zdôrazniť, že pre nás vozičkárov sú správne pripravené izby, zvlášť sociálne zariadenie/kúpeľne a WC/, ktoré je pre nás dostupné v maximálnej miere a pre mňa zvlášť. Tiež chcem zdôrazniť, že po poslednej operácii mi majiteľ hotela zabezpečil elektrickú polohovateľnú posteľ, lebo po všetkých operáciách som bol už v takom stave, že som už nemohol navštíviť žiadne kúpele nikde na Slovensku.

Neviem, čo by som mohol povedať kritické, ja som so všetkými službami spokojný, nenachádzam, nič, čo by som mohol skritizovať, alebo čo nám nevyhovuje. Samozrejme odporúčam tieto pobyty pre našich ĽTP, aby sme využívali toto bezbarierové príslušenstvo v Hokovciach. Naozaj sa na to teším každý rok, tento rok tu chcem stráviť 3 týždne.

F.: Vyjadrite sa prosím, aj jeden, aj druhý, ako celkovo hodnotíte počas tohto pobytu sociálnu rehabilitáciu, ako ste spokojní, ako sa Vám páčila, kedysi sa tomu hovorilo „balneoterapia“?

Milka.: V prvom rade by sme chceli vy-

jadriť poďakovanie nášmu zväzu, že robí pre nás takéto rekondície. Zo zdravotných dôvodov je to potrebné. Potrebujeme aspoň takéto občasné preliečenie. My chodíme aspoň raz do roka a potom aj doma na rehabilitácie. V tomto hoteli sa nám páči personál, ktorý je nám v plnej miere ústretový. Majitelia, keď niečo potrebujeme, sú nám ochotní vyhovieť vo všetkom. Keď na izbe bolo niečo treba, vždy boli ochotní

nám vyjsť v ústrety. Strava výborná, rehabilitácie tiež výborné. Ani nie je čo dodať, čím by sme tu neboli spokojní.

My sme tu štangasti. My, ako sa tu otvorilo, odkedy sa sem začalo chodiť na rekondičné pobyty, chodíme sem pravidelne.

Manžel Milky: Ako manželka spomínala, vedúci prevádzky nám vždy vychádza v ústrety, takisto aj celý personál hotela. My sme spokojní, len je tu dosť teplo.

F.: Ako zvládáte tie horúčavy?

Manžel Milky.: No, nie je to bohviečo, no meteorológovia sľubujú, že zajtra sa ochladí, vraj sa zmiernia sa teploty.

F.: Milka ty tu máš elektrický vozík, využívaš ho?

Milka.: Jasné, ja som s ním veľmi spokojná, odkedy som ho dostala, tak život sa mi úplne zmenil, lebo mám čiastočne postihnuté aj horné končatiny. Bolia ma aj ruky a bez elektrického vozíka by som sa tu nemohla pohybovať. S elektrickým vozíkom sa tu môžem voľne pohybovať, som veľmi spokojná, všade sa s ním dostanem. Nie sú tu schody, ani do jedálne, že by tu bol v tomto problém. Akurát bazén, že tam nejdem, ale dokážem to obetovať.

Bazén nevyhovuje. Voda je v poriadku, dobrá, len prístup do neho, no sú tu schody. To jediné je taký malý mínus, ale mne to extrémne neprekáža, nevadí.

F.: Ako hodnotíte služby, ubytovanie, stravu a celkovo pobyt v tomto hoteli?

Odpoveď.: Tento rok sme tu už niekoľkokrát, hlavne o to tu ide, že vozičkári tu majú dobré podmienky. Tento hotel sa ozaj posnažil, aby sme tu mali všetko pohodlie, aby to tu bolo bezpečné, aby sme sa tu mohli dobre pohybovať - bez bariér. Procedúry sme už mali, boli štandardné, dali sa aj prikúpiť, kto mal o vyšší štandard záujem. Mohol si vyplniť procedúrami celé dopoludnie a tak si uľaviť od bolesti. Stravovanie je štandardné, dostačujúce, personál je milý, dobre nám tu bolo.

Ja som mala málo procedúr, nakoľko som len doprovod, ale môj muž si to užil, ten ich mal viac. Teraz už do kúpeľov na liečenie nechodí, takže toto mu veľmi pomohlo. Všetko si povie...

Manžel: Rehabilitácia je dokonalá, sestrička výborná. Všetko, čo mi bolo treba pomohla, keď niečo bolelo, prestala masírovať. Chodili sme na masáže, mal som 3 krát patarafínové zábaly na ruky a ramená, aby ma neboleli, ultrazvukové masáže na chrbát a ruky. Mal som asi 10 procedúr.

F.: A čo takto vodoliečba?

Odpoveď.: No, do bazéna sa nedostaneme, ale bolo nám sľúbené, že po nejakom čase budú zdviháky alebo nájazdy, aby sme sa tam dostali a mohli sa ísť kúpať. Teraz je vo vonkajšom bazéne

prakticky pre nás voda studená, ale v krytej plavárni, tam je voda pre vozičkára prijateľná, ale pre vozičkára nie je ten bazén prístupný, nakoľko sú tam architektonické bariéry.

F.: A čo vírivka?

Odpoveď.: To sme nemali, Nie je tu personál, ktorý by nám tam pomohol vliezť. Postele na izbách, kde sú ubytovaní vozičkári, by mohli upraviť na polohovateľné postele, nakoľko by sme nemuseli z domu vliezť zdviháky, aby sme zdvihli postele na takú úroveň, ako sú vozíky.

Hockde, kde ideme, to musíme so sebou nosiť, lebo postele nie sú v takej výške ako vozíky. Izby sú veľké, takže sa dostaneme bez problémov k sprchám. Slovenské normy zatiaľ nie sú dobre nastavené pre vozičkárov. 50 cm vysoké záchody nevyhovujú vozičkárom, lebo nemáme také dlhé nohy, aby sme dosiahli na zem. Madlá sú tu už konečne pevné, ale by tu potrebné ešte pre vozičkárov nejaké problémy vylepšiť.

F.: Tú výšku navrhli vozičkári, keď navrhovali vyhlášku 532/2002. Je to špecifické, každý má inak dlhé nohy.

F.: Ja by som sa Vás chcel spýtať, my, ako vozičkári a ĽTP máme špecifické problémy a požiadavky, ako ste to pociťovali vy, ohľadom služby, ktoré ste pre nás robili, boli nadštandardné? Boli ste s nami, ako hosťami, spokojní?

Majiteľka hotela: Viete čo, takto by som Vám to povedala. V prvom rade, by som sa Vám všetkým chcela poďakovať, že ste nám vyslovili dôveru avšak, neboli ste tu u nás po prvý krát... Chodia sem ľudia ĽTP, samozrejme niektorí sú chodiaci a niektorí sú na vozíku...

Vždy je to o tom ľudskom prístupe, či je to na procedúrach, či na recepcii, alebo obsluha. Snažíme sa, teda pre Vás, vyjsť vo všetkom v ústrety...

A prípadné problémy vyriešiť hneď ako je to možné. My sme spokojní, no neviem ako vy, to musíte posúdiť z Vašej strany.

F.: Daniela, čo Vám priniesla táto sociálna rehabilitácia v Hokovciach, ako viete tu po prvý raz? Odporučili by ste tento hotel v Hokovciach aj iným členom našej organizácie, alebo ĽTP?

Daniela: No, však som aj rozmýšľala nad tými ostatnými, čo s nami chodia od

malička, že či by im tento hotel vyhovoval, či by im to bolo vhodné. Myslím, že bazén, kde sú teraz schody ak tu v budúcnosti doplnia rampu, bude pre nich určite vhodný. No a tie vozičkárske izby, neviem, či by ich bolo dosť pre tie naše 30- ročné takpovediac deti, aj keď sú už dospelí. Je to tu dobré, dá sa všade dostať, aj keď my sme chodiaci. Personál a ľudia sú tu ochotní, čo už teraz málokde vidieť. Hotel tu toleruje telesný postih - hendikep... Pre nás to tu veľmi vyhovovalo, lebo je tu bazén, kde sa dá krásne zaplávať a pocvičiť. Tento raz aj ja som si mohla trocha oddýchnuť a využiť rehabilitáciu, nakoľko som už aj ja staršia osoba, čo sa stará o dcéru a všetky rehabilitácie som doteraz poskytovala len ja jej. Za tie roky, čo sa starám o dcéru sa človek dosť unaví a natrápi, potrebujeme rehabilitácie už aj my. Veľmi zaujímavá bola aj ukážka prvej pomoci, kde nás inštruktor poučil, ako máme poskytnúť prvú pomoc a takisto nám ukázal, aké chyby môžeme spraviť

viť pri nesprávnom poskytnutí prvej pomoci, čo pacientovi môže veľmi ublížiť.

Erika: Ja som spokojná, čo sa týka rehabilitácie, naplno využívam bazén, až som každý deň celá rozmočená. Čo sa týka vozičkárov, to musia posúdiť iní, nakoľko ja som ešte chodiaca, ale áno, ja som tu spokojná. Izby by bolo treba trochu zrekonštruovať, zlepšiť. Voda v bazéne je dosť studená, mohla by byť teplejšia...

Čo sa týka rehabilitácií, by bolo vhodné, keby pri procedúrach boli aspoň 2 rehabilitačné sestry, nakoľko, pri nadvihovaní pacienta, je jeden človek málo. Je tu veľa klientov a málo personálu, ale procedúry rehabilitácií sú tu lacnejšie ako v Piešťanoch. Čo sa však týka ochoty personálu, snažia sa nám vyjsť vo všetkom v ústrety, čo musím veľmi pochváliť. Strava je dobrá, no mohla by byť o niečo pestrejšia, čo sa týka ovocia a zeleniny.

Za rozhovor ďakuje Viliam Franko

NITRA SA OPLATÍ

K napísaniu tohto článku nás inšpirovali tohoročné Pribonové a Cyrilometodské slávnosti. Domácom a hosťom ponúkli to najzaujímavejšie z kultúrnych a historických pamiatok mesta.

Neprekvapuje nás hodnotenie národného Rakúšana: „Nitra ist eine Reise wert“, v preklade „Nitra sa oplatí“. Slávnosti sú známe aj ako „Nitra, milá Nitra“, a trvajú 3 dni. Uskutočňujú sa začiatkom júla.

Nitra z hľadiska urbanistického má všetko, čo má mať jedno príťažlivé mesto: má hory, má rieku a hrad. Zaujímavá je aj geografická poloha Nitry: tu končí Podunajská nížina a začína Tribečské pohorie, ktoré chráni mesto zo severu.

Nitra má Dolné mesto a Horné mesto. Okrem toho, Nitra leží na 7 pahorkoch – Kalvária, Čermáň, Borina, Vršok, Hradná skala, Martinský vrch a Zobor.

Dominantou mesta je Hradný kopec na ktorom stojí katedrála. Je národnou kultúrnou pamiatkou celoslovenského významu. Hradný areál predstavuje najväčšie stredoveké opevnené sídlo. Veľa sa tu prestavalo a viaceré časti sa sprístupnili.

Úplnou rekonštrukciou prešla katedrála sv. Emerama. Už pri vstupe Vás očarí jej jedinečná výzdoba: v pravo nedávno objavená gotická freska zo 14. Storočia a v ľavo je unikátny oltár „Snímanie kríža“ od Jána Perneggera z roku 1662. V spodnej časti oltára je kamenná plastika „Kladenie do hrobu“, ktorá sa pripisuje slávnomu talianskemu renesančnému sochárovi Donatellovi / 1386 – 1466 /.

Sme v Dolnom kostole. Z neho sa vchádza do románskeho kostola, známeho ako Pribinov kostolík z prelomu 11 a 12 storočia.

Z Dolného kostola niekoľkými schodmi vystúpime do Horného kostola, plného barokovej nádhery. Pozoruhodný je hlavný oltár Najsvätejšieho Spasiteľa a zadná časť chrámu – pohľad na biskupskú kaplnku a majstrovský orgán. To je ukážka vrcholnej barokovej architektúry. Na strope obdivujeme fresky G.A. Galiartiho, ktorý je aj autorom nástenných olejomalieb.

Žiaľ, na schodoch nie sú rampy, ale s pomocou dobrých ľudí sa aj vozičkari dostanú do Horného kostola.

Na hrade sú aj ďalšie zaujímavosti. Neskorobarokový Biskupský palác z rokov 1910 -1932. Dvojposchodová budova má štvorcový pôdorys a átrium. Je v nej biskupský úrad a rezidencia.

Vazilova veža je bývalá väznica. Pred ňou je hradná studňa. Na hradbách je vyhladkový chodník z výhľadom na mesto a Zobor. K obom je bezbariérový prístup.

Pod nimi je Dolné hradné nádvorie, na ktorom sú Kazematy s muzeálnou expozíciou a Gotická priekopa, ktorá sa v letných mesiacoch využíva ako amfiteáter na rôzne kultúrne podujatia. Aj sem je bezbariérový prístup.

V bývalej hospodárskej budove je dnes Diecézne múzeum Nitrianskeho biskupstva. Sú tu pozlátané a strieborné kalichy, monstrancie, cimboriá, relikviáre, biskupské prstene a iné vzácne predmety.

Možno tu vidieť najstaršiu rukopisnú knihu na území Slovenska – Nitriansky evangeliár z roku 1083 a kópie Zoborských listín z rokov 1111 a r. 1113.

To čo sme tu opísali, zďaleka nie je všetko, čo tu objavíte pri osobnej návšteve.

Napísal: Ing. Paulovič

Bezbarierové Štúrovo

Od roku 2001 sa datuje intenzívna debarierizácia Štúrova. V tomto roku sme úspešne získali financie na kúpu a montáž zdvíhaku pre ťažko telesne postihnutých v krytej plavárni kúpaliska Vadaš. V nasledujúcich rokoch sa rozšírili kapacity ubytovne Relax, kde sú vytvorené podmienky pre vozíčkarov. V spolupráci s mestom sa priebežne odstraňujú bariery vo verejných budovách a verejných priestoroch. Železnice SR v roku 2016 namontovali výťah k nástupištiam v Štúrove. Plánujú sa nízkopodlažné autobusy.

Ubytovňa Relax je využívaná členmi SZTP a ich rodinnými príslušníkmi počas letnej sezony ako aj v jarných a jesenných mesiacoch.

V roku 2018 prispeje našej pohode nové wellness-centrum. V areáli kúpaliska Vadaš sa v septembri t.r. začalo s výstavbou wellness centra hotela Thermál. Budova má byť odovzdaná v januári 2018. Centrum bude prepojený s hotelom, v ktorom sú k dispozícii bezbarierové izby. Wellness môžu navštevovať aj hostia, ktorí nie sú ubytovaní v hoteli. Bude to ďalšia možnosť na relax v Štúrove aj mimo sezóny.

Veríme, že wellness prinesie pre ťažko telesne postihnutých nové možnosti upevnenia zdravia a prispeje k dobrej nálade počas pobytov.

Tohoročný týždenný pobyt bol najkritickejší zo všetkých, prišlo málo účastníkov a ešte aj počasie nám neprialo. Žiaľ sme sa nevedeli presunúť do krytej plavárne na naše plavecké preteky. Personál nám pripravil podmienky podľa našich požiadaviek, plaváreň bola na 2 hodiny vyhradená len pre nás.

Ďakujeme manažmentu kúpaliska Vadaš s.r.o. Štúrovo ako aj primátorovi mesta za ľudský prístup a vytvorenie podmienok pre ťažko telesne postihnutých tak na Vadaši ako aj v celom meste. V posledných rokoch sa vybudovali ďalšie bezbarierové bungalovy v areáli kúpaliska a rozšíril sa počet vyhradených parkovísk na území mesta. V budúcom roku plánujú ďalšiu rekonštrukciu ubytovacích kapacít v rámci čoho sa vybudujú ďalšie bezbarierové priestory.

Tešíme sa na Vašu návštevu v poslednom bezbarierovom zariadení SZTP

Kollárovci Štúrovo

SPOLOČNOSŤ NASSO, S.R.O., Vám ponúka slovenské výrobky:

ERGONOMICKÉ STOLIČKY - „zdravé sedenie“

Stoličky pod značkou No LIMIT už od: 199,- Eur, nájdete na stránke auditstoliciek.sk. Sú určené na každodenné dlhodobé sedenie, s možnosťou nastavenia výšky stoličky, hĺbky sedu, výšky operadlovej časti s možnosťou synchronného – relaxačného hojdania a majú aj multifunkčné 3D mäkké opierky rúk.

Stolička No limit, Vám zabezpečí pohodlné a správne sedenie. Ak si zvolíte - nastavíte funkciu ACTIVE, môže Vám aj nepretržite precvičovať pohybový aparát. Záruka na stoličky je 3-7 rokov.

POSTEL' NA MIERU

Podľa Vašich potrieb a požiadaviek vieme vyrobiť posteľ v požadovanej šírke, dĺžke a výške už od 300,- Eur. Vyššie postele sú určené najmä pre ľudí trpiacich problémami s chrbticou, kĺbmi či iným zdravotným hendikepom. Nastavením výšky lôžka / matracu / postele získame nielen väčší úložný priestor, ale umožníme jednoduchšie ľahnutie, sadnutie i vstávanie, pri ktorom zaťažujeme náš oporný aparát menej, než pri vstávaní z bežnej postele.

Pri nastavení výšky postele k výške sedadla invalidného vozíka uľahčíme presadenie na vozík a zároveň aj obsluhu ošetrojúcej osobe.

K zabezpečeniu zdravšieho spánku a pre mnohých z Vás aj potrebného denného oddychu a relaxácie na lôžku, je potrebný správny výber roštu (lamelový pevný, alebo nastaviteľný do viacerých polôh) ako aj zdravotného matracu.

Ponúkame 3 kategórie matrakov so špecifickými vlastnosťami:

- antialergický náväk s možnosťou prania,

- vynikajúcou bodovou kopírovaťnosťou,
- s konštrukciou taštičkových pružín, ktoré umožňujú prúdenie vzduchu cez matrac a tým zachovať jeho sviežosť a suchosť,

- s pevnou oporou, pružnosťou a elasticitou,
- s možnosťou výroby atypického rozmeru matraca priamo na mieru, rozmer postele a aj váhu užívateľa,

Ide o slovenský výrobok, ktorý ponúkame v základnom rozmere (200x80x18) už od 250,- Eur.

Záruka na posteľ a matracy je 3-10 rokov.

Všetky ceny sú vrátane dopravy a montáže s DPH.

Pre lepšiu dostupnosť našich služieb a výrobkov, doporučujeme využiť službu VÝJAZDU PRIAMO KU VÁM.

Priamo u Vás doma navrhne riešenie ATYPICKEJ postele, matracu, prípadne stoličky zohľadňujúcej Váš hendikep. Cena za výjazd je v rámci celej SR 70,- Eur. V prípade objednávky sa táto suma odpočíta od výslednej sumy. **Pre bližšie informácie, ako aj vypracovanie orientačnej kalkulácie pred VÝJAZDOM KU VÁM, volajte 0903/292803.**

Už som ani nedúfala,...

Volám sa Katarína. Som ťažko telesne postihnutá a bývam s rodičmi v Bratislave.

Invalidný vozík je mojou každodennou pomôckou, potrebujem k presunu. No po byte - aj kvôli priestoru sa najradšej pohybujem s kreslom na kolieskach.

Keď som po ukončení školy zostala doma, rodičia mi kúpili jedno úžasné kreslo, ktorým som sa dostala v byte všade, kam som len chcela. Bola som samostatná. Všetko má však svoju tr-

vácnosť a tak po 25 rokoch, kreslo sa pokazilo. Bola som nútená kúpiť si nové, no ani jedno už nebolo také vyhovujúce...pohodlné, ako to prvé.

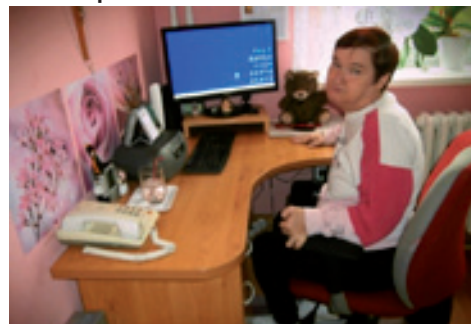
Všetko sa však zmenilo, keď som s asistentkou na jeseň minulého roka navštívila výstavu nábytku MODDOM v Bratislave.

V stánku plnom stoličiek ma zaujala jedna malá, mojimi obrúbenými farbami očalúnená stolička s názvom- No Limit SMALL. Poprosila som predávajúceho o jej vyskúšanie. Hneď po jej správnom nastavení páčkami(a je ich tam dosť:) na moju postavu, nie len na prvý pohľad, ale aj pociť - dobre sa mi na nej sedelo. Cítila som stabilitu, pevné podopretie krížova hlavne... vedela som sa na nej pohybovať. Doma som premerala metrom všetky moje cestičky - bytové chodníčky,...poradila sa s rodičmi, a hneď na druhý deň som si ju šla kúpiť.

Odvtedy na nej stále sedím, presúvam sa samostatne po byte kde potrebujem a pracujem pri počítači. Je to proste, ako povedali pri predaji: „zdravé sedenie“, moja každodenná pomôcka,...a som rada, že ju mám:).

Vrelo odporúčam.

Katarína

- UTOROK A V STREDU OD 9.00 DO 14.00 HOD.
- TELEFONICKY na čísle TEL/FAX 037/7335100
- PÍSOMNE
- OSOBNÉ PO VZÁJOMNEJ DOHODE
- Kontakt: 037 7335100, mobil: 0905 898943, 0905 988510, Email: franko.viliam@gmail.com, annahomolova@azet.sk

Vážený pán Franko !

22.11.2017 sme sa dozvedeli, že v kultúrnom dome na Zobori bude o 17.hodine hudobné predstavenie ľudového súboru: „Babkiny vnuci“. Tak som zobrala dcérku, vozíčkarku, že nech má kultúrny zážitok, ale to čo som uvidela – na infarkt. Novozrekonštruovaný kulturák, nemá bezbariérový nájazd !!

Nechápem, kto robil architektonický plán rekonštrukcie, keď už dobrých 10 rokov je na Slovensku stavebný zákon, že všetky verejné novostavby a všetky rekonštruované stavby majú mať bezbariérové vstupy. Aspoň som to tak v minulosti počula v Tv !! Ako to mohli z kolaudovať? Budova má dvoje vstupné dvere a ku obidvom je schodište s cca 8 schodmi !! Namiesto jedného schodišťa mala byť automaticky ploši-

na !!! Či má budova zadný vchod mi nikto nevedel povedať, lebo tam boli noví ako aj ja a všade okolo hustá tma. Žiadená značka navôkol.

A o tom, že priestory na WC sú veľké, sú tam 4 toalety, tiež malo byť urobené jedno pre imobilných, sa ani nebudem zmieňovať.

Viem, že táto otázka bola na Mes- te už dávno riešená, že všetky budovy, ktoré sa budú akokoľvek predstavovať, musia spĺňať tieto požiadavky. Takže táto verejná spoločenská inštitúcia po vynaložení značného kapitálu bola hrdo a politicky vrátená do 19.storočia !!!!!

A my sa potom budeme čudovať, prečo ľudia radšej chodia do nákupných centier! Nuž tam architekti vedia, že národ nebude s vozíkom skakať po schodoch, ale nám ponúknu automaticky komfortné výťahy a široké WC a hlavný vstup je vždy po rovine a bez príplat-

ku. Myslela som že vynášanie vozíka statnými chlapmi je už za nami.

S pozdravom : A.Zabáková

Odpoveď pána poslanca Ing. Miloslava Hatala

Dobrý deň p. Zabáková, veľmi ľutujem že prišlo pri Vašej účasti v KD

Zobor k neprijemnej situácii ohľadom predmetných skutočností. Podľa toho čo píšete vám nikto z usporiadateľov nepovedal, že bezbariérový vchod je z opačnej strany Kultúrneho domu prístupný pohodlne z auta. Samozrejme je tam na prízemí samostatná toaleta pre telesne postihnutých. Beriem to ako podnet na doriešenia značenia predmetných skutočností a budem informovať správcu budovy.

S úctou Ing. Miloslav Hatala, poslanec za mestskú časť Zobor - Dražovce.

Záznam z elektronickej pošty

Ako je to s Parkovacím preukazom

Inak vždy sa niekto nájde, aby to zneužíval.

Reakcia na problematiku Parkovacích preukazov.

S problematikou parkovacích preukazov iste budeme musieť niečo urobiť, lebo súčasný stav je už neúnosný.

S pozdravom,

Tibor

Dňa 21. 6. 2017 o 10:38, Jaroslav Turcer <turcer.jaro@gmail.com> napísal:

Pozdravujem Ľa Tibor. Dostali sme preposlaný materiál od Teba ohľadne OA a parkovacieho preukazu. Určite zástavám tvoj názor aby vypisovanie OA ostalo pri starom. Či to bude už tak, alebo inak vždy sa niekto nájde, aby to zneužíval. Tak ako to navrhujú SP si myslím že je to úplne zbytočné. Ale chcem sa hlavne zastaviť nad parkovacími preukazmi. Ja ako úpravca automobilov pre nás TP a riaditeľ Asociácie

telesne postihnutých motoristov ATPM-SR by som chcel apelovať nad zväznením vydávania PP. Je nemysliteľné z ľudského hľadiska, aby PP mali ľudia, ktorí majú v poriadku pohybový aparát. To sú Downov syndrom, ľudia po operácii srdca bypass, amputácia ruky atď. Toho sa dá vymenovať veľké množstvo. Na toto majú preukazy ZP. Nie, aby zaberali inv. miesta na parkovanie, mám taký prípad v rodine. Dotyčný je po bypasse ale má PP, lebo úrad mu ho vystavil, aj keď v správe od lekára má napísané, že má chodiť na dlhé prechádzky. Potom, aký je dôvod vydávať takýmto ľuďom PP? K čomu je to dobré? Soc. úrady by mali mať presne stanovené pre aké diagnózy sa má PP vydávať. Keď pravidelne vidím po tých parkoviskách čo sa robí, kto všetko má PP pridelený, je mi z toho smutno. Druhou vecou ohľadne PP preukazu je skutočne jeho zneužívanie. Príklad: Na parkovisku je zaparkované auto s označením PP, ale postihnutá osoba ktorá je vlastníkom PP tam prítomná nie je. Polícia tiež s tým nič nerobí, lebo nemá v tomto žiad-

nu kompetenciu. Ja ako riaditeľ ATPM-SR som už písal u nás v Martine na mestskú políciu a štátnu, ale bolo mi odpísané, že si to musíme riešiť vo vlastných radoch. Na toto by mal byť vydaný zákon, ktorý jasne definuje, že pri kontrole políciou a zistení, že PP bol zneužitý, by boli nahlásení na soc. úradoch, ktoré by majiteľa PP vyzvali upozornením o zneužívaní PP, rovnako by pri ďalšom zneužívaní pohrozili jeho odobratím. Takto by som to považoval za správne a videli by sme ako rýchlo by prišla náprava, keď by im bolo pohrozené odobratím preukazu, alebo by mohlo byť priamo napísané v PP o tomto zneužívaní, aké by boli následky zneužívania. Ak bude potrebné, môžeme sa spojiť aj telef. a prekonzultovať hlbšie túto tému. Tak zatiaľ len toľko k tejto téme, prajem ti veľa úspechov s pozdravom. Jaroslav Turcer 0903137297

Ahoj Jaro, za tvoju reakciu veľmi pekne ďakujem a som nesmierne rád, že si ma utvrdil v názoroch.

S problematikou parkovacích preuka-

zov iste budeme musieť niečo urobiť lebo súčasný stav je už neúnosný.

S pozdravom,

Tibor

Zákon o diaľničnej známke 488/2013

V zmysle ustanovenia §7 odst.1 písm.h) a ods. 2 zákona o 488/2013 o diaľničnej známke a o zmene niektorých zákonov v platnom znení sú od úhrady za diaľničnú známku oslobodené aj osoby, ktoré sú držiteľmi parkovacieho preukazu zaregistrované v Diaľničnej národnej spoločnosti, a.s., Mlynské Nivy 45,821 09 Bratislava.

Pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je podľa posudku ÚPSVaR odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, vyhovujú príslušný orgán právoplatné rozhodnutie o parkovacom preukaze. Pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím platí povinnosť sa zaregistrovať u správcu výberu úhrady DZ, v tomto prípade u NDS.

Existujúce registrácie vozidiel alebo jazdných súprav oslobodených od úhrady diaľničnej známky z roku 2016 zostali platné aj v roku 2017 a to do dátumu platnosti, ktorý je uvedený na „Potvrdení o registrácii vozidla“ vydanom NDS za predpokladu, že sa medzitým nezmenili alebo neza-

nikli podmienky registrácie týchto vozidiel, napr. ukončenie platnosti parkovacieho preukazu, čiže registrované oslobodené vozidlá nemusia o registráciu na rok 2017 žiadať opätovne.

Žiadatelia podľa § 7 odst.3 h) a i) zákona č. 488/2013 Z.z. o diaľničnej známke potrebujú k vyplneniu žiadosti najmä tieto údaje:

- Identifikačné údaje žiadateľa – meno a priezvisko, dátum narodenia, adresu, štátnu príslušnosť, číslo OP alebo CP, kontaktné číslo, email.
- Údaje o vozidle – evidenčné číslo vozidla, krajinu, kde je vozidlo registrované
- Prílohy k žiadosti- kópiu oboch strán TP, kópiu oboch strán parkovacieho preukazu

Predložené údaje sa registrujú podľa § 8 odst. 1 zákona č. 488/2013 Z.z. o diaľničnej známke u správcu úhrady diaľničnej známky, resp. u ním poverenej osoby a žiadateľ oslobodený od úhrady DZ dostane po registrácii potvrdenie od NDS. Potvrdenie o registrácii vozidla vydané NDS nemusí nosiť prevádzkovateľ alebo vodič oslobodeného vozidla so sebou vo vozidle./ www.eznamka.sk - Dôležité upozornenia Správcu výberu úhrady DZ/

Žiadosť o oslobodenie od úhrady DZ je možné podať priamo prostredníctvom internetového portálu www.eznamka.sk alebo na vybraných obchodných miestach. Ďalšie informácie je možné získať aj na zákazníckej linke Poskytovateľa služby na tel. číslo 02/32 777 777, ktorá funguje nepretržite .tj. 24 hodín denne od pondelka do nedele.

Zdroje: Zákon č. 488/2013 Z.z. o diaľničnej známke

www.eznamka.sk

Zdravím Vás vážený pán Franko

Pozorne som si prečítal celý obsah Vášho mailu. Chcel by som sa vyjadriť k (staro)novým výkazom. Niečo sa za dlhú dobu podarilo vydobýť a to, čo sa chystá teraz, považujem za krok naspäť.

Ak vedeli SP, že majú zneužívateľov OA vo svojich radoch, mali si to vyriešiť medzi sebou a neťahat' do toho všetkých ostatných.

Rád by som vedel, kde sa potom môžem dozvedieť, ako to celé vlastne dopadlo.

Za prípadné informácie Vám budem vďačný.

Richard Gregor

ŠPORTOVÁ RUBRIKA

X. ŽUPNÁ PARALYMPIÁDA

(Trnava 4. 10. 2017)

Jubilejný desiaty ročník začal privítaním všetkých prítomných organizátormi Župnej paralympiády funkcionármi Trnavského samosprávneho kraja.

Nasledoval kultúrny program v prevedení študentiek zdravotnej školy.

Minutou ticha za nedávno zosnulého aktívneho šachového funkcionára, výborného šachistu, nekompromisného rozhodcu a reprezentačného trénera, ale predovšetkým výborného kamaráta Stanislava Kuchyňa začal svoj príhovor riaditeľ šachovej súťaže Viliam Franko.

Šachová súťaž sa hrala v krásnej hracej miestnosti, v ktorej bolo pripravené pre všetkých občerstvenie. Aj tento ročník sa hrala súťaž v troch skupinách, v každej skupine sa hralo 5 kôl tempom 2x30 minút. Na turnaji bolo nominovaných 19

Zahájenie paralympiády s predstaviteľmi trnavského samosprávneho kraja

hráčov z celej republiky.

Rozhodcom turnaja bol Ing. Emil Konkoľ, ktorý po oboznámení s pravidlami súťaže vyzval šachistov aby v duchu fair-play prali podľa citátu Bobbiho Fischera "Nevzdávajte sa, keď sa v priebehu hry veci nevývíjajú dobre – hrajte do konca. Súper môže ukľnúť." Hráči si to zobrali k srdci a bojovali v každej partii! V súťaži sa odohralo 45 partii a len 2 skončili remízou.

V „A„ turnaji hráči s vyšším Elo v konečnom poradí prijemne prekvapil Bystrík Tupý. Súťaž sa nevydarila mladému, talentovanému Milanovi Križanovi.

Konečné poradie:

1. Juraj Závarsky	4,5 b
2. Štefan Belák	4 b
3. Bystrík Tupý	3 b
4. Anton Zicho	2 b
5. Milan Križan	1,5 b
6. Marcel Dirnbach	0 b

– odohral len tri kola a musel súťaž ukončiť

V „B“ turnaji hráči s nižším Elo prekvapili hráči Peter Nitray a Milan Schutz. Naopak sklamal Marek Petko.

Konečné poradie:

1. Dominik Chmelo	4,5 b
2. Peter Nitray	4 b
3. Milan Schutz	3 b
4. Katalin Engel	2 b
5. Jozef Beňovský	1 b
6. Marek Petko	0,5 b

V „C“ turnaji hráči bez Ela excelovala Zuzana Opáľková, ktorá ako jediná prítomných nepoznala horkosť porážky! Turnaj sa vydaril aj Vladimírovi Jakabovičovi.

Konečné poradie:

1. Zuzana Opáľková	5 b
2. Vladimír Jakabovič	4 b
3. Emília Franková	3 b
4. Viliam Franko	3 b
5. Ivan Štefka	2 b
6. Bohuš Wollner	2 b
7. Jaroslav Janiska	1 b

Víťaz šachového turnaja Juraj Závarský z Martina

Tento turnaj je svojou povahou unikátne šachové podujatie. Zatiaľ čo sa na turnajoch stretávajú

skúsený registrovaný hráči TPav z rôznych šachových oddielov na Trnavskej paralympiáde majú možnosť nadiť sa atmosféry perfektného turnaja hráči, ktorý hrajú šach príležitostne pre radosť.

Turnaj nemá na Slovensku obdobu! Je hodný nasledovania. Slávnostné vyhodnotenie, spojené s kultúrnym progra-

mom a večerou sa nieslo v príjemnej a priateľskej atmosfére. Úsmev, šťastie, radosť bolo vidno na každom s prítomných. Na šachovom turnaji v Trnave sa zišla vynikajúca partia.

Ďakujem všetkým za účasť, za korektný a bez konfliktný prístup.

Ing. Emil Konkol', rozhodca

XIX. ročník šachového turnaja o pohár predsedu RŠO SZTP

(Nitra 19. 10. 2017)

Tak, ako v predošlých rokoch, tak aj tento rok sa v Nitre hralo len pár dni po Trnavskej Župnej paralympiáde. Telesne postihnutí šachisti si okrem šachovej odvety mohli pospomínať a porozprávať sa o tom čo nestihli v Trnave!

Na úvod sa všetkým prítomným prihovril primátor mesta Nitry Doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc. Okrem iného pripomenul, že v roku 2018 je Nitra hlavným mestom Európskeho športu. A keďže aj tento šachový turnaj bude mať jubilejné 20. výročie môžeme počítať z väčšou podporou od mesta Nitry!

Riaditeľ turnaja Viliam Franko privítal všetkých prítomných, vyzval šachistov na fair-play hru, navrhol odvoláciu komisiu a schválil rozdelenie hráčov do troch skupín! Hralo sa 5 kôl tempom 2x30 minút. Turnaj odohralo 17 TPav šachistov z celej republiky. Rozhodcom turnaja bol Ing. Emil Konkol'.

V „A“ turnaji hráči s vyšším Elo sa o celkovom víťazovi rozhodovalo v poslednom kole. Keďže si už v prvom kole Juraj Závarsky so Štefanom Belákom rozdelili po pol bodá, v prípade výhry ostatných partii sa víťazom „A“ turnaja stane Štefan pretože spoločnú re-

mízovú partiu hral s čiernymi figúrkami. Štefanová školácka chyba, v poslednej partii s Róbertom Pindešom ho stala znovu pol bodá.

Konečné poradie:

1.	Juraj Závarský	4,5 b
2.	Štefan Belák	4 b
3.	Ján Dorník	3 b
4.	Bystrík Tupý	2 b
5.	Róber Pindeš	1,5 b
6.	Emil Konkol'	0 b

V „B“ turnaji hráči s nižším Elo si po dlhšej dobe zahrál Tony Zicho, podľa Elo 7. v poradí. Pravidelný hráč „A“ turnaja hral v „B“ turnaji, ako najvyššie nasadený. Svoje postavenie splnil bravúrne. Prvým miestom si vybojoval postup a budúci rok si zahrá s najlepšimi.

„Objav roka“, neznáma šachistka, zatiaľ bez Elo Zuzanka Opáľková si po perfektných výsledkoch a prvom mieste v „C“ turnaji v Trnave zahrála s Elistami a opäť siahala na medailu! Pri zhodnom počte bodov s Marekom Petkom ju o medailu pripravila prehra vo vzájomnej partii.

Konečné poradie:

1.	Anton Zicho	4,5 b
2.	Dominik Chmelo	3,5 b

3.	Marek Petko	3 b
4.	Zuzana Opáľková	3 b
5.	Peter Szekely	1 b
6.	Ján Špirka	0 b

V „C“ turnaji hráči bez Elo. 0 jednotlivých miestach na stupňoch víťazov rozhodovali vzájomné partie. Veľa krát sa partie dohrávali v posledných sekundách a ako posledné v kole. Ani jedna neskončila remízou! Víťaz Viliam Perniš si vybojoval postup a aj on si za rok zahrá vo vyššej skupine!

Konečné poradie:

1.	Viliam Perniš	4 b
2.	Ivan Štefka	4 b
3.	Emília Franková	3 b

Riaditeľ turnaja spolu so zástupcami ŠO SZTP odovzdali najlepším poháre, medaile a vecné ceny. Sponzormi turnaja boli mesto Nitra a Tesco! Riaditeľ sa všetkým poďakoval a všetkých pozval na jubilejný 20 ročník v októbri 2018.

Oba turnaje v Trnave aj Nitre sú výnimočné svojou atmosférou, úprimnosťou a ústretivosťou!

Škoda, že sú len dva v roku. Opäť ďakujem všetkým za účasť, za korektný a bez konfliktný prístup.

Ing. Emil Konkol' rozhodca

Zahájenia šachového turnaja Rapid v Nitre sa zúčastnil primátor mesta Doc. Ing. Jozef Dvonč

ŠPORTOVÉ KEMPY ZDRAVOTNE ZNEVÝHODNENEJ MLÁDEŽE NA REMATE

Slovenský paralympijský výbor pripravil aj v roku 2017 pre deti a mládež z celého Slovenska pokračovanie úspešného projektu "Hľadáme talenty", ktorého letná forma zaznamenala veľký záujem verejnosti. Práve veľký záujem zo strany detí a rodičov, ale aj stále sa zlepšujúce podmienky a priaznivé zázemie spôsobili, že pútavý obsah športového leta 2017 sa realizoval až v štyroch termínoch. Tri z nich boli zamerané na konkrétne športové odvetvia - stolný tenis, plávanie a boccu, pričom prioritne táto forma oslovila deti, ktoré už v minulosti absolvovali aspoň základný motivačný kemp. Štvrtý kemp mal tzv. športovo-motivačný charakter a už tradične sa zameriaval predovšetkým na prezentáciu viacerých paralympijských športov.

Začiatok júla (2. - 7. 7.) patril všetkým tým, ktorí zaslali prihlášku do 1. letného kempu so zameraním na stolný tenis. Trénovalo sa v stolnotenisovej hale v Prievidzi a výhodou bolo, že paralelne s kempom v prievidzkej hale prebiehalo aj sústredenie našej stolnotenisovej reprezentácie. Vďaka tomu sa podarilo nielen mimoriadne motivovať mladých účastníkov kempu,

ale aj využiť prítomnosť našich úspešných paralympionikov a zapojiť ich aktívne do samotných tréningov. Na prelome júla a augusta (31.7. - 4.8.) sa projekt Hľadáme talenty presunul na východ Slovenska, keď deti, tentokrát so záujmom o plávanie, privítala krásna prírodná scenéria Zemplínskej Šíravy. O kemp bol mimoriadny záujem a tak museli organizátori z pomedzi prihlásených vybrať konečnú desiatku detí spolu s ich osobnými asistentami. Výborné zázemie spolu s využitím 25 metrového plaveckého bazénu ponúkol hotel Granit, ležiaci bezprostredne na pobreží priehrady. Vedúci tréner kempu Ivan Repík spolu so svojim tímom vytváral pozitívnu atmosféru a viedol plavecké tréningy, ktorých súčasťou bol aj pohybový program zostavený zo špeciálnych fyzioterapeutických cvičení. A možno mladým plavcom zo Zemplínskej Šíravy ani nestačili vyschnúť plavky, keď sa na Rematu začali v polovici augusta (13. - 18. 8.) schádzať z celého Slovenska ďalší mladí športovci. Tento krát ich záujmu dominovalo v posledných rokoch jedno z najdynamickejších sa rozvíjajúcich športových odvetví - boccia. Organizátori navyše veľmi vhodne doplnili boccistickú časť kempu aj o mladých plavcov, ktorí sa pre veľký záujem nedostali na predchádzajúci plavecký kemp na Zemplínskej šírave. Obidve skupiny tak počas dňa realizovali svoj vlastný tréningový program, pričom podvečer patril spoločným športovým a motivačným aktivitám. Trénerskými hviezdami boccistického kempu sa zaslúžene stali zlatí medailisti z PH Rio de Janeiro 2016 Miška Balcová a Róbert Ďurkovič. Tí svojim priateľským prístupom dokázali, akým výrazným prínosom môže byť vhodné spojenie aktívnej hráčskej kariéry s pozitívnym vplyvom na mladú generáciu - možno budúcich úspešných boccistických nasledovníkov.

Športové leto na Remate sa neskončilo ani v závere augusta (20. - 25.8.), keď bohatú ponuku projektu vhodne uzatváral športový motivačný kemp so zameraním na všeobecnú prezentáciu paralympijských športov. Tento kemp bol určený pre deti, ktoré so športom začínajú, alebo ešte len chcú začať. Základným cieľom bola motivácia detí a ich asistentov v oblasti športu zdravotne znevýhodnených, ale aj získanie potrebných tréningových a športových návykov. Každý deň bol venovaný dvom novým paralympijským športom, pričom okrem ich ukážky, jednoduchého tréningu a súťaže prebiehali aj besedy, či videoprojekcie za účasti našich paralympionikov. Motivačným kempom sa završil bohatý športový program tohtoročného leta v Stredisku športu zdravotne znevýhodnenej mládeže na Remate, ktoré je plne prispôbené pre pohyb osôb s telesným znevýhodnením. Účastníci kempov využívajú okrem bezbariérového ubytovania napríklad aj moderný výťah, alebo si vylepšujú svoju silu a kondíciu využitím šikmej prístupovej rampy. Celý organizačný tím projektu urobil opäť veľký kus dobre odvedenej práce, ktorá sa určite prejaví na celkovo zdravšom a

sebavedomejšom živote zdravotne znevýhodnených detí a ktorá má potenciál priniesť pre slovenský šport ďalšie výrazné športové nádeje, či neskôr aj nových úspešných paralympionikov. Organizátori už v tomto období pracujú na zabezpečení atraktívnej zimnej formy projektu.

Prebieha proces prihlášok na trojicu zimných kempov, ktoré sa uskutočnia v mesiacoch január - február 2018. Viac informácií spolu s elektronickou prihláškou môžu záujemcovia nájsť na stránke Slovenského paralympijského výboru - www.spv.sk.

Pavel Bílik
koordinátor športu mládeže pri SPV

SPV
SLOVENSKÝ
PARALYMPIJSKÝ
VÝBOR

**V JANUÁRI 2018
ŠTARTUJEME
ZIMNÉ KEMPY MLÁDEŽE!**

1. termín: 18. - 21. januára
2. termín: 1. - 4. februára
3. termín: 20. - 23. februára
Viac informácií v sekcii Mládež !

Čokoládovo-kokosové koláčky

INGREDIENCIE

250 g masla
250 g polohrubá múka
200 g strúhaný kokos
80 g práškový cukor
30 g kakao
1 ks Vajce

PLNKA:

500 ml mlieko
1 balíček vanilkový cukor
5 PL polohrubá múka
5 PL kokos
200 g maslo
100 g práškový cukor

POLEVA:

100 g kakao
100 g maslo
100 g práškový cukor
Trochu strúhaný kokos na obaľovanie

POSTUP

1.
Suroviny na cesto spolu vymiesime, cesto rozdelíme na dve časti a z kaž-

dého postupne vyvaľkáme plát na hrúbku 2 mm. Vykrajujeme z neho kolieska, ktoré uložíme na plech vystlaný papierom na pečenie. Pečieme vo vyhriatej rúre pri teplote 190°C cca 10 minút.

2.

Z mlieka, vanilkového cukru, kokosu a múky za stáleho miešania uvaríme hus-

tú kašu. Prikryjeme ju fóliou a dáme vychladnúť. Predtým ako pridáme maslo do kaše, trochu ju prešľaháme mixérom. Plnku dáme do cukrárenského vrečka a nastriekame ju na polovicu koliesok. Na ne priložíme zvyšné kolieska.

3.

V hrnci zohrejeme maslo, cukor a kakao. Keď je všetko rozpustené, máme hotovú polevu, do ktorej budeme máčať koláčky a obaľovať ich v kokose.

Rozprávajú sa dve babky v dedine „Tak čo tá vaša vnučka dostala od toho taliana?“ „Hovorila že syfilis.“ „A čo to je?“ „Nie, ja neviem. Ale asi je to väčšie ako Mercedes.“ „A ako to?“ „No pretože povedala, že ak je to fakt pravda, Tak sa v tom povezie cela dedina.“

oOo

Prídu dvaja kamaráti pred záverečnou do reštaurácie, že chcú večeru. Čašník im odpovie, že už majú len trocha ryže a dva rezne, ale jeden je taký malý. Oni povedia:

- To nevádi, my sa podelíme.

Ryžu si rozdelia na polovičku a jeden si zoberie ten väčší rezeň a druhý hovorí:

- Ty si pekný kamarát, zobral si si ten väčší.
- No a keby si si ty bral tak ktorý si zoberieš?
- No ja by som si zobral ten menší.
- A čo si hubu otváraš ved' ho tam máš.

oOo

Učiteľka vraví žiakom:

- Hovorili sme o dobe kamennej, železnej a atómovej. Čo myslíte, aká príde potom?
Móricko sa prihlási:
- Prosím, doba dôchodková.
- Ako si na to prišiel?

- Lebo dedko stále vraví babke: „To je ale doba, kým príde dôchodok!“

oOo

Policajt sa zastaví pri zaparkovanom aute a pýta sa vodiča:

- Nevidíte, že je tu zákaz státiť?
- Vidím, ale ja predsa sedím.

oOo

Dve babky sa rozprávajú:

- Tí mladí sú ale šetrní. Štyria fajčia jednu cigaretu a ešte sa pritom aj smejú.
- Ďaleko je Čína? - pýta sa policajt kolegu.
- No, dosť. Prečo sa pýtaš?
- Lebo náčelník hovoril, že páchatel' bol prichytený pri čine...

oOo

- Jano, čo furt omieľaš, že žijeme najhroznejšiu dobu, že to je už doba zvierat! Vysvetlíš mi to?

- No vieš, svine sú pri koryte, kravy na úradoch a voly robia!

Opustil nás člen, webmajter a dobrý kamarát...

Važení priatelia, dňa 29 augusta 2017 sme sa navždy rozlúčili v Dolnej Trnávke so Stanislavom Kuchyňom, s našim členom, webmajstrom, šachistom a dobrým kamarátom.

Bol veľkým milovníkom šachu, kde prešiel možno všetkými pozíciami, ktoré sú možné - bol hráčom, obetavým organizátorom rôznych turnajov, nekompromisným rozhodcom, chápacím trénerom a dovoľím si povedať dušou šachu telesne postihnutých športovcov na Slovensku. Zúčastňoval sa ako reprezentant Slovenska na rôznych svetových i medzinárodných turnajoch. Narodil sa v Jihlave. Šachovo pôsobil na Slovensku prevažne v regióne Žiar nad Hronom, no posledné roky hrával za klub SK Opevnenie Banská Štiavnica.

Veľmi rád fotografoval a ochotne nám vždy pomáhal pri tvorbe a úprave našej webstránky www.vozickari.com, za čo sme mu boli veľmi vďační...

Chcel by som v mene našej organizácie - Republiková špecifická organizácia ťažko telesne postihnutých a vodičárov vyjadriť celej rodine úprimnú sústrasť.

Stano, budeš nám veľmi chýbať...

R. I. P.

Smútime...

Žiaľ, smútok i slzy nás vždy sprevádzajú pri fatálnych, nezvratných životných situáciách, keď strácame blízkeho človeka. Oznámenie nás zasiahne neľútostne a tvrdo a naše srdce začne bolieť a plakať. Bolí o to viac ak prichádzame o priateľa s ktorým sme prežili veľa dobrých i horších, veselých i smutnejších rokov, v ktorých nás spájali spoločné záujmy, ideály a čiastočne i práca.

Bol to veľmi smutný utorok, keď som sa dozvedela, že nás navždy opustila GABIKA LETOVANCOVÁ vo veku nedožitých 88 rokov. Skonala tiško v kruhu svojich príbuzných 10.10. 2017. Mladej a najmladšej generácii to meno nehovorí možno veľa, ale my starší sme s ňou, ako pracovníčkou a funkcionárkou bývalého Zväzu invalidov, prežili veľa zápasov i úspechov o lepšie sociálne i spoločenské postavenie ťažko telesne postihnutých ľudí. Začínala ako referentka v oddelení TP vo vtedajšom zväze a časom sa vypracovala na jeho vedúcu. Za necelých tridsať rokov na tomto poste stála pri zrode mnohých opatrení, výnosov a výhod pre TP, ktoré dnes považujeme za samozrejmosť. Ako ťažko zdravotne postihnutej boli jej problémy telesne postihnutých nielen pracovne ale aj osobnostne veľmi blízke. Tvrdo presadzovala otázky bezbariérovosti prostredia, stála pri zakladaní Automoto klubov pre TP, každoročne organizovala oslavy Medzinárodného dňa invalidov, má zásluhy na akceptácii nutnosti druhého, náhradného vozíka pre ťažko telesne postihnutých. Bola konzultantkou pre tím architektov,

ktorí projektovali hotel Máj v Piešťanoch a ktorý mal pôvodne slúžiť na zdravotnú a sociálnu rehabilitáciu hendikepovaných. Dalo by sa veľa a veľa popísať a pospomínať na jej aktivity a zásluhovosť.

Ak platí, že nie to, čo človek prežije, ale ako to prežije je zmyslom nášho života, tak táto pravda plne platí o živote Gabiky Letovancovej. Venujme jej tichú spomienku a vďaka za všetko, čo pre telesne hendikepovaných urobila. Česť jej pamiatke.

Barbora Kolaříková.

Naša členka – vozičkárka – Ing. Zuzana Paulovičová rod. Čepelová nás opustila na Veľkonočnú nedeľu dňa 16.4.2017 vo veku 79 rokov.

Posledné týždne života strávila spolu s manželom v nemocnici sv. Svorada Zobor v Nitre a posledné 4 dni jej života sa zhodujú z veľkonočným utrpením a smrťou Ježiša Krista.

Držiac sa za ruku manžela, tíško usnula, zaopatrená sviatosťami odišla k svojmu Spasiteľovi.

Svoj profesionálny život strávila ako pedagóg na Katedre mikrobiológie SPU v Nitre. V spomienkach sa rada vracala do Piešťan, kde sme spolu s ňou prežili nezabudnuteľné dni.

Tešila sa na opätovné stretnutie s nami, ale Všemohúci rozhodol ináč.

Zuzkin život bol podobný ako sú tie naše. Na invalidnom vozičku strávila posledných 5 rokov. Vďaka manželovi žila plnohodnotne a zmysluplne i napriek neúprosnej chorobe.

Zuzka nepoznala hnev, nikdy nezvýšila svoj hlas. Bola veľkorysá, milá, láskavá, tichá a pokorná. Milovala pokoj a sama ho aj rozdávala. Jej život sa naplnil, je už tam, kde vládne len pokoj a láska.

VENUJTE PRE REPUBLIKOVÚ ŠPECIFICKÚ ORGANIZÁCIU SZTP 1 % Z VAŠEJ DANE

Vážení daňovníci - právnické osoby, fyzické osoby, aj osobní asistenti, za rok 2017 môžete opäť venovať 2 % zo svojej dane Republikovej špecifickej organizácii SZTP ťažko telesne postihnutých a vozičkárov so sídlom v Nitre.

Organizácia má poslanie - pomáhať ťažko telesne postihnutým ľuďom odkázaným na vozíček. Ubezpečujeme Vás, že financie budú použité na zlepšenie životných podmienok ľudí s ťažkým telesným postihnutím.

Podakovanie

Všetkým, daňovníkom, mestu Nitra, sponzorom i členom našej organizácie za ich ušľachtilosť srdečne ďakujeme!

O nás na webe: www.vozickari.com

Občianske združenie: Republiková špecifická organizácia SZŠTP ťažko telesne postihnutých a vozičkárov, so sídlom v Nitre

Číslo účtu: SŠS Nitra 0031245852/0900 IČO 35606487

S úctou !

Viliam Franko, predseda

Milí naši čitatelia,

na sklonku roka jeden krátky vinš:

Keď udrie zvon zvestujúci príchod čarokrásnych Vianoc, zabudnite na starosti,

Vianoce nech rozmnožia našu vieru,

Vianoce nech posilnia našu nádej,

Vianoce nech roznecujú našu lásku,

Nech Vianoce žijú v nás,

a j v nastávajúcom roku 2018.

Nový rok prežívajte v zdraví, v šťastí a v radosti.

Viliam Franko

Plošiny, zariadenia a pomôcky na prekonávanie architektonických bariér

Stropný zdvíhák

Schodisková sedačka

Šikmá plošina SPZ 15

Zvislá plošina bez ohradení

Zvislá plošina v presklenom ohradení

Šikmá plošina 70° sklon

Prečo vybrať práve SPIG s.r.o.?

Aj atypické zariadenia na mieru - vlastní projektanti, slovenská výroba plošín

Výhoda elektrického privodu bez batérií - môže jazdiť bez obmedzenia, nevybije sa

Mimoriadne dlhá životnosť - aj 15-ročné zariadenia bez poruchy

Dlhoročná prax a skúsenosť aj v iných strojárskych odvetviach - nákladná, javisková technika

Náš obchodný zástupca Vás rád navštívi a:

- vykoná bezplatné zameranie a vyhotovenie ponuky,
- poradí najvhodnejšie riešenie z hľadiska praktického využitia aj ceny,
- v prípade potreby pomôže s vyplnením žiadosti o finančný príspevok,
- v prípade potreby pomôže pri jednaní s UPSVaR,
- poradí ako získať financie na doplatok za zdvihacie zariadenie,
- bezplatne Vám pomôže vyriešiť Váš problém s bezbariérovosťou.

Klub SPIG zastrešuje

Občianske združenie INAK OBDARENÍ

Informačný portál INAK OBDARENÍ

Bezplatný časopis INAK OBDARENÍ

Šekové knižky Klubu SPIG

Kartu Klubu SPIG

a iné benefity a výhody pre svojich členov

Dôveryhodná
Firma
2015, 2016, 2017

KONTAKTUJTE NÁS

SPIG s.r.o., Tulsá 2, 960 01 Zvolen, SK

bezplatná linka 0800 105 707, tel./fax: +421 45 5330 300

e-mail: spig@spig.sk, www.spig.sk, www.inakobdareni.sk

ľahko a bezpečne

PLOŠINA, SCHODOLEZ, STROPNÝ ZDVIHÁK?

Využite naše
**bezplatné zameranie,
poradenstvo**
a získajte najlepšie zariadenie
na mieru pre vás!

PRIDAJTE SA K NÁM!

Stropný zdvihák

Schodisková sedačka

Členstvom v Klube SPIG získavate mnohé výhody:

- Šekovú knižku (výhody, zľavy, benefity)
- Pomoc s doplatkom do 10% z ceny pomôcky
- Pomoc s vybavením štátneho príspevku (až do 95% ceny)
- Bonusy a benefity pri kúpe pomôcok a zariadení
- Bezplatný mesačník Inak obdarení
- Bezplatné členstvo v občianskom združení Inak obdarení
- Účasť na zlosovaniach a mnoho iných výhod

**Na všetky naše zariadenia môžete získať
štátny príspevok až do 95% ceny! (447/2008 Z.z., §33)**

Zvislá plošina bez ohradenia

Vnútrotná šikmá plošina do zákrut

Zvislá kabinová plošina bez ohradenia

Schodolez Sherpa N902 s vozíkom

Kontaktujte nás

SPIG s.r.o., Tulsá 2, 960 01 Zvolen, SK
bezplatná linka 0800 105 707, tel./fax: +421 45 5330 300
e-mail: spig@spig.sk, www.spig.sk, www.inakobdareni.sk

